

การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่างสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา
ในกลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียนกับกลุ่มดีเด่น

ปริญญานิพนธ์
ของ
อารยา ถาวรสวัสดิ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
มีนาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๕๔๖

๖๕๖๕

๖๖

การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่างสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา
ในกลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียนกับกลุ่มดีเด่น

บทคัดย่อ

ของ

อารยา ถาวรสวัสดิ์

๒๓ เม.ย. ๒๕๔๕

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

มีนาคม ๒๕๔๕

๒ ๑๔๖๑๓๐

อารยา ถาวรสวัสดิ์. (2545). *การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่าง
สรวัตรนักเรียนและนักศึกษา ในกลุ่มสังกัดกองสรวัตรนักเรียนกับกลุ่มดีเด่น.*
ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์นวลละอ
สุภาพล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต คำนิม.

การศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่างสรวัตร
นักเรียนและนักศึกษา ในกลุ่มสังกัดกองสรวัตรนักเรียนกับกลุ่มดีเด่น มีจุดมุ่งหมาย คือ

1. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพ 16 ด้าน ของสรวัตรนักเรียนและ
นักศึกษา ที่มาจากการแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) กับสรวัตรนักเรียน และนักศึกษา สังกัด
กองสรวัตรนักเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพ 16 ด้าน ของสรวัตรนักเรียนและ
นักศึกษา ที่มาจากการแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) กับสรวัตรนักเรียนและนักศึกษา สังกัด
กองสรวัตรนักเรียน ซึ่งจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อบุคลิกภาพบางด้านของ
สรวัตรนักเรียน และนักศึกษา
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน ในกลุ่มสรวัตรนักเรียนและ
นักศึกษา ที่มาจากการแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) และกลุ่มสรวัตรนักเรียนและนักศึกษา
สังกัดกองสรวัตรนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ข้าราชการครู ตำแหน่งสรวัตรนักเรียนและนักศึกษา
ที่สังกัดกองสรวัตรนักเรียน ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ในปี พ.ศ.2543 จำนวน 128 คน และครู อาจารย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้รับการแต่งตั้ง
เป็นสรวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น ทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ในปี พ.ศ.2543
จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทาง
ชีวสังคม และแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test) ฟอรัม A
ของเรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell)

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง และ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) และองค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย สว. กองฯ เป็นกลุ่มได้คะแนนองค์ประกอบ B^- และ N^- ส่วน สว. ดีเด่นเป็นกลุ่มได้คะแนนองค์ประกอบ B^+ และ N^+

2. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น เพศชาย มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบ การกล้าแสดงออก (E) และองค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ โดย สว. กองฯ เพศชาย เป็นกลุ่มได้คะแนนองค์ประกอบ B^- , E^- และ N^- ส่วน สว. ดีเด่น เพศชาย เป็นกลุ่มได้คะแนนองค์ประกอบ B^+ , E^+ และ N^+

3. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นเพศหญิง มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบ ความหวาดระแวง (L) และองค์ประกอบความเครียด (Q_4) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ โดย สว. กองฯ เพศหญิง เป็นกลุ่มได้คะแนนองค์ประกอบ B^- , L^- และ Q_4^- ส่วน สว. ดีเด่น เพศหญิง เป็นกลุ่มได้คะแนนองค์ประกอบ B^+ , L^+ และ Q_4^+

4. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุมาก มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบ การควบคุมอารมณ์ (Q_3) และองค์ประกอบการกล้าแสดงออก (E) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ โดย สว. กองฯ ที่มีอายุมาก เป็นกลุ่มได้คะแนนองค์ประกอบ B^- , Q_3^- และ E^- ส่วน สว. ดีเด่น ที่มีอายุมาก เป็นกลุ่มได้คะแนนองค์ประกอบ B^+ , Q_3^+ และ E^+

5. สว. กองฯ และ สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) และองค์ประกอบความเครียด (Q_4) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย สว. กองฯ ที่มีอายุน้อย เป็นกลุ่มได้คะแนนในองค์ประกอบ B^- , Q_4^- และ N^- ส่วน สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย เป็นกลุ่มได้คะแนนองค์ประกอบ B^+ , Q_4^+ และ N^+

6. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุงานมาก มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) องค์ประกอบ การกล้าแสดงออก (E) องค์ประกอบ การควบคุมอารมณ์ (Q_3) และองค์ประกอบ มโนธรรม (G) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย สว. กองฯ ที่มีอายุงานมาก เป็น กลุ่มได้คะแนนในองค์ประกอบ A^+ , E^- , Q_3^- และ G^- ส่วน สว. ดีเด่น ที่มีอายุงานมาก เป็น กลุ่มได้คะแนนในองค์ประกอบ A^- , E^+ , Q_3^+ และ G^+

7. สว. กองฯ และ สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบความระแวง (L) และองค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย สว. กองฯ ที่มีอายุน้อย เป็นกลุ่มได้คะแนนในองค์ประกอบ B^- , N^- และ L^- ส่วน สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย เป็นกลุ่มได้คะแนนในองค์ประกอบ B^+ , N^+ และ L^+

8. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ของเพศ อายุ อายุงาน ในบุคลิกภาพของสภานักเรียนและนักศึกษาในองค์ประกอบความร่าเริง (F) และองค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2)

9. พบปฏิสัมพันธ์ของเพศ อายุ อายุงาน ในบุคลิกภาพของสภานักเรียนและนักศึกษาในองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3)

10. บุคลิกภาพใน 16 องค์ประกอบ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวก 4 คู่ คือ

องค์ประกอบความอิสระเสรี (Q_1) กับองค์ประกอบความเครียด (Q_4)

องค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2) กับองค์ประกอบความเครียด (Q_4)

องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) กับองค์ประกอบความอิสระเสรี (Q_1)

องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับองค์ประกอบการกล้าเผชิญ (H)

และมีความสัมพันธ์เชิงลบ 10 คู่ คือ

องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) กับองค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2)

องค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) กับองค์ประกอบความอิสระเสรี (Q_1)

องค์ประกอบความวิตกกังวล (O) กับองค์ประกอบการกล้าเผชิญ (H)

องค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2) กับองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3)

องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับองค์ประกอบความวิตกกังวล (O)

องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับองค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2)

องค์ประกอบการกล้าแสดงออก (E) กับองค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I)

องค์ประกอบการกล้าเผชิญ (H) กับองค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2)

องค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) กับองค์ประกอบความเครียด (Q_4)

องค์ประกอบมโนธรรม (G) กับองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3)

11. ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ 16 ด้าน ระหว่างกลุ่ม สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ไม่มีความแตกต่างกัน

A COMPARATIVE STUDY OF 16 PERSONALITY FACTORS OF STUDENT PATROLS
IN STUDENT PATROL DIVISION AND THOSE DISTINGUISHED GROUP

AN ABSTRACT

BY

ARAYA THAVORNSAWADI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University

March 2002

Araya Thavornsawadi. (2002). *A Comparative Study of 16 Personality Factors of Student Patrols in Student Patrol Division and Those Distinguished Group*. Master thesis, M.Ed. (Developmental Psychology). Bangkok Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Nuanlaor Supaphol, Assist. Prof. Pranot Kauchim.

The Scope of the research "A Comparative Study of 16 Personality Factors of Student Patrols in Student Patrol Division and Those Distinguished Group" which had 11 major objectives as follows :

1. To compare the sixteen personality factors between personnels of student patrols in student patrol division and those distinguished student patrols in network group.
2. To Compare the Sixteen Personality Factors between personnels of student patrols in student patrol division and distinguished student patrols classified by bio – social factors (sex, age and work experience).
3. To study the interaction effects between the bio – social factors and the personalities.
4. To study the relationships among 16 personalities in personnels of student patrols in student patrol division and distinguished student patrols in network group.

The samples were 268 subjects systematic randomized, consisted of 128 student Patrols in Student patrol Division and 140 Distinguished group. The instrument used in collection data were questionnaires about bio – social factors and 16 PF (sixteen Personality Factor Test) form A by Raymond B. Cattell

The Statistic analysis in this study used t-test, Three – Way Analysis of Variance and Correlation Coefficient (r)

The findings revealed that

1) Less Intelligent – More Intelligent (B) Factor and Forthright – Shrewd (N) Factor of these two groups were significantly different at Less Intelligent (B^-), Forthright (N^-) in Student Patrol Division and at More Intelligent (B^+), Shrewd (N^+) in the Distinguished group.

2) Less Intelligent – More Intelligent (B), Humble – Assertive (E) factor and Forthright – Shrewd (N) Factor of these two groups were significantly different by male sex at Less Intelligent (B^-), Humble (E^-) and Forthright (N^-) in male sex of the Student Patrol Division. More Intelligent (B^+) Assertive (E^+) and Shrewd (N^+) in the Distinguished group, especially in male sex.

3) Less Intelligent – More Intelligent (B) Factor, Trusting – Suspicious (L) Factor and Relaxed – Tense (Q_4) Factors of two groups were significantly different by female at Less Intelligent (B^-) Trusting (L^-) and Relaxed (Q_4^-) in Student Patrol Division in female sex and at More Intelligent (B^+), Suspicious (L^+) and tense (Q_4^+) in the Distinguished group, especially by the distinction of female.

4) Less Intelligent – More Intelligent (B) Factor, Casual – Controlled (Q_3) Factor and Humble – Assertive (E) Factor of these two groups were significantly different by old age Less Intelligent (B^-) Casual (Q_3^-) and Humble (E^-) in the Student Patrols of the student Division and More Intelligent (B^+), Controlled (Q_3^+) and Assertive (E^+) in the Distinguished group.

5) Less Intelligent – More Intelligent (B) Factor, Forthright – Shrewd (N) Factor and Relaxed – Tense (Q_4) Factor of these two groups were significantly different at Less Intelligent (B^-) Relaxed (Q_4^-) and Forthright (N^-) in the young student Patrols of the Student Patrol Division group and at More Intelligent (B^+), Tense (Q_4^+) and Shrewd (N^+) in the young Distinguished group.

6) Reserved – Out going (A) Factor, Humble – Assertive (E) Factor, Casual – Controlled (Q₃) Factor and Expedient – Conscientious (G) Factor of these two groups were significantly different by the old experience. There were Out going (A⁺) Humble (E⁻) Casual (Q₃⁻) and Expedient (G⁻) in the old experience in Student Patrols of the Student Patrol group and there were Reserved (A⁻), Assertive (E⁺) controlled (Q₃⁺) and Conscientious (G⁺) in the old experience Distinguished group.

7) Less Intelligent – More Intelligent (B) trusting – Suspicious (L) and Forthright – Shrewd (N) Factors of the young experience in Student Patrol Division and the distinguished Student Patrols were significantly different by the young experience. There were Less Intelligent (N⁻) Forthright (N⁻) and Trusting (L⁻) in the young experience Student Patrols of the Student patrol group and there were More Intelligence (B⁺) Shrewd (N⁺) and Suspicious (L⁺) in the young experience Distinguished group.

8) Sober – Happy go lucky (F) and Group tied – Self sufficiency (Q₂) Factors were not interacted by sex, age and experience.

9) Casual – Controlled (Q₃) of these Student Patrols was interacted by sex, age and experience.

10) The 16 personality Factors were related in Positive by four Couples : Q₁ and Q₄, Q₂ and Q₄, A and Q₁, C and H were related in negative by ten couples : A and Q₂, I and Q₁, O and H, Q₂ and Q₃, C and O, C and Q₂, E and I, H and Q₂, I and Q₄, G and Q₃.

11) The relationships of the 16 PF between student patrols in student patrol division and distinguished student patrols had not significance.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบระหว่างสรวัตรนักเรียน
และนักศึกษาในกลุ่มสังกัดกองสรวัตรนักเรียนกับกลุ่มดีเด่น

ของ
นางอารยา ถาวรสวัสดิ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่..... เดือน..... พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. นวลละออ สุภาพล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต คำนิม)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ ดร. นิยะดา จิตต์จรัส)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์อัฉรา สุขารมณ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากคณะอาจารย์ภาควิชาจิตวิทยาพัฒนาการ . มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ความเอาใจใส่และให้กำลังใจ ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้เข้ามาศึกษาต่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละอ อสุภาผล ท่านให้ความเมตตา กรุณา ดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และสม่ำเสมอตลอดเวลาในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้อย่างยิ่ง อีกท่านหนึ่งคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต คำจิม ที่ให้ความกรุณารับเป็นกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ท่านให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้ง 2 อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

การทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุน จากบุคคลหลายท่านด้วยกัน ซึ่งต้องขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เช่นกัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม จารุมณี ผู้อำนวยการกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ให้การสนับสนุน เป็นกำลังใจ และอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จนผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน

คุณนคร ศรีสุโข กลุ่มงานจิตวิทยา โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา ให้ความอนุเคราะห์แบบทดสอบ และเป็นผู้ตรวจแบบทดสอบ พร้อมให้คำแนะนำที่มีประโยชน์มากต่อการวิจัย

คุณสมบุญ รัชส์สังข์ นักวิชาการศึกษา 4 กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ช่วยวิเคราะห์ข้อมูล รวบรวมแบบสอบถาม ฯลฯ ซึ่งนับว่าเป็นบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือและเป็นที่สำคัญยิ่งต่อผู้วิจัยในการทำงานครั้งนี้

คุณศรีสุดา ทนงค์ คุณธิติมา ปลืพินิจดา คุณประสิทธิ์ เทียบพิมพ์ เป็นธุระให้กับผู้วิจัยในเรื่องต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ และเต็มกำลังความสามารถทุกครั้งที่คุณวิจัยร้องขอ

คุณมัทนา นิลโนม (ศิริสร้อย) เป็นบุคคลที่อยู่เบื้องหลังการสำเร็จการศึกษา ท่านให้การอุปการะและส่งผลให้ผู้วิจัยได้เล่าเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ปริญญาตรี และโท ตามลำดับ เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้วิจัยเป็นคนใฝ่รู้ใฝ่เรียน ขยันและซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ กล่าวได้ว่า ความภาคภูมิใจทั้งหมดของผู้วิจัยได้มาจากการสนับสนุน เลี้ยงดูจากบุคคลคนนี้ ซึ่งเปรียบเสมือนมารดาคนที่ 2 ตลอดระยะเวลาท่านมีแต่การเสียสละ เพื่อพี่น้องทุก ๆ คน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

และบุคคลอีก 3 ท่าน ที่เป็นกำลังใจและแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมีความมานะอดทน ไม่เคยสร้างภาระทั้ง ๆ ที่ผู้วิจัยได้เบียดบังเวลาของเขาดลอดระยะเวลาที่เข้าศึกษาเล่าเรียน คือ นายรัช เด็กชายกานต์สถิต และเด็กชายกานต์รัช ถาวรสวัสดิ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ขอบคุณ ทุก ๆ ท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ในครั้งนี้

คุณประโยชน์ที่พึงได้จากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับคุณแม่ทนา นิลโนม (ศิริสร้อย) และบิดา มารดาที่ล่วงลับไปแล้วที่ได้ให้การเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และให้การศึกษา แก่ผู้วิจัยอย่างดีมาก

อารยา ถาวรสวัสดิ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามปฏิบัติการของตัวแปร.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ	32
กรอบแนวคิดในการวิจัย	63
สมมติฐานการวิจัย	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย	68
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	68
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	103
'ความมุ่งหมายของการวิจัย	103
'สมมติฐานการวิจัย	103
'การดำเนินการวิจัย	108
'สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	109
อภิปรายผล	113
ข้อเสนอแนะ	122
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	122
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก	131
ประวัติย่อผู้วิจัย	135

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ และอายุงาน	76
2 แสดงข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามองค์ประกอบของบุคลิกภาพใน 16 ด้าน	76
3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B C E F G H M N Q ₁ Q ₃ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น	78
4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ I L O Q ₂ Q ₄ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น	79
5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B E F H M N Q ₁ Q ₃ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น เพศชาย	80
6 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ C G I L O Q ₂ Q ₄ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น เพศชาย	82
7 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ G N Q ₁ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น เพศหญิง	83
8 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B C E F H I L M O Q ₂ Q ₃ Q ₄ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นเพศหญิง	84
9 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B F G H I L M N Q ₁ Q ₃ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นอายุมาก	86
10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ C E O Q ₂ Q ₄ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นอายุมาก	88
11 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ C E G H M N Q ₂ Q ₃ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นอายุน้อย	89
12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B F I L O Q ₁ Q ₄ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นอายุน้อย	90

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
13	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B C E F G H M N Q ₁ Q ₃ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานมาก	91
14	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ I L O Q ₂ Q ₄ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานมาก	93
15	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B C E G H M N Q ₁ Q ₂ Q ₃ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานน้อย	94
16	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ F I L O Q ₄ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานน้อย	95
17	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงานของสารวัตร นักเรียนและนักศึกษา (n = 268)	96
18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การควบคุมอารมณ์ (Q ₃) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน (n = 268) ของสารวัตรนักเรียน และนักศึกษา (สว.)	97
19	แสดงผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การควบคุมอารมณ์ (Q ₃) ระหว่างสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ที่มีเพศ อายุ อายุงาน แตกต่างกัน	98
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การพึ่งตนเอง (Q ₂) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงานของสารวัตร นักเรียนและนักศึกษา (n = 268)	99
21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงานของสารวัตร นักเรียนและนักศึกษา (n = 268)	100

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

22	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบุคลิกภาพ 16 ด้าน (16 PF)	
	ของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา	101
23	แสดงค่าเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Fisher's Z Transformation)	
	ระหว่าง สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพ 16 ด้าน	
	(16 PF)	102

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กองสรวตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง ป้องกัน พัฒนา และส่งเสริมเรียนนักศึกษาให้มีความประพฤติที่ดีเหมาะสมกับสภาพและวัยมิให้ประพฤติดี แต่ก็มีนักเรียนนักศึกษาบางกลุ่ม บางคนที่ยังคงฝ่าฝืนประพฤติดีกฎระเบียบ เช่น ก่อการทะเลาะวิวาทกันเองหรือระหว่างโรงเรียน ดิตยาเสพติด ชู้สาวอยู่อีกเป็นจำนวนมาก (สรุปผลการปฏิบัติงานสรวตรนักเรียน. 2542) ซึ่งสิ่งเหล่านี้บ่งชี้ว่าจะทวีความรุนแรง ก้าวหน้าควบคู่ไปกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและสื่อต่าง ๆ รวมทั้งมีการกระทำผิดเพิ่มขึ้นตลอดเวลา แต่ในขณะที่เดียวกันเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง เช่น สรวตรนักเรียน และนักศึกษามีอัตรากำลังในส่วนกลางและภูมิภาคเพียง 190 ตำแหน่ง นับว่าน้อยมากเฉพาะในส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร มีเจ้าหน้าที่สรวตรนักเรียนและนักศึกษาเพียง 52 ตำแหน่งคิดเป็นอัตราส่วนสรวตรนักเรียนต่อนักเรียนทั่วประเทศ เท่ากับ 1 : 74,872 (นิรมล เปลี่ยนจรรณู และคณะ. 2540 : 200) ตัวเลขนี้แสดงให้เห็นถึงอัตรากำลังที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและสามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง

จากการทำวิจัยของกองสรวตรนักเรียน เรื่อง ความต้องการงานสรวตรนักเรียนของประชาชนในส่วนภูมิภาค (ประสิทธิ์ เทียบพิมพ์ และคณะ. 2533) และเรื่องความต้องการของมหาชนที่มีต่องานสรวตรนักเรียน (นิรมล เปลี่ยนจรรณู และคณะ. 2540) พบว่า ประชาชนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน มีความต้องการสรวตรนักเรียนและนักศึกษาอยู่ในระดับสูง ถึงแม้ว่าจะมีการขยายงานออกสู่ส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้นเกือบทุกจังหวัดก็ตาม แต่ความต้องการสรวตรนักเรียนและนักศึกษาก็ยังไม่เพียงพอกับการทำงานดังกล่าว เนื่องจากอัตรากำลังมีอยู่จำกัด ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายมาตรการปรับขนาดกำลังคนภาครัฐ และภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ

ดังนั้นทางกองสรวตรนักเรียนจึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ โดยการจัดโครงการอบรมสัมมนา ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสรวตรนักเรียน และนักศึกษาแต่งตั้งในระบบเครือข่ายเพิ่มขึ้น โดยมีสิทธิและอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับสรวตรนักเรียนที่สังกัดกองสรวตรนักเรียน ตาม ปว. 132 โดยเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย คณะครูอาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้ง ท่านสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ระดับหนึ่ง เป็นการแบ่งเบาภาระในการ

ช่วยเหลือ สอดส่องมิให้เด็กหลบหนีการเรียนและไปมั่วสุมตามศูนย์การค้า สถานเริงรมย์ ฯลฯ ปัจจุบันมีสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้ง (เครือข่าย) ประมาณ 24,932 คน (กองสารวัตรนักเรียน. 2542 : 32)

จากจำนวนสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นทำให้เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน จึงได้มีการสำรวจความคิดเห็นการปฏิบัติงานของสารวัตรนักเรียน อาจารย์สังกัดกรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่มีต่อการปฏิบัติงานของสารวัตรนักเรียน โดย จำลอง แต่งงาม (2539) ปรากฏผลว่า สถานศึกษาให้การยอมรับในการปฏิบัติงานของกองฯ เช่น การช่วยเหลือโรงเรียน การป้องปรามนักเรียน การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การติดตามแก้ไขและให้คำปรึกษา การระงับเหตุในการยกพวกตีกันของนักเรียนและนักศึกษา

อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์การทำงานของสารวัตรนักเรียน พบว่า ลักษณะการปฏิบัติงานของสารวัตรนักเรียนนั้นมีความหลากหลายอยู่ในกลุ่มงาน เนื่องจากในบางจังหวัดหรือบางพื้นที่จะมีสารวัตรนักเรียนประจำการเพียง 1 – 2 คน จึงจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ครอบคลุมงานในทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการปฏิบัติงานได้พอสังเขป ดังนี้

1. เป็นนักบริหาร และเป็นนักประสานงาน เพราะมีความจำเป็นต้องประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ และผู้ปกครองของนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาการหลบหนีการเรียน หรือยาเสพติด สถานที่หน่วยงานทางราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาล หรือสถานบำบัดรักษาในการส่งเด็กที่มีปัญหาเข้ารับการรักษา เป็นต้น

2. เป็นผู้ทำหน้าที่ในการติดตามแก้ไข ซึ่งทำหน้าที่คล้ายนักจิตวิทยาให้คำแนะนำให้คำปรึกษากับนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหา และติดตามแก้ไขจนกว่าเด็กผู้นั้นเรียนจบ หรือลาออกจากสถานศึกษาดังกล่าว

3. ทำหน้าที่ในการออกตรวจ ระงับเหตุ ซึ่งสารวัตรนักเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยาของเด็ก มวลชน และศิลปะการป้องกันตัว ตลอดจนต้องรู้จักการควบคุมอารมณ์ และสถานการณ์กับขณะนั้นให้ได้ มีการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าอย่างรวดเร็วเด็ดขาด และไม่เสียเลือดเนื้อ

4. หน้าที่ในการออกนิเทศ เป็นวิทยากรในการบรรยายให้ความรู้แก่คณะครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ตลอดจนนักเรียนและนักศึกษาในสถานที่ต่าง ๆ

5. มีหน้าที่ในการจัดทำคู่มือ เอกสาร แผ่นพับ ตลอดจนการทำวิจัยเพื่อนำออกเผยแพร่เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน และเป็นลักษณะการป้องปรามไม่ให้เกิดปัญหา

เมื่อจำแนกภารกิจในการทำงานดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นได้ว่า ผู้ที่จะเข้ามาทำงานด้านสารวัตรนักเรียนนั้น ต้องเป็นคนมีความรู้ความสามารถ และมีบุคลิกภาพ อยู่ในหลายองค์ประกอบในบุคคลเดียวกัน

ในปี พ.ศ. 2545 แนวโน้ม กองสารวัตรนักเรียน จะถูกยุบรวมลงเขตพื้นที่การศึกษาตาม พรบ.การศึกษาใหม่ แต่ลักษณะการทำงานยังคงมีเช่นเดิมเพียงแต่เปลี่ยนหรือโยกย้ายสังกัดใหม่เท่านั้น (วนิดา แสงสารพันธ์ และสุรพนธ์ ปิติไกรพจน์. 2543 : 28)

ฉะนั้น งานของกองสารวัตรนักเรียนในอนาคตอันใกล้นี้ คงมีการยุบรวมลงเขตพื้นที่การศึกษาครอบคลุมงานในแต่ละเขตอย่างแน่นอน นั้นหมายถึงภารกิจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น คือ อัตราส่วนของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ต่อ นักเรียนและนักศึกษาที่ต้องรับผิดชอบในแต่ละเขตจะมีอัตราสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา 1 คน ต้องรับผิดชอบนักเรียนและนักศึกษา มากขึ้นกว่าเดิม ในขณะที่ภาระงานต่าง ๆ ยังคงครอบคลุมทุกด้านเช่นเดิม นั่นก็คือ การใช้คนน้อยแต่งานมากขึ้น กรณีเช่นนี้ สิ่งสำคัญที่สุดก็คือประสิทธิภาพของบุคคลที่จะทำงานให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ในการศึกษาประสิทธิภาพของบุคคลที่มีผลต่อการทำงาน พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่สุดก็คือ บุคลิกภาพของบุคคลนั้น ซึ่งปรากฏว่าองค์ประกอบของบุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับการทำงานได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในแง่ที่เป็นศูนย์กลางของจิตวิทยาในการทำงาน (นวลละออ สุภาพล. 2534)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการศึกษา กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ซึ่งคลุกคลีงานสารวัตรนักเรียน มาเกือบ 20 ปี เป็นผู้หนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารวัตรนักเรียนโดยตรง จึงเล็งเห็นว่า การศึกษาบุคลิกภาพของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดบุคลากรเพื่อลงเฝ้าในพื้นที่ตาม พรบ. การศึกษาใหม่ให้อย่างเหมาะสม จึงสมควรจะศึกษาว่าบุคลิกภาพของสารวัตรนักเรียนนั้น มีองค์ประกอบเด่นด้านใดบ้างที่เอื้อต่อการทำงาน ในหน้าที่นี้โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) กับสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา (สังกัดกองสารวัตรนักเรียน) เพื่อจะได้ทราบว่ากลุ่มดีเด่นซึ่งได้รับประกาศเกียรติคุณฯ มีบุคลิกภาพแตกต่างจากกลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียนองค์ประกอบใดบ้าง จะได้นำผลมาใช้ประโยชน์เป็นเกณฑ์ทางด้านบุคลิกภาพของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และนำผลมาพัฒนาบุคลิกภาพของบุคลากร สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่สังกัดกองสารวัตรนักเรียนในส่วนด้อยให้ดีขึ้น ส่วนด้านเด่นให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น เป็นต้น ส่วนการเปรียบเทียบทางชีวสังคมในด้านต่าง ๆ ก็จะมีผลต่อการวิจัยที่ละเอียดยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังได้มีการศึกษาปฏิสัมพันธ์ของสารวัตรนักเรียน และ

นักศึกษากับลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อบุคลิกภาพแต่ละด้านทั้ง 16 ด้าน นับว่าการวิจัยครั้งนี้ได้ประโยชน์หลายประการที่สำคัญ เช่น ใช้ผลการวิจัยมาพัฒนาบุคลิกภาพและเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกสารวัตรนักเรียน และนักศึกษาได้อย่างลึกซึ้งและสามารถนำผลกำหนดนโยบายแผนงาน รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลในการคัดเลือกบุคลากรเข้าดำรงตำแหน่งในพื้นที่เขตการศึกษาได้อย่างเหมาะสมต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างของบุคลิกภาพ แต่ละด้านของสารวัตรนักเรียน และนักศึกษา ที่มาจากการแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) กับสารวัตรนักเรียน และนักศึกษา สังกัดกองสารวัตรนักเรียน
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของบุคลิกภาพสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่มาจาก การแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) และสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา สังกัดกองสารวัตรนักเรียน ซึ่งจำแนกตามลักษณะทางชีวสังคม
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อบุคลิกภาพบางด้านของ สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน ในกลุ่มสารวัตรนักเรียน และนักศึกษาที่มาจาก การแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) และกลุ่มสารวัตรนักเรียน และนักศึกษา สังกัดกองสารวัตรนักเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มเดียวกันของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) ที่ได้รับประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติว่าเป็นกลุ่มบุคคลดีเด่น) กับกลุ่มสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา (สังกัดกองสารวัตรนักเรียน) จะทำให้ทราบว่า สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีลักษณะบุคลิกภาพเด่นและด้อยแตกต่างกันอย่างไร และแตกต่างกันในองค์ประกอบใดบ้าง เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ คือได้ทราบว่ากลุ่มสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาดำเนินมีบุคลิกภาพเด่นในด้านใดบ้างเพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปพัฒนาบุคลิกภาพของสารวัตรนักเรียน และนักศึกษา กลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียน ให้มีบุคลิกภาพเด่นเช่นนั้นบ้าง ซึ่งจะเหมาะสมและเอื้อต่อการทำงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ได้แก่

1.1 สारวัตรนักเรียนและนักศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ ที่สังกัดกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2543 จำนวน 190 คน ดังนี้

เพศ \ ส่วน	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค	รวม
ชาย	28	106	134
หญิง	24	32	56
รวม	52	138	190

1.2 ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายที่ได้รับประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติว่าเป็นกลุ่มบุคคลดีเด่น) ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในปี พ.ศ. 2543 จำนวน 219 คน ดังนี้

เพศ \ ส่วน	ส่วนกลาง	ส่วนภูมิภาค	รวม
ชาย	97	59	156
หญิง	33	30	63
รวม	130	89	219

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูตำแหน่งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่สังกัดกองสารวัตรนักเรียน ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ. 2543 จำนวน 128 คน และครู อาจารย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้รับการแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคในปี พ.ศ.2543 จำนวน 140 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบ Systematic Random Sampling โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากตารางของศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 3.1.1 ประเภทของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 3.1.1.1 สารวัตรนักเรียนและนักศึกษากลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียน (สว. กองฯ)
 - 3.1.1.2 สารวัตรนักเรียนและนักศึกษากลุ่มดีเด่น (สว. ดีเด่น)
- 3.1.2 เพศ
 - 3.1.2.1 เพศชาย
 - 3.1.2.2 เพศหญิง
- 3.1.3 อายุ
 - 3.1.3.1 อายุมาก
 - 3.1.3.2อายุน้อย
- 3.1.4 อายุงาน
 - 3.1.4.1 อายุงานมาก
 - 3.1.4.2 อายุงานน้อย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ

ของเรย์มอนด์บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) ซึ่งแบ่งอุปนิสัยต้นตอที่สำคัญในแบบทดสอบ 16 PF (Major Source Traits on the Sixteen Personality Factor Test) ไว้ดังนี้

- 3.2.1 องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) ไว้ตัว (A⁻) ชอบออกสังคม (A⁺)
- 3.2.2 องค์ประกอบสติปัญญา (B) สติปัญญาดำ (B⁻) สติปัญญาสูง (B⁺)
- 3.2.3 องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) อารมณ์อ่อนไหว (C⁻) อารมณ์มั่นคง (C⁺)
- 3.2.4 องค์ประกอบอาการกล้าแสดงออก (E) อ่อนน้อมถ่อมตน (E⁻) รักษาสิทธิของตน (E⁺)
- 3.2.5 องค์ประกอบความร่าเริง (F) สุขุมมีสติ (F⁻) ทำตนตามสบาย (F⁺)
- 3.2.6 องค์ประกอบมโนธรรม (G) เห็นแก่ได้ (G⁻) มีธรรมะ (G⁺)
- 3.2.7 องค์ประกอบอาการกล้าเผชิญ (H) มีความละเอียด (H⁻) อาจหาญ (H⁺)
- 3.2.8 องค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) จิตใจมั่นคง (I⁻) จิตใจอ่อนไหว (I⁺)

- 3.2.9 องค์ประกอบความระแวง (L) มีความไว้วางใจ (L^-)
จิตใจหวาดระแวง (L^+)
- 3.2.10 องค์ประกอบการจินตนาการ (M) ลงมือปฏิบัติ (M^-) สร้างความฝัน (M^+)
- 3.2.11 องค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) มั่นคงเปิดเผย (N^-)
ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+)
- 3.2.12 องค์ประกอบความวิตกกังวล (O) จิตสงบราบเรียบ (O^-) จิตใจ
หวาดหวั่น (O^+)
- 3.2.13 องค์ประกอบความอิสระเสรี (Q_1) นักอนุรักษ์ (Q_1^-) นักทดลอง (Q_1^+)
- 3.2.14 องค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2) พึ่งกลุ่ม (Q_2^-) พึ่งตนเอง (Q_2^+)
- 3.2.15 องค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) ไม่มีกฎเกณฑ์ (Q_3^-)
ควบคุมตนเอง (Q_3^+)
- 3.2.16 องค์ประกอบความเครียด (Q_4) อารมณ์ผ่อนคลาย (Q_4^-)
อารมณ์ตึงเครียด (Q_4^+)

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

บุคลิกภาพ 16 ด้าน หมายถึง บุคลิกภาพของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่แสดงออก
ทางการกระทำ ความคิดเห็น ทั้งที่เปิดเผยหรือซ่อนเร้นอยู่ภายใน ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรม
การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม ซึ่งสามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ของ เรย์มอนด์
บี แคทเทิล

การแบ่งกลุ่มบุคลิกภาพของบุคคลในแต่ละองค์ประกอบใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของ
กลุ่มเป็นเกณฑ์ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย คือ ผู้มีองค์ประกอบด้านนั้นเป็นบวก (+) ส่วน
ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย คือ ผู้มีองค์ประกอบด้านนั้นเป็นลบ (-)

บุคลิกภาพ 16 ด้าน มีดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) ไว้วางใจ (A^-) ขอบสังคม (A^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ ไว้วางใจ (A^-) มีลักษณะก้าวร้าว เอาแต่ใจตนเอง ขอบวิพากษ์
วิจารณ์ ขอบขัดขวาง เหยยเมย ขอบปลีกตัว ใจแข็ง มีความเจ็บปวด และไม่ผ่อนหนักผ่อนเบา
พฤติกรรมเป็นชาต่อผู้อื่น

บุคคลที่ได้คะแนนสูง ชอบออกสังคม (A^+) เป็นผู้ที่ชอบสังคม มีความรู้สึกอบอุ่น เป็นกันเองกับผู้อื่น น้ำใจดี มีความพร้อมที่จะได้ความร่วมมือ ชอบเข้าร่วมกิจกรรม มีความสนใจและเอาใจใส่ผู้อื่น มีความเมตตากรุณา มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น

2. องค์ประกอบสติปัญญา (B) สติปัญญาดำ (B^-) สติปัญญาสูง (B^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ สติปัญญาดำ (B^-) จะมีระดับสติปัญญาไม่เฉลียวฉลาดนักจะ ใช้ความคิดเชิงรูปธรรมมากกว่านามธรรม ทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ช้า ขาดความมั่นคงในตนเอง ทำอะไรไม่เข้มแข็งขาดการจริงจัง พฤติกรรมไม่คล่องแคล่ว

บุคคลที่ได้คะแนนสูง สติปัญญาสูง (B^+) เป็นผู้ที่เข้าใจปัญหาสูง มีความสามารถในการคิดเชิงนามธรรม เฉลียวฉลาด มีธรรมะ มีความพากเพียรในการศึกษาหาความรู้ กระทำตนเป็นผู้มีวัฒนธรรม

3. องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) อารมณ์อ่อนไหว (C^-) อารมณ์มั่นคง (C^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ อารมณ์อ่อนไหว (C^-) จะมีความรู้สึกอ่อนไหวง่าย ไม่มีความอดทนต่อสถานการณ์ที่ยุ่งยาก ทักษะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย มักหลีกเลี่ยงปัญหาที่แก้ยาก หรือปัญหาที่ต้องตัดสินใจด้วยตนเอง มักมีอาการโรคประสาทชนิดเหน็ดเหนื่อย (Neurasthenia) มีความวิตกกังวลอยู่เสมอ

บุคคลที่ได้คะแนนสูง อารมณ์มั่นคง (C^+) เป็นผู้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ใจเย็น รู้จักความเป็นจริงของชีวิต ไม่มีอาการโรคประสาทชนิดเหน็ดเหนื่อย (Neurasthenia) จิตใจสงบ

4. องค์ประกอบการกล้าแสดงออก (E) อ่อนน้อมถ่อมตน (E^-) รักษาสิทธิของตน (E^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ อ่อนน้อมถ่อมตน (E^-) จะมีลักษณะนิสัยอ่อนน้อม เชื่อฟังผู้อื่น มีจิตใจเมตตากรุณา ใจอ่อน มีนิสัยประนีประนอม ชอบแสดงความรู้สึก มีความเชื่อถือในขนบธรรมเนียม อารมณ์เสียง่าย มีความพอใจในตนเอง

บุคคลที่ได้คะแนนสูง รักษาสิทธิของตน (E^+) ถือตนเองเป็นใหญ่ นิสัยดีมีวินัย มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จิตใจเป็นอิสระ ใจแข็ง มีความก้าวร้าว ไม่ถือขนบธรรมเนียม ต้องการความสนใจจากผู้อื่น

5. องค์ประกอบความร่าเริง (F) สุขุมมีสติ (F^-) ทำตนตามสบาย (F^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ สุขุมมีสติ (F^-) เป็นผู้มีลักษณะเยียบขรึม ไตร่ตรอง มักมีความรู้สึกไม่สบายใจ มีความกังวลครุ่นคิดไม่ชอบติดต่อกับผู้อื่นไม่ชอบคบเพื่อน เงียบชา

บุคคลที่ได้คะแนนสูง ทำตนตามสบาย (F^+) เป็นผู้มีพฤติกรรมตามสบาย กระทำตามอารมณ์ชั่วแค้น ช่างพูด ร่าเริง จิตใจสงบไม่ดิ้นรน เป็นคนตรงไปตรงมา เปิดเผย ว่องไว และมีความกระตือรือร้น

6. องค์ประกอบมโนธรรม (G) เห็นแก่ได้ (G^-) มีธรรมะ (G^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ เห็นแก่ได้ (G^-) ชอบความสะดวกสบาย เป็นคนไม่มีความตั้งใจจริง ถือความสะดวกเป็นใหญ่ ไม่เอาจริงเอาจังกับงาน มีความรับผิดชอบน้อย ชอบเรียกร้องขาดความอดทน ไม่มีระเบียบ ชอบหลีกเลียงกฎเกณฑ์ มีความเกียจคร้าน ไร้ความตั้งใจไม่ได้ชอบขัดขวาง

บุคคลได้คะแนนสูง มีธรรมะ (G^+) เป็นผู้มีธรรมะในใจ มีความพากเพียร มีความตั้งใจมั่นคง รักในศักดิ์ศรี มีความรับผิดชอบ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ เคร่งครัดในระเบียบสนใจผู้อื่น

7. องค์ประกอบการกล้าเผชิญ (H) มีความละเอียด (H⁻) อาจหาญ (H⁺)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ มีความละเอียด (H⁻) มีลักษณะขี้อาย ชอบหลบถอยประหม่าเมื่ออยู่ต่อหน้าเพศตรงข้าม ชอบปลีกตัวจากผู้อื่น ไม่ชอบสนิทสนมกับใคร เกิดความรู้สึกง่ายสงบเสถียรมีธรรมะในใจ ความสนใจแคบ มีความระมัดระวังในการแสดงพฤติกรรมนึกถึงผู้อื่น มองเห็นอันตรายได้อย่างรวดเร็ว

บุคคลที่ได้คะแนนสูง อาจหาญ (H⁺) เป็นผู้มีลักษณะชอบเสี่ยงภัย ชอบพบกับบุคคลอื่น มีความคล่องแคล่ว สนใจเพศตรงข้ามอย่างเปิดเผย แสดงความรู้สึกต่อผู้อื่น ไร้กังวล มีความเป็นมิตร อารมณ์อ่อนไหว ไม่ระแวงในอันตราย

8. องค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) จิตใจมั่นคง (I⁻) จิตใจอ่อนไหว (I⁺)

บุคคลได้คะแนนต่ำ จิตใจมั่นคง (I⁻) เป็นผู้ที่รู้จักสภาพที่เป็นจริง สร้างความหวังแต่เพียงเล็กน้อย เชื่อมมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ ใจแข็ง พอใจในตนเอง ไม่กังวลในปมด้อยของร่างกาย

บุคคลได้คะแนนสูง จิตใจอ่อนไหว (I⁺) เป็นคนที่ชอบเรียกร้อง ไม่มีความอดทน ถือตนเองเป็นใหญ่ ขึ้นกับผู้อื่น เป็นผู้ที่เคยได้รับการปกป้องคุ้มครองมากเกินไป ต้องการความช่วยเหลือมีความเมตตา กรุณา สุภาพอ่อนโยน ต้องการความสนใจ กังวลถึงสุขภาพ โดยไม่มีอาการเจ็บป่วยที่แท้จริง มีความกังวลใจ

9. องค์ประกอบความระแวง (L) มีความไว้วางใจ (L⁻) จิตใจหวาดระแวง (L⁺)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ มีความไว้วางใจ (L⁻) มีลักษณะยอมรับผู้อื่น ไม่อิจฉา คบง่าย ชอบเข้าสังคม ไว้วางใจคน เปิดรับสภาพต่าง ๆ มีการเตรียมตัวไว้พร้อมรอโอกาส เห็นอกเห็นใจและให้โอกาสผู้อื่น ใจกล้า อารมณ์เยือกเย็นและร่าเริง

บุคคลที่ได้คะแนนสูง จิตใจหาวาระแวง (L^+) มีลักษณะอีกจำพวกหนึ่ง พอใจในตนเอง มีความรู้สึกสงสัยในสิ่งต่าง ๆ ยึดมั่นในความเห็นของตน คล้อยตามผู้อื่นได้ยาก หลีกเลียงความยุ่งยาก ข่มเหงผู้อื่น ใจหงุดหงิด

10. องค์ประกอบการเงินธนาคาร (M) ลงมือปฏิบัติ (M^-) สร้างความฝัน (M^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ ลงมือปฏิบัติ (M^-) เป็นผู้ที่ชอบการปฏิบัติจริง มีความระมัดระวัง เจ้าระเบียบ มีความกระตือรือร้นในความต้องการที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง มีความสนใจแคบอยู่เฉพาะเรื่องในปัจจุบัน ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ถ้าไม่ถูกเร้า มีการพิจารณาที่เหมาะสม มีความตั้งใจจริง

บุคคลที่ได้คะแนนสูง สร้างความฝัน (M^+) เป็นผู้ที่หมกมุ่นในแรงขับภายในไม่เอาใจใส่ในสิ่งที่สามารถปฏิบัติได้ ไม่ทำตามประเพณี เอาใจตัวเอง สนใจศิลปะ ทฤษฎี และความเชื่อพื้นฐานชอบสร้างมโนภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ ขาดวุฒิภาวะในการตัดสินใจอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง

11. องค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) มั่นคงเปิดเผย (N^-) ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ มั่นคงเปิดเผย (N^-) มีลักษณะเปิดเผยไม่คล่องแคล่วในการสมาคม ไม่มีการเสแสร้ง มีความซื่อและจริงจัง กังวลถึงความรู้สึกของตนเป็นกันเอง ชอบอยู่รวมกลุ่ม มีรสนิยมง่าย ๆ ขาดความเข้าใจตนเองอย่างลึกซึ้ง ไม่มีทักษะในการวิเคราะห์แรงจูงใจ

บุคคลที่ได้คะแนนสูง ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+) มีมารยาทสละสลวยคล่องแคล่วในการติดต่อกับผู้อื่น ระมัดระวังในผลได้ผลเสีย มองการณ์ไกล ปลีกตัว มีการควบคุมอารมณ์พิจารณาตนเองและผู้อื่นด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง มีความทะเยอทะยาน บางครั้งมีความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย

12. องค์ประกอบความวิตกกังวล (O) จิตสงบราบเรียบ (O^-) จิตใจหาวาทหวั่น (O^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ จิตสงบราบเรียบ (O^-) มีลักษณะมั่นใจในตนเอง รื่นเริง ปรับจิตใจได้ง่าย ใจหนักแน่น สงบ ถือความสะดวก ไม่มีความวิตกกังวล ชอบทำตัวง่าย ๆ

บุคคลที่ได้คะแนนสูง จิตใจหาวาทหวั่น (O^+) เป็นบุคคลที่มีความวิตกกังวลอารมณ์อ่อนไหว ใจอ่อน อารมณ์เสียง่าย มีความสับสนในหน้าที่อย่างรุนแรง มีความพิถีพิถัน วิตกกังวลในเรื่องสุขภาพโดยไม่มีเหตุผล มีอารมณ์กลัว มักมีอาการเศร้าหมองหงอยเหงา

13. องค์ประกอบความอิสระเสรี (Q_1) นักอนุรักษ (Q_1^-) นักทดลอง (Q_1^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ นักอนุรักษ (Q_1^-) เป็นพวกถือจารีตประเพณี นิยมและเชื่อในสิ่งที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมา ระมัดระวังในการพิจารณาความคิดใหม่ ๆ และมักมองในแง่ร้าย มักต่อต้านและประวิงการเปลี่ยนแปลง ไม่สนใจการคิดแบบวิเคราะห

บุคคลที่ได้คะแนนสูง นักทดลอง (Q_1^+) ชอบการทดลอง ชอบวิพากษ์วิจารณ์เสรีนิยม ชอบวิเคราะห สนใจเรื่องการใช้สติปัญญา มีลักษณะสงสัย และชอบค้นคว้าความคิดทั้งเก่าและใหม่ เปิดใจกว้างต่อความสวดกและการเปลี่ยนแปลง

14. องค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2) พึ่งกลุ่ม (Q_2^-) พึ่งตนเอง (Q_2^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ พึ่งกลุ่ม (Q_2^-) มีลักษณะขึ้นอยู่กับกลุ่ม เป็นผู้ร่วมงาน และผู้ตามที่ดี ชอบและขึ้นกับการยอมรับของสังคม ต้องการความสนับสนุนจากกลุ่ม

บุคคลที่ได้คะแนนสูง พึ่งตนเอง (Q_2^+) มีความพอใจในตนเอง อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย มีความเคยชินกับวิธีการทำงานของตน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผนของตนเอง ไม่สนใจความคิดเห็นของสังคม

15. องค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) ไม่มีกฎเกณฑ์ (Q_3^-) ควบคุมตนเอง (Q_3^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ ไม่มีกฎเกณฑ์ (Q_3^-) เป็นบุคคลที่ไม่มีวินัย ควบคุมตนเองไม่ได้ ไม่รักษาข้อตกลง ปฏิบัติตามแรงกระตุ้นภายในตนเอง ไม่เอาใจใส่ต่อกฎเกณฑ์และความต้องการของสังคม ความสามารถในการปรับตัวไม่ดีโดยเฉพาะเรื่องที่ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนใจ

บุคคลที่ได้คะแนนสูง ควบคุมตัวเอง (Q_3^+) เป็นผู้ที่ควบคุมตัวเองได้ ทำตัวเหมาะสมในสังคม มีความตั้งใจจริง

16. องค์ประกอบความเครียด (Q_4) อารมณ์ผ่อนคลาย (Q_4^-) อารมณ์ตึงเครียด (Q_4^+)

บุคคลที่ได้คะแนนต่ำ อารมณ์ผ่อนคลาย (Q_4^-) เป็นบุคคลที่ทำพฤติกรรมตามความพอใจ ไม่มีความคับข้องใจ พอใจในสถานการณ์ที่เป็นอยู่

บุคคลที่ได้คะแนนสูง อารมณ์ตึงเครียด (Q_4^+) มีลักษณะเครียด มีความ คับข้องใจ มีแรงขับภายในมาก มักตื่นเต้น ใจร้อน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สारวัตรนักเรียนและนักศึกษากลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียน หมายถึง ข้าราชการครูที่สังกัดกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาโดยตำแหน่ง ทำหน้าที่ตรวจ แนะนำ ตักเตือน และห้ามปรามนักเรียนและ

นักศึกษามีให้ประพัตดินไม่เหมาะสมแก่สภาพและวัยของนักเรียนและนักศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือโน้มเอียงไปในทางผิดศีลธรรม วัฒนธรรม หรือประพัตติผิดกฎหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้คำย่อว่า สว.กองฯ

2. สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งเครือข่าย หมายถึง ครู อาจารย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่เป็นเครือข่าย และได้รับแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาตามประกาศของปฏิวัติฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน 2515 แต่มิได้สังกัดกองสารวัตรนักเรียนมีหน้าที่ ตรวจ แนะนำ ดักเตือน และห้ามปรามนักเรียนและนักศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือประพัตดินโน้มเอียงไปในทางผิดศีลธรรม วัฒนธรรม หรือประพัตติผิดกฎหมาย

3. สารวัตรนักเรียนและนักศึกษากลุ่มดีเด่น (สว. ดีเด่น) หมายถึง ครู อาจารย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่เป็นเครือข่าย ซึ่งได้รับการยอมรับจากกองสารวัตรนักเรียนว่าเป็นบุคคลดีเด่น เสียสละ อุทิศเวลาให้กับการทำงานของสารวัตรนักเรียนอย่างยิ่ง จนได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติว่าเป็นบุคคลดีเด่น และได้รับแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ตามประกาศของปฏิวัติฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน 2515 แต่มิได้สังกัดกองสารวัตรนักเรียน มีหน้าที่ตรวจ แนะนำ ดักเตือน และห้ามปราม นักเรียนและนักศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือประพัตดินโน้มเอียงไปในทางผิดศีลธรรม วัฒนธรรม หรือประพัตติผิดกฎหมาย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้คำย่อว่า สว.ดีเด่น

4. เพศ ได้แก่

4.1 เพศชาย

4.2 เพศหญิง

5. อายุ หมายถึง อายุตามปฏิทิน โดยใช้อายุเฉลี่ยของกลุ่ม ($\bar{X}$) ของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาเป็นเกณฑ์ ซึ่งแบ่งได้ 2 กลุ่ม ดังนี้

5.1 อายุมาก คือ กลุ่มที่มีอายุมากกว่า $\bar{X}$

5.2อายุน้อย คือ กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า $\bar{X}$

6. อายุงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มเป็นเกณฑ์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

6.1 อายุงานมาก คือ กลุ่มที่มีอายุงานมากกว่า $\bar{X}$

6.2 อายุงานน้อย คือ กลุ่มที่มีอายุงานน้อยกว่า $\bar{X}$

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

1. สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา
2. อำนาจหน้าที่ของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา
3. แนวปฏิบัติในการตรวจแนะนำ ดักเตือน และห้ามปราม
4. การแต่งตั้งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา
5. ระบบการทำงานแบบเครือข่าย
6. แนวทางการบริหารงานสารวัตรนักเรียนระบบเครือข่าย
7. การบริหารงานสารวัตรนักเรียนในระบบเครือข่าย
8. คุณสมบัติของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาดีเด่น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
 - 1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ
 - 1.2 ความสำคัญของบุคลิกภาพ
 - 1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ
 - 1.4 ทฤษฎีบุคลิกภาพ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
 - 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบกับเพศ
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบกับอายุ
 - 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบกับอายุงาน
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบกับกลุ่มดีเด่น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

1. สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

สภาพกาลในปัจจุบัน ปัญหาของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อปัญหาทางสังคมอย่างรุนแรงสถาบันทางสังคมที่เป็นหน่วยที่เล็กที่สุดคือ ครอบครัว จึงถูกผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้เด็ก นักเรียน นักศึกษา และเยาวชนถูกผลกระทบตามมาเป็นลูกโซ่ แต่อย่างไรก็ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนนักศึกษา มีมาโดยตลอดมิได้เกิดขึ้นเฉพาะในปัจจุบันเท่านั้น เพราะนักเรียน นักศึกษาอยู่ในวัยที่เปราะบาง

ต้องได้รับการคุ้มครองส่งเสริมทั้งในด้านสติปัญญา ความประพฤติ จรรยาบรรณ ฯลฯ สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา จึงเป็นบุคคลหนึ่งที่เกิดขึ้นมาจากกระแสนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมดังกล่าว โดยรัฐได้ตรากฎหมายขึ้นเพื่อกำหนดบทบาท อำนาจหน้าที่ และภารกิจที่สำคัญไว้ให้แก่สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน 2515 และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523

จากบทบัญญัติของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับดังกล่าว สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา จึงแต่งตั้งจากบุคคลที่แตกต่างกันออกไป โดยบทบัญญัติของกฎหมายดังนี้

1.1 สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ที่ได้มีการแต่งตั้งตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ฉบับลงวันที่ 22 เมษายน 2515 ประกอบกับ ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2515 โดยกำหนด "สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา" หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ และกำหนดว่า สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาให้แต่งตั้งจากข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการส่วน จังหวัด พนักงานเทศบาล หรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ เห็นสมควร สำหรับอำนาจหน้าที่ก็ให้ดำเนินการตามขอบอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ตาม ประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้เช่นกัน

สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ที่ได้รับการแต่งตั้งตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 จึงมีอำนาจมากและได้มีการจัดดำเนินการเครื่องอำนวยความสะดวกการทำงานร่วมกันของสารวัตรนักเรียน และนักศึกษา ซึ่งเรียกว่า สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้ง (เครือข่าย) โดยมีส่วนราชการ คือ กองสารวัตรนักเรียนเป็นผู้ประสานงาน

1.2 สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ที่ได้รับการแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 โดยกำหนดไว้ในมาตรา 30(9)(1) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ว่าสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาเป็นข้าราชการครู เป็น ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษาที่ไม่สังกัดโรงเรียนวิทยาลัย หรือสถานศึกษาที่ เรียกชื่ออย่างอื่นของกระทรวงศึกษาธิการ

สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งบทบัญญัตินี้ จึงเป็นข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทหนึ่ง คือ ข้าราชการครู และได้รับเงินเดือนจากเงินเดือนงบประมาณ หมวดเงินเดือนของแผ่นดิน โดยมี ก.ค. ได้กำหนดมาตรฐานกำหนดตำแหน่งสายงานสารวัตร นักเรียนและนักศึกษาไว้ คือ

มาตรฐานการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูสายงาน สारวตรนักเรียนและ นักศึกษาลักษณะงานโดยทั่วไป

สายงานนี้คลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา ความประพฤตินักเรียนนักศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ และการตรวจแนะนำ ตักเตือน สอดส่อง ห้ามปราม คัดครอง ป้องกัน แก้ไขความประพฤตินักเรียนนักศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานหรือการเผยแพร่ หรือ การพัฒนารูปแบบในการส่งเสริมและพัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา การติดตามและ ประเมินผลตลอดทั้งการประสานงานกับส่วนราชการ หรือองค์การที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติหน้าที่อื่น ที่เกี่ยวข้อง

ชื่อตำแหน่ง ตำแหน่งในสายงานนี้มีชื่อและระดับตำแหน่ง ดังนี้

1. สारวตรนักเรียนและนักศึกษา 3 ระดับ 3
2. สारวตรนักเรียนและนักศึกษา 4 ระดับ 4
3. สारวตรนักเรียนและนักศึกษา 5 ระดับ 5
4. สारวตรนักเรียนและนักศึกษา 6 ระดับ 6
5. สारวตรนักเรียนและนักศึกษา 7 ระดับ 7

สาร์วตรนักเรียนและนักศึกษา ที่แต่งตั้งตามพระราชบัญญัติข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 190 ราย จากกรอบอัตรากำลังที่มีอยู่ 201 อัตรากำลังของกองสาร์วตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ อาจกล่าวได้ว่า สาร์วตรนักเรียนและนักศึกษา ตามนัยนี้คือ สาร์วตรนักเรียนและนักศึกษาอาชีพ (สังกัดกองสาร์วตรนักเรียน กรมพลศึกษา)

2. อำนาจหน้าที่ของสาร์วตรนักเรียนและนักศึกษา

สาร์วตรนักเรียนและนักศึกษา ทั้ง 2 ประเภท ตามที่ได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายทั้ง 2 ฉบับนั้น ได้กล่าวถึง อำนาจหน้าที่ของสาร์วตรนักเรียนและนักศึกษาไว้ในทำนองเดียวกัน และในการปฏิบัติหน้าที่ให้สาร์วตรนักเรียนและนักศึกษปฏิบัติจับคู่กับศิษย์ มี 2 ประการ ที่สำคัญ ดังนี้

2.1 ตรวจ แนะนำ ตักเตือน และห้ามปรามนักเรียนและนักศึกษามีให้ประพฤติตน ไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียนและนักศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือโน้มน้าว ไปในทางผิดศีลธรรม วัฒนธรรม หรือประพฤติผิดกฎหมาย

2.2 ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การติดตาม และประเมินผล ตลอดทั้งการประสานกับส่วนราชการ หรือองค์การที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

สำหรับอำนาจหน้าที่ในประการที่ 2 นั้น สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ที่ได้รับการแต่งตั้งตาม ปว. 132 สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้ง (เครือข่าย) ไม่ต้องปฏิบัติก็ได้ แต่เป็นหน้าที่ และภารกิจของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่เป็นข้าราชการครู สังกัดกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา

3. แนวปฏิบัติในการตรวจแนะนำตักเตือนและห้ามปราม

ในการปฏิบัติหน้าที่สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ต้องปฏิบัติฉันครูกับศิษย์และให้ดำเนินการตามที่เห็นสมควรดังต่อไปนี้

3.1 ดำเนินการออกตรวจ สอดส่อง ดูแล นักเรียนและนักศึกษา นอกสถานศึกษา เช่น แหล่งอบายมุข สถานเริงรมย์ สวนสาธารณะ และสถานที่อื่น ๆ ที่นักเรียนและนักศึกษา หลบหนีการเรียน

3.2 ตรวจค้นสิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจใช้ในการกระทำความผิดในกรณีเห็นว่า นักเรียนและนักศึกษาผู้ใดมีกิริยาส่อพิรุณเป็นที่น่าสงสัยว่าจะมีสิ่งผิดกฎหมายไว้ในครอบครอง เช่น วัตถุระเบิด ปืน หรือสงสัยว่าจะพกพาอาวุธ เช่น มีด สนับมือ หรือสิ่งที่ใช้เป็นอาวุธ เช่น บรรทัดเหล็ก เป็นต้น ช้อนแรนไว้เป็นการส่อเจตนาว่าจะใช้สิ่งเหล่านี้ประทุษร้ายผู้อื่น หรือมีวัตถุต้องห้ามไว้ในครอบครอง เช่น เฮโรอีน ผิ่น กัญชา สารระเหย ยาบ้า เป็นต้น เมื่อค้นและพบสิ่งดังกล่าวก็มีอำนาจยึดสิ่งนั้น ๆ ไว้ได้และดำเนินการตามกฎหมายหรือระเบียบต่อไป โดยพิจารณาว่าหากเป็นกรณีผิดร้ายแรง อันได้แก่ มีลูกระเบิดหรือปืน หรือมีดไว้ในครอบครอง หรือมีผิ่นหรือเฮโรอีนไว้ในครอบครอง ก็แจ้งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเพื่อมารับตัวไปดำเนินการตามกฎหมายต่อไป หากเป็นความผิดเล็กน้อย เช่น มีบรรทัดเหล็ก หรือสิ่งซึ่งอาจใช้เป็นอาวุธได้ ก็ยึดสิ่งนั้นไว้แล้วนำตัวมาสอบสวน หรือนำตัวไปมอบโรงเรียน หรือสถานศึกษาเจ้าสังกัด เพื่อดำเนินการสอบสวนและอบรมสั่งสอนหรือลงโทษตามระเบียบต่อไป

3.3 นำตัวนักเรียน หรือนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่วัย หรือไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียนและนักศึกษาไปยังกรมพลศึกษา สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ถ้าในส่วนภูมิภาคก็นำตัวไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือศึกษาธิการอำเภอ แล้วแต่จะพิจารณาเห็นสมควรเพื่อทำการสอบสวน

วิธีการสอบสวนให้ใช้กิริยาวาจาสุภาพ ไม่บังคับขู่เข็ญ และเป็นกันเองฉันครูกับศิษย์ ถ้าสามารถพุดจาในลักษณะเป็นการสนทนากันได้ก็ยิ่งดี ขณะสอบสวนหากมีโอกาสนี้จะแนะนำสั่งสอนได้ก็ควรทำ การสอบสวนก็เพื่อที่จะได้ทราบสถานภาพอันแท้จริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน นักศึกษา สถานภาพทางครอบครัว และสถานภาพแวดล้อมอื่น ๆ รวมทั้งมูลเหตุหรือแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียน หรือนักศึกษานั้นฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับและกฎหมายเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือต่อไป

นำตัวนักเรียน หรือนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่สมควรแก่วัย หรือไม่เหมาะสมแก่สภาพของนักเรียนและนักศึกษา ไปมอบแก่ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าของโรงเรียน หรือสถานศึกษาของนักเรียนนักศึกษานั้น เพื่อดำเนินการสอบสวนและอบรมสั่งสอนหรือลงโทษ

3.4 กรณีไม่สามารถนำตัวนักเรียนหรือนักศึกษา ผู้กระทำผิดไปตาม ข้อ 3 ได้ เช่น นักเรียนนักศึกษาวิ่งหลบหนีไป แต่จำเครื่องหมายของโรงเรียนและเลขประจำตัวได้ หรือนักเรียนนักศึกษาหลบหนีไป แต่ทั้งหลักฐานไว้ เช่น สมุด หนังสือ กระเป๋าก็ให้แจ้งไปยังโรงเรียนหรือสถานศึกษาซึ่งนักเรียน นักศึกษาผู้นั้นสังกัดอยู่

3.5 กรณีนักเรียนหรือนักศึกษากระทำการอันเป็นความผิดร้ายแรง เช่น ก่อการวิวาทก่อการจลาจล หรือกระทำการใด ๆ อันก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ให้สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแจ้งโรงเรียน หรือสถานศึกษาเพื่อทราบและร่วมมือกันหาทางระงับเหตุร้ายแรงนั้นทันที และเสนอรายงานตามลำดับ เพื่อรายงานให้หน่วยงานราชการเจ้าสังกัดโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นกรมเจ้าสังกัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วแต่กรณี และแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่เกิดเหตุทันที เพื่อร่วมมือกันหาทางระงับเหตุสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งกองกำกับการตำรวจสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนด้วย แล้วทำรายงานเหตุการณ์เสนอตามลำดับ เพื่อกระทรวงศึกษาธิการทราบโดยด่วน

4. การแต่งตั้งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

โดยบัญญัติของกฎหมาย การแต่งตั้งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษามี 2 กรณี

4.1 สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งเครือข่าย (ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน 2525)

4.1.1 บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง แต่งตั้งจากบุคคลดังนี้

4.1.1.1 ข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.1.2 ข้าราชการส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล

4.1.1.3 บุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษา ซึ่งกระทรวง

ศึกษาธิการเห็นสมควร

4.1.2 ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งและให้พ้นจากตำแหน่ง

4.1.2.1 เขตกรุงเทพมหานคร เป็นอำนาจของอธิบดีกรมพลศึกษา

โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.2.2 ส่วนภูมิภาค เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.3 ขั้นตอนของการแต่งตั้งสารวัตรนักเรียน ให้ดำเนินการดังนี้

4.1.3.1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินการดังนี้

4.1.3.1.1 สถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา พิจารณาความจำเป็นในการแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่สารวัตรนักเรียน แล้วเสนอชื่อบุคคลพร้อมคุณสมบัติและคุณสมบัติเหมาะสมผ่านศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการตามระเบียบการขอแต่งตั้งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

4.1.3.1.2 ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนและนักศึกษารวบรวมรายชื่อบุคคล และตรวจคุณสมบัติ แล้วประสานงานกับกองสารวัตรนักเรียน จัดการอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาของกรมพลศึกษา

4.1.3.1.3 กองสารวัตรนักเรียน เสนอรายชื่อบุคคลที่ผ่านการอบรม เพื่อแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาต่อกรมพลศึกษา

4.1.3.1.4 กรมพลศึกษาเสนอความเห็นชอบต่อกระทรวงศึกษาธิการ

4.1.3.1.5 กระทรวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบ แล้วแจ้งต่อกรมพลศึกษาแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาได้

4.1.3.1.6 กรมพลศึกษาออกคำสั่งแต่งตั้งบุคคลเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา มีหน้าที่ปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2515 แล้วให้กองสารวัตรนักเรียนประสานงานกับศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาเพื่อแจ้งต่อสถานศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดของบุคคลดังกล่าวทราบและถือปฏิบัติต่อไป

4.1.3.2 ในส่วนภูมิภาค ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับกรณี 4.1.3.1 โดยศูนย์พัฒนาความประพฤติจังหวัดนั้น ๆ เป็นผู้ดำเนินการผ่านกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการให้ความเห็นชอบ แจ้งผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดนั้น ๆ ต่อไป

4.2 สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา (สังกัดกองสารวัตรนักเรียน) ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาอาชีพซึ่งแต่งตั้งโดยตำแหน่ง ดังนี้

4.2.1 บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง แต่งตั้งจากบุคคลที่สอบแข่งขันเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ เป็นข้าราชการครู ตำแหน่งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) กำหนด

4.2.2 ผู้มีอำนาจในการแต่งตั้ง และให้พ้นจากตำแหน่ง คือ อธิบดีกรมพลศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523

ในด้านการดำเนินงานของกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ขณะนี้มีนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนในระบบโรงเรียนที่จะต้องให้บริการส่งเสริมพัฒนาให้เป็นคนดี ตามที่สังคมคาดหวัง และมีความประพฤติเหมาะสมกับสภาพและวัย ปลอดภัยจากการใช้สารเสพติดและยาในทางที่ผิด พร้อมทั้งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ซึ่งมีจำนวนประมาณ 11 ล้านคนทั่วประเทศ แต่เจ้าหน้าที่จากกองสารวัตรนักเรียน ที่ต้องรับผิดชอบต่องานด้านนี้โดยตรงปัจจุบันมีเพียง 190 คน เท่านั้น จึงไม่เป็นการเพียงพอที่จะดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminal นักเรียน นักศึกษา ให้ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ได้ ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำระบบบริหารงานเครือข่ายเข้ามาใช้ในการบริหารงานสารวัตรนักเรียน ให้สามารถให้บริการนักเรียนนักศึกษาได้ทั่วถึงทั้ง 11 ล้านคน ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษา และขณะเดินทางกลับระหว่างบ้านและสถานศึกษา

5. ระบบการทำงานแบบเครือข่าย (Net work)

ระบบการทำงานแบบเครือข่าย (Net work) เป็นเทคโนโลยีทางการจัดการถูกนำมาใช้ในการบริหารงานทั้งภาครัฐ และธุรกิจเอกชน เพื่อลดปัญหาการเจริญเติบโตขององค์กรจนเกิดความยุ่งยากในการควบคุมดูแล การทำงานไม่คล่องตัวและมีการใช้ทรัพยากรสิ้นเปลืองโดยไม่จำเป็น หลักการสำคัญของการบริหารงานในระบบนี้อยู่ที่การแสวงหาบุคลากร หรือ องค์กรที่สามารถจะรับทำภารกิจแทนได้มาเป็นตัวแทนในการปฏิบัติงาน ภายใต้เงื่อนไขลักษณะการเกื้อกูลผลประโยชน์แก่กันและกัน ลูกข่ายจะเป็นผู้สร้างผลประโยชน์ให้กับหน่วยงานแม่ข่าย

ทั้งนี้ขึ้นกับศักยภาพของลูกข่ายนั้น ๆ และการมอบหมายงานที่ชัดเจน การอำนวยความสะดวกตลอดจนผลประโยชน์ตอบแทนและความพึงพอใจในการทำงานของลูกข่ายต่อระบบแม่ข่ายด้วย

สำหรับการบริหารองค์กรในภาครัฐบาล ได้มีการทำรูปแบบการบริหารงานเครือข่ายมาประยุกต์ใช้เพื่อสนองบทบาทการทำงานที่ปรับเปลี่ยน ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายมาตรการปรับขนาดกำลังคนภาครัฐให้เล็กลง ซึ่งระบบเครือข่ายจะมีผลดี คือ

5.1 ทำให้องค์การบริการงานไม่ขยายใหญ่โตจนเกินไป เนื่องจากการเพิ่มของบุคลากร ซึ่งจะสร้างความยุ่งยากสลับซับซ้อนในการบริหารงานจนเกิดความไม่คล่องตัว และเป็นสาเหตุให้งานหย่อนประสิทธิภาพในที่สุด

5.2 ทำให้การปฏิบัติงานครอบคลุมพื้นที่ทุกกลุ่มเป้าหมายโดยการเข้าไปบริการประชาชนถึงพื้นที่ ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

5.3 ตัวแทน หรือบุคลากรเครือข่ายเป็นผู้ใกล้ชิดกับประชาชนและกลุ่มเป้าหมาย จึงสามารถปฏิบัติงานได้มีประสิทธิภาพกว่าบุคลากรที่มาจากนอกพื้นที่

5.4 ทำให้ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานมีปริมาณมากขึ้น ในขณะที่มีบุคลากรประจำหน่วยงานมีจำนวนเท่าเดิม

5.5 ทำให้รัฐบาลประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายในส่วนที่จะต้องเพิ่มจำนวนข้าราชการให้เพียงพอแก่การบริการประชาชน ซึ่งจะมีผลผูกพันถึงการเพิ่มเงินเดือนและค่าจ้างเป็นรายปีไปจนเกษียณอายุราชการ พร้อมทั้งต้องจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้ด้วย แต่ถ้าวรัฐบาลสามารถสนองเงื่อนไขผลประโยชน์ตอบแทนแก่บุคลากร หรือองค์กรเครือข่ายเพียงเล็กน้อยภาระผูกพันเหล่านี้ก็จะหมดไป

หน่วยงานภาครัฐบาลที่ได้นำระบบบริหารงานเครือข่ายมาใช้เป็นระบบงานที่เห็นได้อย่างชัดเจน และบังเกิดผลดีมีให้เห็นได้อย่างมากมายเช่นกัน เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน กรมการพัฒนาชุมชน และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นต้น

6. แนวทางการบริหารงานสารวัตตนักเรียนระบบเครือข่าย (Network)

สืบเนื่องจากกรมพลศึกษาได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการให้ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารวัตตนักเรียน มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2478 จนกระทั่ง ปี พ.ศ. 2515 จึงได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นกองสารวัตตนักเรียน ในสังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดูแลและจัดการให้มีสารวัตตนักเรียนและนักศึกษา ทำการตรวจตรา ดูแลนักเรียนนักศึกษาที่

ประพัตดินไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย ขณะอยู่ภายนอกสถานศึกษา ในลักษณะของการป้องกัน ปราบ อันเป็นการปฏิบัติการเชิงรับ ต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นมาโดยตลอด

ในปัจจุบัน สภาพการณ์ทางสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป ปัญหาเกี่ยวกับความประพฤติ นักเรียนนักศึกษาขณะอยู่ภายนอกสถานศึกษา มีมากขึ้น งานสารวัตรนักเรียนเพียงด้านเดียวไม่ อาจทำให้ปัญหาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาลดลงได้ กองสารวัตรนักเรียนจึงได้ปรับเปลี่ยน แนวทางการดำเนินงานให้เป็นการปฏิบัติการทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ โดยการเพิ่มงานพัฒนา ความประพฤตินักเรียนนักศึกษาในรูปแบบของการคุ้มครองและป้องกัน แก่ไขและฟื้นฟู ส่งเสริม และพัฒนาความประพฤติ เป็นงานในเชิงรุก และให้งานสารวัตรนักเรียนที่มีอยู่แต่เดิม เป็นงาน ในเชิงรับ ขณะเดียวกัน เมื่อวิเคราะห์ถึงสังคมของนักเรียนนักศึกษาที่ต้องพบปะสังสรรค์ คงมี อยู่ 3 ส่วนด้วยกันที่จะเกี่ยวข้องด้วยคือ 1. สถาบันครอบครัว 2. สถานศึกษา และ 3. สังคมที่อยู่ ระหว่างบ้านและสถานศึกษา (ขณะเดินทาง) ดังนั้น กองสารวัตรนักเรียนมีภารกิจในการดูแล นักเรียนนักศึกษาระหว่างบ้านและสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการประสานงานกันทั้ง 3 ส่วนให้ เป็นระบบเครือข่าย (Network) คือ

6.1 กองสารวัตรนักเรียน มีองค์กรเครือข่ายในการประสานการทำงาน คือ

6.1.1 องค์กรเครือข่ายสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ได้แก่ คณะกรรมการ พัฒนา จริยธรรม ระดับกรม ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานระดับกรมที่มีสถานศึกษาในสังกัด หน่วยงานระดับกรมที่มีหน้าที่ส่งเสริมจริยธรรม และหน่วยงานระดับกรมที่ทำหน้าที่สนับสนุน การพัฒนาเด็กและเยาวชน ทั้งภาครัฐและเอกชน

6.1.2 องค์กรเครือข่ายปฏิบัติการ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียน นักศึกษาจังหวัด ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

6.2 ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาจังหวัด มีองค์กรเครือข่ายในการ ประสานงานการทำงาน

6.2.1 องค์กรเครือข่ายสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนา จริยธรรมนักเรียนนักศึกษาจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานบังคับบัญชาสถานศึกษาระดับ จังหวัดหน่วยงานส่งเสริมจริยธรรมระดับจังหวัด และหน่วยงานสนับสนุนการพัฒนาเด็กและ เยาวชนระดับจังหวัด ทั้งภาครัฐและเอกชน

6.2.2 องค์กรเครือข่ายปฏิบัติการ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียน นักศึกษาอำเภอ ทุกอำเภอ

6.3 ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาอำเภอ มีองค์กรเครือข่ายใน การประสานการทำงาน (อยู่ระหว่างดำเนินการ) คือ

6.3.1 องค์การเครือข่ายสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนนักศึกษาอำเภอ ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานบังคับบัญชาสถานศึกษา ระดับอำเภอ หน่วยงานทำหน้าที่ส่งเสริมจริยธรรมระดับอำเภอ หน่วยงานทำหน้าที่พัฒนาเด็ก และเยาวชนระดับอำเภอ ทั้งภาครัฐและเอกชน

6.3.2 องค์การเครือข่ายปฏิบัติการ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียน นักศึกษาดำบล ทุกตำบล

6.4 ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาดำบล มีองค์การเครือข่ายในการ ประสานการทำงาน (อยู่ระหว่างดำเนินการ) คือ

6.4.1 องค์การเครือข่ายสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ได้แก่ คณะกรรมการพัฒนา จริยธรรมนักเรียนนักศึกษาระดับตำบล ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าสถานศึกษาทุกแห่งภายใน เขตตำบล กำหนดผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน หน่วยงานระดับตำบลในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข เจ้าอาวาสและหัวหน้าศาสนสถาน องค์การภาครัฐและเอกชนที่ให้การ สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับตำบล

6.4.2 องค์การเครือข่ายปฏิบัติการระดับพื้นฐาน ได้แก่

6.4.2.1 กลุ่มสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา (ปว. 132) ประจำเขต ตรวจ เป็นองค์การจัดตั้ง ซึ่งเกิดจากการแบ่งพื้นที่ปกครองท้องที่ของฝ่ายปกครอง ออกเป็น พื้นที่ย่อย ๆ (เขตตรวจ) หลาย ๆ เขต ตามสภาพความหนาแน่นของปัญหาความประพฤตินักเรียน นักศึกษาที่อาจจะเกิดขึ้น และทำการขอแต่งตั้งครู อาจารย์ จากสถานศึกษาทุกสังกัดที่ตั้งอยู่ใน เขตพื้นที่ย่อยแต่ละเขต เขตละ 5 – 8 คน เป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ตามประกาศของ คณะปฏิบัติ ฉบับที่ 132 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2515 ปฏิบัติการเป็นกลุ่มสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาประจำเขตตรวจ มีการเลือกผู้นำ กลุ่ม ดูแลการปฏิบัติงานของสมาชิกและนำกลุ่มออกตรวจตรา สอดส่องดูแลความประพฤติ นักเรียนนักศึกษาร่วมกัน โดยไม่มีการแยกสังกัด ภายในพื้นที่เขตตรวจที่รับผิดชอบ และมี เจ้าหน้าที่จากศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ซึ่งเป็นศูนย์กลางเครือข่าย คอยติดตาม ผลงานนิเทศการปฏิบัติงาน และจัดประชุมหัวหน้ากลุ่มประจำเดือน ทุกเดือน

6.4.2.2 กลุ่มอาสาสมัครสารวัตรนักเรียนประจำหมู่บ้าน เป็น องค์การจัดตั้งในระดับหมู่บ้านที่เกิดจากการรับสมัครประชาชนในหมู่บ้าน ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เช่น เป็นที่เคารพ เชื่อถือศรัทธาของพ่อ แม่ ผู้ปกครองเด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน เป็นต้น หมู่บ้านละไม่น้อยกว่า 5 คน เข้ารับการฝึกอบรมเป็นอาสาสมัครสารวัตรนักเรียน และทำการ มอบหมายภารกิจให้เป็นกลุ่มอาสาสมัครสารวัตรนักเรียนประจำหมู่บ้าน มีผู้นำกลุ่ม นำสมาชิก

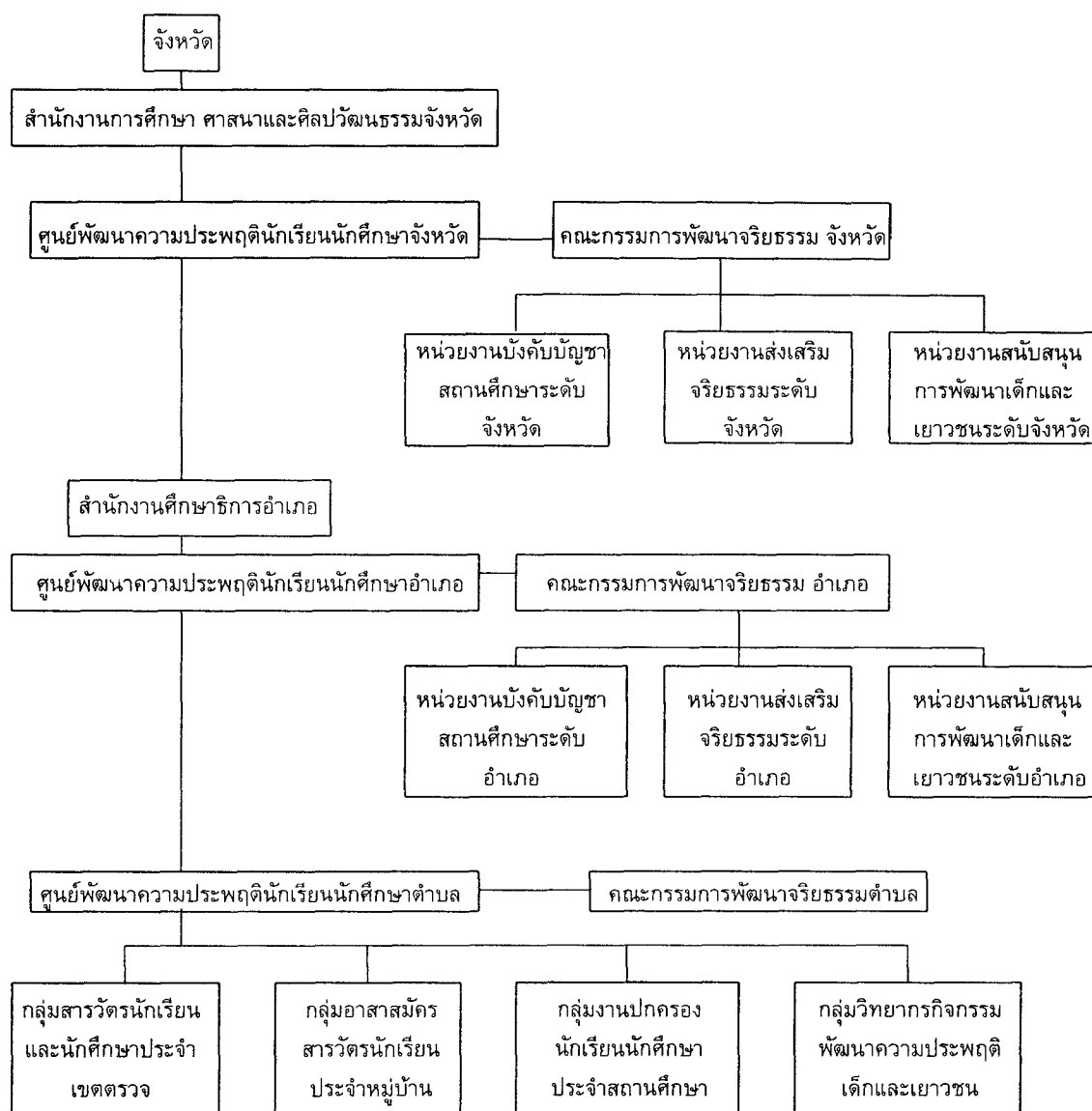
ทำหน้าที่ช่วยเหลือพ่อ แม่ ผู้ปกครองเด็กและเยาวชนและสาววัยรุ่นนักเรียนและนักศึกษา ในการปกครองดูแลและพัฒนาความประพฤติเด็กและเยาวชนในหมู่บ้านของตน โดยมีเจ้าหน้าที่จากศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ซึ่งเป็นศูนย์กลางเครือข่าย ทำการติดตามผลงาน นิเทศการปฏิบัติงาน และจัดประชุมวางแผน

6.4.2.3 กลุ่มงานปกครองนักเรียนนักศึกษาประจำสถานศึกษา เป็นองค์กรทางราชการ ที่ประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายปกครองหรือฝ่ายกิจการนักศึกษา หัวหน้าระดับ หัวหน้าแผนก ครู – อาจารย์ฝ่ายปกครองหรือฝ่ายกิจการนักศึกษา และครู – อาจารย์ประจำชั้นหรือที่ปรึกษากลุ่มการเรียนรู้ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ประจำในสถานศึกษา แต่ละแห่ง ซึ่งศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาจะต้องดำเนินการช่วยพัฒนาระบบเสริมสร้างเทคนิค และประสานงานในการปกครองดูแลและพัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ในขณะที่อยู่ภายในสถานศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการให้คำปรึกษาและเผยแพร่เอกสาร

6.4.2.4 กลุ่มวิทยากรกิจกรรมพัฒนาความประพฤติเด็กและเยาวชน เป็นองค์กรจัดตั้งที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาความประพฤติเด็กและเยาวชนในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ที่มีอยู่ในระดับท้องถิ่น รวมตัวกันเป็นกลุ่ม มีหัวหน้ากลุ่มดูแลรับผิดชอบ เช่น กลุ่มวิทยากรฝึกอบรมเด็กและเยาวชน กลุ่มวิทยากรแนะแนวปัญหาเด็กและเยาวชน กลุ่มวิทยากรที่ปรึกษากิจกรรมโครงการ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชนนักเรียนนักศึกษา ที่อยู่ในท้องถิ่นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีเจ้าหน้าที่จากศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ซึ่งเป็นศูนย์กลางเครือข่าย ทำหน้าที่ช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ติดตามผล นิเทศการปฏิบัติงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานกิจกรรม รวมทั้งจัดฝึกอบรม สัมมนาพัฒนาเทคนิคการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในการบริหารงานตามระบบเครือข่าย (Network) ดังกล่าว กองสาววัยรุ่นนักเรียนยังไม่พร้อมที่จะขยายงานในระดับอำเภอและตำบล คงจะต้องให้องค์กรเครือข่ายปฏิบัติงานระดับพื้นฐานทั้ง 4 กลุ่ม เป็นเครือข่ายของศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาจังหวัด จนกว่าจะกระจายไปสู่ระดับอำเภอและตำบลได้

แผนภูมิแสดงการบริหารงานสารวัตรนักเรียนระบบเครือข่ายระดับจังหวัด

7. การบริหารงานสารวัตรนักเรียนในระบบเครือข่าย

งานสารวัตรนักเรียนเป็นงานตรวจตรา ดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ขณะอยู่ภายนอกสถานศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 โดยมีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2515 กำหนดให้แต่งตั้งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา จากข้าราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล หรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการให้การศึกษา ทำหน้าที่ตรวจตราดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษาร่วมกัน ในลักษณะองค์กรกลางของกระทรวงศึกษาธิการและของจังหวัด

นับตั้งแต่ พ.ศ. 2515 เป็นต้นมา กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ได้พยายามดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2515 โดยการแต่งตั้ง สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ให้ปฏิบัติงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่เนื่องจากการจัดระบบองค์กรปฏิบัติงานของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษายังไม่รัดกุมเพียงพอที่จะเป็นองค์กรกลางของกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้ภาระหน้าที่ในการตรวจตราดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษาเป็นของข้าราชการตำแหน่ง สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา สังกัดกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ตลอดมา

ในปัจจุบัน สภาพปัญหาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาขยายตัวออกไปสู่ทุกภูมิภาคของประเทศและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์กำลังสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาคอยสอดส่องดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษาจึงมีเพิ่มมากขึ้น ข้าราชการตำแหน่ง สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ของกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ซึ่งมีเพียง 190 คน ไม่สามารถทำหน้าที่สอดส่องดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษาที่มีอยู่ทั่วประเทศถึง 11 ล้านคน ได้อย่างทั่วถึง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงระบบปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียนให้รัดกุมและตอบสนองเจตนารมณ์ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การสอดส่องดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษาเป็นไปได้อย่างทั่วถึงและบังเกิดประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการ โดยประธาน อ.ก.ค. ระบบ (ดร.รุ่ง แก้วแดง) ได้เสนอแนวนโยบายในการบริหารงานสารวัตรนักเรียนให้เป็นไปในระบบเครือข่าย แทนลักษณะการปฏิบัติงานของกองสารวัตรนักเรียนในปัจจุบัน โดยให้แต่งตั้งครู - อาจารย์จากสถานศึกษาทุกสังกัดเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นองค์กรกลาง รับผิดชอบดูแลนักเรียนนักศึกษาในแต่ละพื้นที่ ซึ่งเชื่อว่าจะสามารถปฏิบัติงานได้ผลดี เพราะครู - อาจารย์ที่อยู่ในพื้นที่

ย่อมรู้จักและใกล้ชิดกับนักเรียนนักศึกษา เป็นที่เคารพรักและศรัทธาเชื่อถือของนักเรียนนักศึกษา และพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคลในท้องถิ่น มากกว่าสรวัตรนักเรียนและนักศึกษา จาก กองสรวัตรนักเรียน

การบริหารงานสรวัตรนักเรียนในระบบเครือข่ายตามแนวนโยบายดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสรวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2515 อย่างยิ่ง ซึ่งกองสรวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ได้ปรับปรุงรูปแบบการบริหารองค์การปฏิบัติงานสรวัตรนักเรียนให้สอดคล้องกับแนวนโยบายดังกล่าว ดังนี้

7.1 กลุ่มปฏิบัติงานสรวัตรนักเรียน เป็นองค์การปฏิบัติงานสรวัตรนักเรียนในระดับพื้นที่ ซึ่งกองสรวัตรนักเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

7.1.1 จัดอบรมความรู้ ความเข้าใจในเทคนิควิธีการปฏิบัติงานสรวัตรนักเรียน เกี่ยวกับการตรวจตราดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษาร่วมกัน ให้แก่ครู – อาจารย์จากทุกสังกัดในพื้นที่ ตามสัดส่วนที่เห็นเหมาะสม

7.1.2 ทำการแต่งตั้งครู – อาจารย์ที่ผ่านการฝึกอบรมเป็น สรวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้ง (เครือข่าย) ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสรวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2515

7.1.3 จัดกลุ่มปฏิบัติงานสรวัตรนักเรียน ให้สรวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งร่วมกันปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 – 8 คน รับผิดชอบดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษาในเขตพื้นที่สถานศึกษาที่ตนสังกัดตั้งอยู่

7.1.4 ตั้งชื่อกลุ่มและกำหนดเขตพื้นที่รับผิดชอบของกลุ่ม พร้อมทั้งให้เลือกตั้งหัวหน้ากลุ่ม ทำหน้าที่ผู้บริหารการปฏิบัติงานของกลุ่มและนำสมาชิกกลุ่มออกปฏิบัติงานตรวจตรา สอดส่อง ดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

7.2 ศูนย์ประสานงานสรวัตรนักเรียนอำเภอ เป็นองค์การบริหารงานสรวัตรนักเรียนระดับอำเภอ มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการปฏิบัติงานของกลุ่มปฏิบัติงานสรวัตรนักเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของอำเภอและปฏิบัติงานดังนี้

7.2.1 ควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานของกลุ่มปฏิบัติงานสรวัตรนักเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของอำเภอ

7.2.2 เสนอข้อมูลเพื่อจัดตั้ง หรือยุบกลุ่มปฏิบัติงานสรวัตรนักเรียน รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับอัตรากำลังสรวัตรนักเรียนและนักศึกษา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของอำเภอไปยังศูนย์ประสานงานสรวัตรนักเรียนจังหวัด

7.2.3 จัดประชุมประจำเดือน หัวหน้ากลุ่มปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงาน ประเมินผลงาน และรับทราบปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงานของกลุ่ม

7.2.4 ทำการนิเทศการปฏิบัติงาน และช่วยแก้ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลุ่มปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน

7.2.5 แจงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนักเรียนนักศึกษาและประสานงานวิทยุสื่อสารให้แก่กลุ่มปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน

7.2.6 รับแจ้งข้อมูลข่าวสาร และรับรายงานเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน นักศึกษา จากกลุ่มปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียนประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเสนอไปยังศูนย์ประสานงานสารวัตรนักเรียนจังหวัด

ทั้งนี้ โดยการประกาศจัดตั้งศูนย์ประสานงานสารวัตรนักเรียนอำเภอขึ้นในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และให้มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ หรือเจ้าหน้าที่จากกองสารวัตรนักเรียน เป็นผู้ประสานงาน (อยู่ในระหว่างดำเนินการ)

7.3. ศูนย์ประสานงานสารวัตรนักเรียนจังหวัด เป็นองค์กรบริหารงานสารวัตรนักเรียนระดับจังหวัด มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลศูนย์ประสานงานสารวัตรนักเรียนอำเภอ ในเขตพื้นที่ของจังหวัด และปฏิบัติงานดังนี้

7.3.1 ควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานของศูนย์ประสานงานสารวัตรนักเรียนอำเภอ ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของจังหวัด

7.3.2 เสนอจัดตั้ง หรือยุบกลุ่มปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน รวมทั้งเสนอขอ กำหนดอัตรากำลังสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาของจังหวัด เสนอแต่งตั้งและถอดถอนสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา และหัวหน้ากลุ่มปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของจังหวัด ไปยังกองสารวัตรนักเรียน หรือจังหวัด

7.3.3 จัดประชุมเจ้าหน้าที่ประสานงานสารวัตรนักเรียนอำเภอ ประจำเดือน เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงาน ประเมินผลงาน และรับทราบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียนของอำเภอ

7.3.4 ให้ข้อเสนอแนะ และช่วยแก้ปัญหาการปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน แก่ศูนย์ประสานงานสารวัตรนักเรียนอำเภอ

7.3.5 แจงข้อมูลข่าวสาร ประสานงานวิทยุสื่อสารระหว่างศูนย์ประสานงานสารวัตรนักเรียนอำเภอ

7.3.6 รับข้อมูลข่าวสาร และรับรายงานเกี่ยวกับนักเรียนนักศึกษา จากศูนย์ประสานงานसारวัตรนักเรียนอำเภอ เสนอไปยังจังหวัด และกองสารวัตรนักเรียน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ โดยการจัดตั้งหน่วยงานประสานงานสารวัตรนักเรียนขึ้นในศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาจังหวัด หรือศูนย์ประสานงานสารวัตรนักเรียนขึ้นในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และให้มีเจ้าหน้าที่เป็นผู้ประสานงานประจำศูนย์ ด้วย (อยู่ในระหว่างดำเนินการ)

7.4 ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาจังหวัด เป็นองค์กรปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียนของกองสารวัตรนักเรียนในระดับจังหวัดและระดับหน่วยงานย่อย เน้นการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษา และลดบทบาทการเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ซึ่งเป็นบทบาทของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 โดยศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา จะแบ่งบทบาทความรับผิดชอบเป็น 2 งานหลัก คือ

7.4.1 งานพัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา เป็นงานในบทบาทของข้าราชการครู ที่จะต้องพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนนักศึกษาให้ดำรงตนตั้งมั่นอยู่ในความดี เหมาะสมกับสภาพและวัย ตามที่สังคมต้องการ โดยทำการฝึกอบรม อบรม แนะนำ และเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ปลุกสำนึกให้นักเรียนนักศึกษาดำรงตนตั้งมั่นในความดีงาม ผ่านทางกิจกรรมและสื่อต่าง ๆ ตามรูปแบบงานศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา คือ

7.4.1.1 กลุ่มงานคุ้มครองป้องกัน เป็นงานสร้างภูมิคุ้มกันมิให้นักเรียน นักศึกษากลุ่มที่เสี่ยงหรือล่อแหลมต่อการประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยต้องกลายเป็นบุคคลที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมซึ่งสามารถดำเนินการได้ดังนี้

7.4.1.1.1 จัดฝึกอบรมความรู้ ตอบสนองความสนใจของนักเรียน นักศึกษา เป็นหลักสูตรระยะสั้น ๆ ในวันหยุดสุดสัปดาห์ และวันหยุดอื่น ๆ หรือในเวลาที่เห็นสมควร หลักสูตรละ 2 – 3 วัน เป็นรายการตลอดปี เช่น เทคนิคการถ่ายภาพ เทคนิคการเล่นฟุตบอล ศิลปะในการเป็นนักร้อง เป็นต้น พร้อมทั้งมีการมอบวุฒิบัตรเมื่อจบหลักสูตร

7.4.1.1.2 จัดกิจกรรมแนะนำพัฒนาบุคลิกภาพ ให้บริการทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหากับนักเรียนนักศึกษาที่อยู่ในภาวะล่อแหลมต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบน

7.4.1.1.3 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร กระตุ้นเตือนให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแลบุตรหลาน ผ่านทางอาสาสมัครสารวัตรนักเรียน และให้ครู – อาจารย์ในสถานศึกษาช่วยกันปลูกฝังอุปนิสัยที่ดีงามให้แก่นักเรียนนักศึกษาผ่านทางสื่อต่าง ๆ

7.4.1.2 กลุ่มงานแก้ไขฟื้นฟู เป็นงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน นักศึกษาที่มีความประพฤติไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย ให้กลับประพฤติตนเหมาะสมและมีสภาพปกติ สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสามารถดำเนินการได้ดังนี้

7.4.1.2.1 จัดอบรมความประพฤติ และจัดโครงการค่ายพักแรม ในลักษณะค่ายวันหยุดสุดสัปดาห์ และค่ายวันหยุดภาคฤดูร้อน หรือค่ายวันหยุดภาคเรียน เพื่อฟื้นฟูสภาพจิตใจ

7.4.1.2.2 จัดกิจกรรมแนะแนวความประพฤติ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติตนสำหรับนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาทางด้านความประพฤติ

7.4.1.2.3 จัดชมรมและกิจกรรมชมรมตามที่นักเรียนนักศึกษาสงสัย

7.4.1.2.4 จัดการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการแก้ไขฟื้นฟู ความประพฤติเด็กและเยาวชน ให้แก่ครู – อาจารย์ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

7.4.1.2.5 จัดโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครเพื่อนช่วยเพื่อน

7.4.1.3 กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนา เป็นงานสนับสนุนให้นักเรียนนักศึกษาที่ประพฤติตนดีเหมาะสมกับสภาพสังคมให้กระทำความดียิ่ง ๆ ขึ้น ซึ่งสามารถดำเนินการได้ดังนี้

7.4.1.3.1 จัดฝึกอบรมผู้นำนักเรียนนักศึกษา และผู้นำกิจกรรมต่าง ๆ

7.4.1.3.2 จัดประกวดเยาวชนคนดี ในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ แยกตามสาขาคุณธรรมที่ต้องการจะปลูกฝังให้แก่เด็กและเยาวชน พร้อมทั้งมอบรางวัล หนังสือประกาศเกียรติคุณและทุนการศึกษา แก่ผู้ชนะการประกวด อย่างต่อเนื่องทุกปี

7.4.1.3.3 จัดสรรเงินทุนสนับสนุนโครงการกิจกรรมของนักเรียน นักศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความประพฤติ

7.4.1.3.4 จัดสรรเงินทุนหนุนโครงการพัฒนาความประพฤติเด็ก และเยาวชนของอาสาสมัครสรวัดนักเรียน

7.4.1.3.5 พัฒนารูปแบบ คิดค้นกิจกรรม นิเทศ และประเมินผล การจัดกิจกรรมพัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา

7.4.1.3.6 ร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความประพฤติเด็ก และเยาวชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ที่จัดโดยหน่วยงานอื่น

7.4.2 งานศูนย์ประสานงานสารวัตรนักเรียน เป็นงานบริหารระบบปฏิบัติงาน ตรวจตราสอดส่อง ดูแลความประพฤตินักเรียนนักศึกษาขณะอยู่ระหว่างบ้านและสถานศึกษา ซึ่งมีสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2515 เป็นบุคลากรปฏิบัติงาน โดยมีศูนย์ประสานงานสารวัตรนักเรียนอำเภอและกลุ่มปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียนเป็นเครือข่ายในการปฏิบัติงาน

7.5. ศูนย์ประสานงานกองสารวัตรนักเรียน เป็นหน่วยงานในกองสารวัตรนักเรียน รับผิดชอบดูแลบุคลากรปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน อันได้แก่

7.5.1 การจัดกรอบอัตรากำลังสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาของแต่ละจังหวัดและแต่ละพื้นที่

7.5.2 การสรรหาและพัฒนาบุคลากรสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

7.5.3 การแต่งตั้งและการถอดถอนสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

7.5.4 การจัดทำทะเบียนประวัติสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา และกลุ่มปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน

7.5.5 การจัดตั้ง และยุบกลุ่มปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน

7.5.6 การบำเหน็จความชอบ การให้รางวัลตอบแทน การประกาศเกียรติคุณ เชิดชูเกียรติ และการจัดสวัสดิการให้แก่สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

7.5.7 การประเมินผลการปฏิบัติงานของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา และกลุ่มปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน

7.5.8 การประสานงานแก้ไขปัญหาให้นักเรียนนักศึกษา ในระดับกรม

8. คุณสมบัติของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาดีเด่น (เครือข่ายที่ได้รับประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติจากกองสารวัตรนักเรียนว่าเป็นกลุ่มบุคคลดีเด่น) คือ

8.1 เป็นครูอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา แต่งตั้งตาม ปว. 132 และปฏิบัติหน้าที่เครือข่าย

8.2 ปฏิบัติงานในหน้าที่สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง ชุมชน และกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา

8.3 มีความประพฤติที่เหมาะสม ไม่บกพร่องต่อศีลธรรมอันดี และไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย

8.4 ผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาที่กำหนดจากคณะกรรมการกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

นักจิตวิทยาได้พยายามศึกษาบุคลิกภาพตามแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ จึงมีเป้าหมายในการศึกษาวิจัยคนละมุมมอง เช่น clinical Based Theories พยายามที่จะศึกษาหรือวัดบุคลิกภาพโดยการสัมภาษณ์หาความสัมพันธ์ระหว่างอาการผิดปกติทางจิตกับบุคลิกภาพ หรือภาวะการปรับตัวของคนในสถานการณ์ต่าง ๆ ส่วน Laboratory – Based Theories นั้นเน้นการวัดและประเมินค่าบุคลิกภาพเชิงสถิติ โดยหาค่าบุคลิกภาพเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติของคนส่วนมาก ซึ่งมักจะเน้นศึกษาคุณลักษณะเฉพาะของบุคลิกภาพหลายด้าน ทั้งนี้มีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีทางจิตวิทยา เช่น ทฤษฎีจิต วิเคราะห์ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีปัญหานิยม และทฤษฎีมนุษยนิยม เป็นต้น (เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว และไพบูลย์ เทวรักษ์. 2542 : 5 – 6)

สำหรับการวัดบุคลิกภาพนั้น นักจิตวิทยาใช้แบบทดสอบต่าง ๆ ที่เหมาะสมไปประยุกต์ใช้ เช่น วัดเพื่อใช้ในการแนะแนว วัดเพื่อคัดเลือกคนเข้าทำงาน วัดเพื่อการบำบัดรักษาหรือแก้ไขพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่าง ๆ

จากการศึกษาของ บริตวอเตอร์ (สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์. 2540 : 97 ; อ้างอิงจาก Bridgewater. 1984 : 3550) ซึ่งวิเคราะห์องค์ประกอบส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการสอนในโรงเรียนมัธยม โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 36 ชนิด การศึกษาพบว่า เครื่องมือแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF เป็นเครื่องมือที่เชื่อถือได้มากที่สุดในการตรวจสอบบุคลิกภาพลักษณะของผู้เข้าทำงานครู และแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพที่มีโครงสร้างแน่นอนและมีผู้นิยมนำไปใช้อย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ เพราะมีลักษณะเด่นดังนี้ (ประภา เชื้อภักดี. 2526 ; อ้างอิงจาก Aihen. 1991)

1. แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF เป็นแบบทดสอบที่ให้ความสนใจศึกษาบุคลิกภาพในลักษณะที่ค่อนข้างละเอียด ครอบคลุมแทบทุกด้านขององค์ประกอบบุคลิกภาพ
2. วิธีการใช้สะดวก และไม่ยุ่งยาก เพราะตัวแบบทดสอบแต่ละฉบับมีคำชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการตอบพิมพ์ไว้เรียบร้อยในหน้าแรกของแบบทดสอบ และมีกระดาษคำตอบแยกไว้ต่างหาก
3. การตรวจให้คะแนนก็สามารถทำได้โดยใช้ และไม่ใช้เครื่องจักรตรวจ
4. สามารถทำการทดสอบเป็นรายกลุ่ม และรายบุคคลได้

5. ลักษณะเด่นชัดที่ถือว่า เป็นหัวใจของแบบทดสอบนี้ คือ มีคุณค่าในการมีมาตรการจับเท็จ หรือการเดาสุ่ม (Random Answering Scale) การตอบเพื่อให้ตนเองมีบุคลิกภาพเป็นที่พึงประสงค์กว่าความเป็นจริง และการตอบเพื่อให้ตนเองมีบุคลิกภาพไม่เป็นที่พึงประสงค์กว่าความเป็นจริงว่ามีในปริมาณมากน้อยเพียงใด

6. การแสดงผลสามารถแสดงออกมาเป็นเส้นกราฟ (Profile) ทำให้มองเห็นภาพได้ชัดเจนว่ามีลักษณะบุคลิกภาพอย่างไร

7. สามารถใช้ได้กับคนปกติ ผู้ที่มีปัญหาด้านบุคลิกภาพ และผู้ป่วยโรคประสาท

8. เป็นที่นิยมใช้ในวงการคลินิก วงการศึกษา วงการธุรกิจ และวงการวิจัย ดังนี้

8.1 ทางด้านคลินิก ได้นำมาใช้ประกอบการประเมินลักษณะบุคลิกภาพร่วมกับแบบทดสอบทางจิตวิทยาชนิดอื่น ๆ

8.2 ทางด้านการศึกษา ได้นำมาใช้ประกอบการแนะแนวการศึกษา และการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อ

8.3 ทางด้านการวิจัย ได้นำมาใช้ประกอบการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

8.4 ทางด้านฝ่ายบุคคล ได้นำมาใช้ประกอบการคัดเลือกบุคคลให้เหมาะสมกับงานและตำแหน่งหน้าที่ ทั้งของหน่วยงานราชการ และเอกชน

9. แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF มีทั้งหมด 5 ฟอรม์ คือ ฟอรม์ เอ, บี, ซี, ดี และอี แต่ละฟอรม์ มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในสถานการณ์ และระดับการศึกษาของผู้รับการทดสอบที่แตกต่างกัน ฟอรม์เอ และบี เหมาะสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนระดับมหาวิทยาลัย ฟอรม์ซี และดี เหมาะสำหรับกลุ่มที่มีระดับการศึกษา และมีเวลาจำกัด ฟอรม์อี เหมาะสำหรับกลุ่มที่มีปัญหาเรื่องการอ่าน

ทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจใช้แบบทดสอบ 16 PF เพื่อวัดบุคลิกภาพของสารวัตรนักเรียน และนักศึกษา ในการสร้างเกณฑ์ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดบุคลากรลงในเขตพื้นที่ตาม พรบ. การศึกษาใหม่ ซึ่งจะขอกล่าวถึง บุคลิกภาพ และทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทิล และงานวิจัยต่าง ๆ ที่ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบของแคทเทิล กับบุคคลในอาชีพต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นกรอบความคิดและเป็นการตั้งสมมติฐาน ในการวิจัยในครั้งนี้,

1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ (Personality)

บุคลิกภาพแปลมาจากภาษาอังกฤษ “Personality” ซึ่งมีรากศัพท์ภาษากรีก “Persona” หมายถึง หน้ากากที่สวมใส่แสดงลักษณะนิสัยประจำตัวละครต่าง ๆ ในสมัยโบราณ เช่น หน้ากาก ผู้ร้าย นักแสดงจะสวมบทบาทผู้ร้ายให้สมกับตัวร้ายในเรื่องของบทละคร คำว่า บุคลิกภาพ ในภาษาไทยมีคำแปลว่า “สภาพนิสัยจำเพาะคน” มาจากคำว่า บุคลิก ซึ่งรากศัพท์มาจากปศุกลิง ในภาษาบาลี แปลว่า จำเพาะบุคคล ความหมายนี้อาจจะไม่ตรงกันกับคำภาษาอังกฤษเพราะในภาษาอังกฤษนั้น Personality แปลว่า หน้ากาก (Mask) ดังกล่าวแล้ว และในความหมายของตะวันตกแล้ว Personality หมายถึงความจริงแท้ที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น (The Quality or Fact of Being a Person) ซึ่งความหมายในภาษาไทยไม่มี (เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว และไพบุลย์ เทวรักษ์. 2542 : 1 – 2)

อย่างไรก็ตามได้มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยา ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า บุคลิกภาพ (Personality) ในภาษาไทยไว้ต่าง ๆ กัน เช่น

สิริวรรณ สารนาท (2538 : 3) ได้ให้ความหมายบุคลิกภาพโดยแบ่งออกเป็น 2 แนวทาง ได้แก่ บุคลิกภาพที่หมายถึง ลักษณะทางสังคมซึ่งบุคคลสามารถแสดงออกได้เหมาะสมตามกาลเทศะ อีกความหมายหนึ่ง หมายถึง ลักษณะเด่นของบุคคลในสายตาของผู้อื่น เช่น บุคคลถูกตัดสินว่า มีบุคลิกก้าวร้าวหรืออ่อนน้อม หรือ น่าเกรงขาม

กันยา สุวรรณแสง (2533 : 11) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น

ธิดิยา จันทพลาบูรณ์ (2537 : 9) ได้สรุปว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลซึ่งประกอบขึ้นจากลักษณะต่าง ๆ ทั้งลักษณะอุปนิสัย พฤติกรรม ลักษณะทางอารมณ์และสังคมที่แสดงออกให้เห็นได้เป็นไปตามความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล

โสภา ชูพิกุลชัย (2529 : 164) กล่าวว่า บุคลิกภาพ ก็คือผลรวมอย่างมีระบบของพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยเฉพาะตัวของบุคคลนั้น ๆ

พระดา สุริยคุณ (2535 : 7) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะส่วนรวมของพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคล ทั้งในด้านกิจการงาน ชีวิตส่วนตัวและในสังคมทั่วไปเป็นคุณลักษณะทางด้านจิตใจ

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2539 : 5 – 6) ได้สรุปคำนิยามของคำว่า บุคลิกภาพไว้ ดังต่อไปนี้

บุคลิกภาพ คือ ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนภายนอกและภายใน

ส่วนภายนอก คือ ส่วนที่มองเห็นชัดเจน เช่น รูปร่าง หน้าตา กิริยามารยาท การแต่งตัว วิธีพูดจา การนั่ง การยืน ฯลฯ และ

ส่วนภายใน คือ ส่วนที่มองเห็นได้ยาก แต่อาจทราบได้โดยการอนุมาน เช่น สติปัญญา ความถนัด ลักษณะอารมณ์ประจำตัว ความใฝ่ฝันปรารถนา ปรัชญาชีวิต ค่านิยม ความสนใจ ฯลฯ

ลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพไม่สามารถแยกเป็นส่วน ๆ ออกจากกันโดยเด็ดขาด ทุก ๆ ลักษณะของบุคลิกภาพต่างมีความสัมพันธ์ต่อกันและกัน และมีผลกระทบต่อกันและกัน เป็นประจักษ์จลฺกโช

บุคลิกภาพของมนุษย์ถูกหล่อหลอม และประสมประสานด้วยพันธุกรรม วัฒนธรรม การเรียนรู้ วิธีปรับตัวของบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรมและวัตถุธรรม

บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลมีทั้งส่วนที่เป็นลักษณะผิวเผินและส่วนที่เป็นนิสัยที่แท้จริง บางส่วนของบุคลิกภาพถูกซ่อนเร้น หรือถูกปิดบังอำพรางโดยจงใจและไม่จงใจ

บุคลิกภาพของบุคคลมีทั้งส่วนร่วมซึ่งเป็นลักษณะสากลของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา และมีส่วนซึ่งเป็นลักษณะที่เรียกกันว่า “เฉพาะตัว”

สุรวงศ์ จันทร์โถม (2533 : 85) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะที่สำคัญต่อการปรับตัวของบุคคล ได้แก่ รูปร่างหน้าตา ท่าทาง ความสามารถ แรงจูงใจ และการแสดงออกทางอารมณ์ และผลที่เกิดจากประสบการณ์ หรือกล่าวสั้น ๆ ได้ว่า บุคลิกภาพคือ หมวดยุขของลักษณะต่าง ๆ ที่รวมกัน และแสดงลักษณะที่เป็นเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

เบอร์นาร์ด (สิริชัย ประทีปฉาย. 2533 : 2 ; อ้างอิงจาก Brenard. 1970 : 110) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะที่บุคคลคิดและแสดงเป็นแบบแผน พฤติกรรมเพื่อใช้ในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม คุณลักษณะที่กล่าวนี้ หมายถึง ค่านิยม แรงจูงใจ ทศนคติ อารมณ์ ความสามารถต่าง ๆ มโนภาพแห่งตน และเชาว์ปัญญา

แคทเทล (Cattell. 1970 : 320) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ สิ่งที่จะช่วยให้เราทำนายได้ว่า บุคคลจะกระทำการอย่างไรในสภาพการณ์ที่กำหนดให้

นวลละอ อสุภผล (2527 : 3 – 4) ได้กล่าวถึงความหมายของบุคลิกภาพว่า มีความหมายครอบคลุม 2 ประการ

1. เป็นความหมายที่แสดงถึงทักษะทางสังคม หรือความคล่องตัวเป็นความสามารถในการตอบสนองกับบุคคลต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันไปซึ่งในความหมายนี้ บุคลิกภาพสามารถฝึกฝนได้

2. พิจารณามุคลิกภาพในลักษณะติดตัวมา และแสดงออกหรือสร้างความรู้สึกประทับใจกับบุคคลอื่นที่เขาติดต่อด้วย และบุคคลที่เขาติดต่อด้วยนั้นจะมีความคิดเห็นต่อบุคคลนั้นในลักษณะต่าง ๆ เช่น มุคลิกภาพก้าวร้าว (Aggressive Personality) มุคลิกภาพยอมตามผู้อื่น (Submissive Personality) เป็นต้น ในแต่ละกรณีที่มีผู้สังเกตจะเลือกคุณสมบัติ หรือปริมาณ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของผู้สังเกต และเป็นลักษณะสำคัญที่ก่อให้เกิดความประทับใจโดยส่วนรวม

จากความหมายของบุคลิกภาพที่แต่ละท่านกล่าวมานั้นสามารถสรุปได้ว่า บุคลิกภาพเป็นทักษะทางสังคมที่บุคคลแสดงออกได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะต่อบุคคลในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันไป และอีกความหมายหนึ่งหมายถึงลักษณะเด่นของบุคคลในสายตาของบุคคลอื่นที่มีต่อตัวเขา ซึ่งมีทั้งในแง่บวกและลบ เช่น เป็นคนก้าวร้าวหรือเป็นคนใจเย็น เป็นคนดี หรือเป็นคนเลว เป็นต้น

โดยรวม บุคลิกภาพย่อมหมายถึง ผลรวมของจิตใจและร่างกายซึ่งได้หล่อหลอมแล้ว ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่ละบุคคลจะมีเอกภาพของตนเอง (Individual) ซึ่งจะทำอย่างไรตามสถานการณ์ที่กำหนด บุคลิกภาพของบุคคลยังสามารถทำนายการแก้ปัญหาได้ว่าแต่ละคนจะแก้ปัญหาอย่างไรเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้น

1.2 ความสำคัญของบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพมีความสำคัญหลายประการเพราะเป็นส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญทั้งกับการดำเนินชีวิตส่วนตัวและกับหน้าที่การงานและอาชีพซึ่งสามารถรวบรวมได้ เช่น

นิภา นิธยาน (2530 : 151 – 153) กล่าวว่า บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อบุคคลและการมีบุคลิกภาพที่ดี ประกอบด้วยคุณลักษณะ ดังนี้

1. ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจสภาพความเป็นจริงอย่างถูกต้อง โดยไม่บิดเบือนความจริง
 2. การแสดงอารมณ์ในลักษณะและขอบเขตที่เหมาะสม การมีอารมณ์ที่ไม่ดีย่อมเป็นผลร้ายต่อตนเองและบุคคลรอบข้าง
 3. ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม เพราะตลอดชีวิตของคนเราต้องมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อสวัสดิภาพอันดีของมวลมนุษย
 4. ความสามารถในการพัฒนาตน สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ในทุกสถานการณ์
- กันยา สุวรรณแสง (2533 : 4 – 5) กล่าวว่า บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมเป็นอย่างมาก โดยพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความมั่นใจ ผู้มีบุคลิกภาพดี จะมีความมั่นใจในการแสดงออกมากขึ้น ทำให้กล้าแสดงออกเพราะคนอื่น ๆ ที่พบเห็นจะได้รับความสนใจและเชื่อมั่น

2. การคาดหมายพฤติกรรม ถ้ารู้ว่าบุคคลนั้นมีบุคลิกภาพอย่างไร จะทำนายได้ว่าในสถานการณ์ จะแสดงพฤติกรรมอย่างไร

3. การยอมรับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถบอกได้ว่าบุคคลหนึ่งแตกต่างจากอีกบุคคลหนึ่งได้โดยอาศัยสังเกตดูพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำสม่ำเสมอแก่ตัวบุคคลนั้น ๆ บุคลิกภาพช่วยให้สามารถจำ รู้จัก เข้าใจ บุคคลแต่ละคนได้ ตลอดจนรู้วิธีที่จะปรับตัวให้เข้ากับคนเหล่านั้นได้ ทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกันในสังคม

4. การตระหนักในเอกลักษณ์ของบุคคล บุคลิกภาพจะทำให้คนมีลักษณะเฉพาะตัวที่เป็นของตนเองเป็นแบบอย่างแก่เยาวชน

5. การปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ การที่รู้จักบุคลิกภาพของบุคคลอื่น ทำให้ปรับตัวเข้ากับเขาได้ง่ายขึ้น เอาชนะศัตรูได้ แก้ปัญหาได้

6. ความสำเร็จ คนที่มีบุคลิกดี เป็นพื้นฐานแห่งความศรัทธาเชื่อถือแก่ผู้พบเห็น ได้รับความช่วยเหลือ และการติดต่อด้วยดี ได้รับความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

7. การยอมรับของกลุ่ม คนที่มีบุคลิกภาพดี ย่อมเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ใคร ๆ ก็ต้องการ ชอบที่จะให้อยู่ในกลุ่ม ทำให้เกิดความมั่นคงทางจิตใจ

สรุปได้ว่า บุคลิกภาพ เป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่งในการที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน อาชีพ เป็นที่ศรัทธาของคนทั่วไปได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพเป็นส่วนสำคัญ

บุคลิกภาพในทัศนะของผู้ที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของบุคลิกภาพไว้ดังนี้

‘อภิญญา ศรีขาว (2540 : 23 – 24) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคลเป็นผลมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบัน โดยมีพัฒนาการมาเป็นระยะ ๆ จนกลายเป็นลักษณะรวมทั้งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ในความคิดของนักจิตวิทยาแต่ละคนแบ่งองค์ประกอบของบุคลิกภาพออกไปแตกต่างกัน ซึ่งพอสรุปได้คือ

1. ลักษณะทางร่างกายและอารมณ์ (Physical and Temperament) ได้แก่ ขนาดของรูปร่าง หน้าตา ท่าทาง รวมทั้งลักษณะทางอารมณ์ เช่น ความมั่นคงทางจิตใจ สุขุมรอบคอบ หรือหุนหันพลันแล่น เป็นต้น ลักษณะเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อบุคลิกภาพของตน และมีผลต่อคนอื่นด้วย

2. เซอร์วิปัญญาและความสามารถอื่น ๆ (Intellectual and orther Abilities) เป็นสิ่งถ่ายทอดมาทางพันธุกรรม และเสริมด้วยสิ่งแวดล้อมหากบุคคลใด มาจากครอบครัวระดับใด มีพัฒนาการอย่างไร ก็จะส่งผลบุคลิกภาพที่ปรากฏออกมาสอดคล้องกับระดับนั้น ๆ

3. ค่านิยมและความสนใจ (Vaslues and Interest) ถือเป็นองค์ประกอบทางบุคลิกภาพด้วย เพราะบุคลิกภาพจะเป็นส่วนที่สะท้อนให้เห็นถึงความสนใจและค่านิยมที่บุคคลยึดถือ

4. เจตคติทางสังคม (Social Attitudes) หากบุคคลมีเจตคติต่อสังคมเช่นใด บุคลิกภาพของบุคคลนั้นก็จะบ่งชี้ออกมาให้ปรากฏเช่น พวกที่มีเจตคติทางสังคมแบบ Dogmatism จะเป็นคนที่ชอบใช้อำนาจบังคับ ไม่เชื่อใครง่าย ๆ หรือ พวก Equalitariansim จะเป็นพวกที่เชื่อในเรื่องความเสมอภาพเท่าเทียมกัน เป็นต้น

5. แรงจูงใจ (Motivation) บุคลิกภาพของบุคคลที่แสดงออกมาส่วหนึ่ง เป็นผลมาจากแรงจูงใจ เช่น การที่หญิงสาวบางคนยอมถ่ายภาพที่ขัดต่อศีลธรรมหรือวัฒนธรรมอันดีงามของไทยก็ย่อมเกิดมาจากแรงจูงใจอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเกิดจากความอยากได้ อยากเด่น อยากดัง เป็นต้น

6. ลักษณะการแสดงออก (Expressive and Stylisitic Traits) รูปแบบของการแสดงออกซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ทางสังคม ทำให้บุคคลกำหนดเป็นบุคลิกของตนออกมา เช่น เป็นคนที่ชอบสังคม หรือเก็บตัว เป็นคนสุภาพเรียบร้อย หรือเป็นคนก้าวร้าว เป็นคนที่มีหลักการเหตุผล หรือเป็นคนอย่างไรก็ได้ เป็นต้น

7. แนวโน้มของความผิดปกติทางจิต (Pathological Trends) องค์ประกอบทางด้านนี้อาจจะมีมาแต่กำเนิด หรือมาเมื่อภายหลัง ซึ่งจะมีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลให้เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์ปกติของคนทั่ว ๆ ไปได้

1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

องค์ประกอบต่าง ๆ ของบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้นมีผลมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังแนวคิดต่อไปนี้

‘นวลละอ อสุภาพผล (2527 : 14) ได้กล่าวว่า พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพร่วมกัน แต่มีอำนาจไม่เท่าเทียมกันขึ้นอยู่กับลักษณะแต่ละอย่าง ถ้าเป็นลักษณะทางกายภาพอิทธิพลของพันธุกรรมจะมีมากกว่าสิ่งแวดล้อม แต่ถ้าเป็นลักษณะทางจิตหรือสังคมจะขึ้นกับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมากกว่าทางพันธุกรรม

จาร์ส แจ่มจันทร์ (2539 : 28) สรุปว่า ปัจจัยที่มีผลต่อบุคลิกภาพ ประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านร่างกาย จิตใจ การเรียนรู้และสภาพแวดล้อม ทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันไปตามสถานภาพของตนเอง

ฉลอง ภิรมณรัตน์ (2531 : 29 – 30) และสิริชัย ประทีปฉาย (2533 : 6 – 8) กล่าวว่า บุคลิกภาพประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ด้านใหญ่ ๆ คือ

1. ปัจจัยทางด้านพันธุกรรม (Heredity) เป็นการถ่ายทอดยีนส์จากพ่อแม่หรือบรรพบุรุษไปสู่ลูกหลาน ได้แก่ ลักษณะทางด้าน รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ผิวพรรณ อารมณ์ ตลอดจนระบบประสาท และเลือด เป็นลักษณะที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด

2. ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ทั้งที่เป็นธรรมชาติ และสภาพวัฒนธรรม ประเพณี กฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ในสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้องอยู่ เป็นผลให้เกิดการเรียนรู้และปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร ตลอดจนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมนี้มีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคลิกภาพของคนแตกต่างกัน

“ลักษณ์ สิริวัฒน์ (2530 : 149 - 150) กล่าวไว้ว่า ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพ ได้แก่

1. ศักยภาพที่มีมาแต่กำเนิด (Inborn Potentialities) เป็นสิ่งที่ติดมากับทารกตั้งแต่เกิด ซึ่งอาจเป็นผลของพันธุกรรมหรืออิทธิพลต่าง ๆ ที่มีต่อทารกก่อนคลอดสิ่งเหล่านี้มีความแตกต่างเบื้องต้นของมนุษย์และจะเป็นเงื่อนไขกำหนดทิศทาง และขอบเขตของการพัฒนาบุคลิกภาพในระดับหนึ่ง เช่น รูปร่าง ลักษณะ หน้าตา ระบบประสาท ความสมบูรณ์หรือพิการของร่างกาย ลักษณะอารมณ์ เป็นต้น

2. สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ ในช่วงพัฒนาการของทารก ทารกมีประสบการณ์ต่าง ๆ กับสังคมและได้รับสิ่งเร้าที่มากกระทบมากมาย ทารกต้องเรียนรู้ที่จะจัดการกับสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ จะต้องเรียนรู้ว่าตนต้องมีบทบาทอะไรบ้างสำหรับฐานะต่าง ๆ ในสังคม และต้องเรียนรู้ที่จะแสดงบทบาทของตนให้เหมาะสม การเรียนรู้จากสิ่งเร้าและประสบการณ์ต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมย่อมเป็นส่วนสำคัญ ในการหล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคลว่าจะเป็นคนอย่างไรแสดงพฤติกรรม และวิธีปรับตัวอย่างไร

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ได้มีการศึกษาบุคลิกภาพในหลายแง่มุมซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความสนใจในเรื่องนี้

1.4 ทฤษฎีบุคลิกภาพ

ทฤษฎีบุคลิกภาพ บุคลิกภาพเป็นเรื่องซับซ้อนและทำความเข้าใจได้ยากนักจิตวิทยาที่สนใจศึกษาเรื่องนี้จึงพยายามอธิบายในบริบทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจน โดยนำผลการศึกษาของตนมาตั้งเป็นทฤษฎีบุคลิกภาพต่าง ๆ หลากหลายกัน และได้มีการจัดรวบรวมกลุ่มทฤษฎีที่มีความคิดในทำนองเดียวกันไว้เป็นกลุ่ม ๆ เพื่อให้สะดวกแก่การเข้าใจ ซึ่ง นวลละออ สุภาพผล (2527 : 14) ได้กล่าวว่ามีการจัดกลุ่มทฤษฎีบุคลิกภาพไว้ดังนี้

1. จัดเป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ
 - 1.1 กลุ่มทฤษฎีพัฒนาการ (Development Theories)
 - 1.2 กลุ่มทฤษฎีลักษณะ (Traits Theories)
 - 1.3 กลุ่มทฤษฎีประเภท (Type Theories)
2. จัดเป็น 3 กลุ่มใหญ่เหมือนกรณีแรก แต่การจัดกลุ่มแตกต่างกันไปโดยจัด ดังนี้
 - 2.1 กลุ่มทฤษฎีสรีระ (Physiological Theories)
 - 2.2 กลุ่มทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theories)
 - 2.3 กลุ่มทฤษฎีเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theories)
3. จัดเพียง 2 กลุ่มใหญ่ คือ
 - 3.1 กลุ่มทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theories)
 - 3.2 กลุ่มทฤษฎีจิตสังคม (Social Psychological Theories)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้จะเกี่ยวข้องกับทฤษฎีว่าด้วยลักษณะ (Traits Theories) จึงขอเสนอหลักการของทฤษฎีนี้พอสังเขป ดังนี้

ทฤษฎีว่าด้วยลักษณะ (Traits Theories) กล่าวว่า บุคลิกภาพของบุคคล จะแบ่งเป็นลักษณะย่อย ๆ ได้หลายลักษณะ และลักษณะย่อย ๆ เหล่านี้มารวมกันเป็นลักษณะใหญ่ ๆ กลายเป็นลักษณะของบุคลิกภาพแต่ละด้าน เช่น ความก้าวร้าว ความเกรงใจ ความเป็นกันเอง ความเป็นผู้นำ ความซื่อสัตย์ ฯลฯ (บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ. 2526 : 14)

ทฤษฎีซึ่งเกี่ยวข้องกับลักษณะ (Traits) ต่าง ๆ ของบุคลิกภาพ ได้กล่าวถึง ทฤษฎีสำคัญ 2 ทฤษฎี ต่อไปนี้

1. ทฤษฎีจิตวิทยาของเอกัตบุคล (Psychology of the Individual) ของการ์ดอน ดับบลิว ออลพอต (Gordon W. Allport)
2. ทฤษฎีว่าด้วยพื้นผิวและแหล่งของลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพ (Source Traits Theory) ของเรย์มอนด์ บี. แคทเทล (Raymon B. Cattell)

รายละเอียดที่สำคัญของแต่ละทฤษฎีมีดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีจิตวิทยาของเอกัตบุคคล (Psychology of the Individual) (บ๊อง อ. ภูวภิรมย์ขวัญ. 2526 : 14 – 15)

อลพอร์ต (Allport) เชื่อว่า “ลักษณะ” (Trait) เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความเป็นเอกลักษณ์ทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน ลักษณะเหล่านี้เป็นแนวทางของพฤติกรรม มิใช่เป็นแต่เพียงส่วนประกอบของบุคลิกภาพเท่านั้น แต่เป็นแรงจูงใจให้แสดงการตอบสนองออกมาด้วย

บุคลิกภาพของบุคคลตามแนวคิดของอลพอร์ต แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะทั่วไป (Common Trait) ที่สามารถเปรียบเทียบกันได้กับบุคคลทุกคน เช่น ค่านิยมทางสังคม ศาสนา การเมือง เศรษฐกิจ เป็นต้น และลักษณะเฉพาะบุคคล (Individual Trait หรือ Personal Disposition) เป็นลักษณะที่ไม่ซ้ำแบบกัน ทำให้แต่ละบุคคลมีเอกลักษณ์ของตน และเป็นผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันด้วย นอกจากนี้อลพอร์ตยังย้ำว่า คุณลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์เกิดขึ้นและสร้างความหมายให้กับตัวเอง โดยไม่เกี่ยวกับประสบการณ์ในอดีตหรือความต้องการจากภายนอก จะเห็นได้ว่าอลพอร์ตไม่ให้ความสำคัญของประสบการณ์ในอดีต หรือ จิตไร้สำนึกแต่อย่างไร

เกี่ยวกับความหมายของ “ลักษณะ” (Trait) นั้น ออลพอร์ตให้ความหมายว่าหมายถึงมิติใด ๆ ของบุคลิกภาพต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล โดยถือว่าเป็นแบบแผนแห่งพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ (Vernon. 1980 : 422) นอกจากนั้น “ลักษณะ” ยังเป็นสิ่งที่ยั่งยืนคงสภาพอยู่ในตัวบุคคลเป็นเวลานาน และเป็นสิ่งทำให้บุคคลหนึ่งมีบางสิ่งบางอย่างที่แตกต่างจากผู้อื่นไป (Morgan. 1979 : 661) ตัวอย่างลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ เช่น ลักษณะไวต่อการรู้สึก อ่อนน้อมถ่อมตน อารมณ์เย็น ใจดี ลักษณะยืดหยุ่น มีความซื่อสัตย์ มีเหตุมีผล มีความสามารถในการเกลี้ยกล่อม เหล่านี้เป็นต้น ลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้อลพอร์ตและอดเบิร์ต (Odbert) ได้ศึกษาว่าสามารถแบ่งย่อยได้ถึง 17,953 ลักษณะ หรือประมาณหนึ่งหมื่นแปดพันลักษณะ

อลพอร์ตได้รับการยอมรับในสาขาต่าง ๆ ทางจิตวิทยาอย่างกว้างขวาง แต่งานหลักของเขาก็คือ “บุคลิกภาพ” โดยเริ่มต้นจากการแปลความหมายทางจิตวิทยา (A Psychological interpretation) ประมาณปี ค.ศ. 1937 ต่อจากนั้นก็เน้นหนักมาทางแบบแผนและความก้าวหน้าด้านบุคลิกภาพ (Pattern and Growth in Psychology) ประมาณปี ค.ศ. 1961 ออลพอร์ตมีความเห็นว่าบุคลิกภาพเปรียบเสมือนกระบวนการต่าง ๆ ภายใต้พฤติกรรม เขาเน้นความสำคัญให้กับลักษณะต่าง ๆ (Traits) อย่างมาก และสนใจลักษณะเหล่านี้เป็นรายบุคคล หรือเป็น Individual Trait นอกจากนี้เขายังสนใจการทำงานของ Ego อีกด้วย จึงได้รับการขนานนามว่าเป็นนักจิตวิทยากลุ่ม Ego หรือ Self ออลพอร์ตเชื่อมั่นว่าการพิจารณาบุคลิกภาพของบุคคลนั้นต้องดูจาก

พฤติกรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ไม่ใช่พิจารณาจากเหตุการณ์ในอดีต เขาให้ชื่อแนวคิดหรือสังกะย (Concept) เกี่ยวกับเรื่องนี้ของเขาว่า "Functional Autonomy" ซึ่งหมายถึงการละทิ้งหรือหมดความสนใจวิธีการศึกษาเหตุการณ์ในอดีตของบุคคล แต่ให้หันกลับมาพิจารณาถึงแผนงานในปัจจุบันและอนาคตแทน โดยคำนึงถึงหลักของความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นหลักรสำคัญ

2. ทฤษฎีว่าด้วยพื้นผิวและแหล่งของลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพ (Surface and Source Traits Theory)

เรย์มอนด์ เบร์นาร์ด แคทเทล (Raymond Bernard Cattell) เป็นผู้ริเริ่มทฤษฎีนี้ แคทเทล เป็นชาวอังกฤษ เกิดที่เมืองแสดนฟอร์ดในปี ค.ศ. 1905 จบปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์เคมีในปี 1924 ใน King's College มหาวิทยาลัยลอนดอนขณะที่อายุได้ 19 ปี เท่านั้นเขาเบนเข็มไปศึกษาระดับปริญญาเอกทางด้านจิตวิทยาในมหาวิทยาลัยเดิม และสำเร็จในปี ค.ศ. 1929

เมื่อจบปริญญาเอกแล้ว ได้ทำงานเป็นผู้อำนวยการ ณ คลินิกทางจิตวิทยาที่อังกฤษ 5 ปี ต่อมาได้เดินทางไปทำงานวิจัยร่วมกับนักจิตวิทยาการเรียนรู้อามีชื่อเสียงของสหรัฐอเมริกา (E.L.Thorndike) ณ มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย นิวยอร์ก และได้ตั้งรกรากอยู่ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา

ทฤษฎีบุคลิกภาพของแคทเทล (Cattell's Factor Theory) (สัมพันธ์ บังอร. 2535 : 21 – 22)

ทฤษฎีของ แคทเทล กล่าวได้ว่า เป็นทฤษฎีที่มีรากฐานมาจากทฤษฎีของอลพอร์ต (Allport) ซึ่งได้ให้ความหมายของคำว่า ลักษณะนิสัยไว้อย่างกว้างขวาง การค้นคว้าของอลพอร์ตในเรื่องคำจำกัดความของลักษณะนิสัย การแบ่งประเภท ตลอดจนการเน้นความสำคัญของทฤษฎีลักษณะนิสัยว่าแตกต่างไปจากทฤษฎีการแยกประเภท เช่น แบบของคาร์ล กุสตาฟ จุง (Carl Gustav Jung) เป็นสิ่งที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในวงการจิตวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวางรากฐานในการวิจัยค้นคว้า เพื่อหาลักษณะการทำซ้ำ ๆ อันเป็นหัวใจของคำจำกัดความในเรื่องของบุคลิกภาพ

แคทเทล (Cattell. 1950 : 320) มีจุดประสงค์ของการค้นคว้าทางจิตวิทยาในเรื่องบุคลิกภาพคือ การตั้งกฎเพื่อดูการกระทำที่แตกต่างกันในสังคม และในสิ่งแวดล้อมของมนุษย์ บุคลิกภาพเป็นพฤติกรรมทั้งหมดของแต่ละบุคคล หมายถึง ผลรวมของพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก การศึกษาเรื่องบุคลิกภาพจึงเน้นการศึกษา พฤติกรรมรวม มิได้เน้นเฉพาะพฤติกรรมที่แสดงออกในแต่ละวันเท่านั้น แคทเทลอธิบายบุคลิกภาพในรูปของลักษณะนิสัย

(Traits) สามารถจะพบได้ทั่ว ๆ ไปในทุก ๆ คน (Common Traits) ดังนั้นการที่จะเข้าใจทฤษฎีของแคทเทิล จึงจำเป็นต้องศึกษาความหมายของลักษณะนิสัย (Traits) ของออลพอร์ท ด้วย

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2539 : 198) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพของแคทเทิล ว่าคือแนวคิดที่สามารถทำให้เราทำนายพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น ถ้าเรารู้ว่านาย A มีบุคลิกภาพ เห็นแก่ตัว ก็จะแสดงลักษณะเช่นนั้นออกมาในโอกาสและสถานการณ์ต่าง ๆ เช่นในการคบเพื่อน ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

การสร้างทฤษฎีวิเคราะห์องค์ประกอบ

นวลละอ อสุภผล (2527 : 203 – 206) กล่าวว่า แคทเทิล ได้รับอิทธิพล 2 ประการที่เป็นหลักในการสร้างทฤษฎี คือ

1. แนวความคิดที่ได้มาจากการรักษาโรคด้วยวิธีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ เป็นประสบการณ์จากการทำงานในคลินิกจิตวิทยา ซึ่งต้องใช้ในการทดสอบและการสังเกต แล้วนำมาวิเคราะห์ในเรื่อง Id Ego และ Super Ego

2. แนวความคิดที่ได้จากนักจิตวิทยาสังคมชาวอังกฤษคือ William Mc Dougall ซึ่งศึกษาพฤติกรรมสังคมโดยใช้หลักเบื้องต้น 7 ประการ คือ ความเกลียดชัง ความอยากรู้อยากเห็น ความทะเยอทะยาน การต่อสู้ การถ่อมตน การยืนยันความคิดเห็นของตนเอง และความเป็นพ่อเป็นแม่ นอกจากนั้นแคทเทิลยังเชื่อในความคิดของ Mc Dougall ในเรื่องอารมณ์ด้วย

ในการสร้างทฤษฎีวิเคราะห์ของแคทเทิล เขาเริ่มศึกษาบุคลิกภาพของบุคคลหลายประเภทในวัยต่าง ๆ กันเป็นจำนวนมาก แล้วนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม การสังเกต การประเมินค่า การศึกษาในห้องทดลอง มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของลักษณะต่าง ๆ โดยวิธี Cluster Analysis (การจัดกลุ่ม) และ Factor Analysis (การวิเคราะห์องค์ประกอบ) ได้บุคลิกภาพเป็น 2 กลุ่มคือ

1. อุปนิสัยพื้นผิว (Surface Traits) เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์มาจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) หาความสัมพันธ์ของลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพ

2. อุปนิสัยต้นตอ (Source Traits) ได้จากการหาค่าความสัมพันธ์ของลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพโดยวิธี Factor Analysis (การวิเคราะห์องค์ประกอบ) ค่าสหสัมพันธ์ของลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพโดยวิธี Factor Analysis (การวิเคราะห์องค์ประกอบ) ค่าสหสัมพันธ์ของลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กันสูงจะจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน และเป็นหนึ่งองค์ประกอบและในองค์ประกอบหนึ่ง ๆ มีลักษณะใดบ้างที่มีค่าสหสัมพันธ์ต่ำ พร้อมทั้งหาว่าแต่ละ

ลักษณะของบุคลิกภาพมีผลต่อองค์ประกอบต่าง ๆ อย่างไรบ้าง ซึ่งเป็นการจัดกลุ่มลักษณะบุคลิกภาพที่เป็นประเภทเดียวกันรวมเข้าไว้เป็นองค์ประกอบเดียวกัน ลักษณะนิสัยขั้นตอนแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ลักษณะนิสัยที่เป็นผลมาจากพันธุกรรม เรียกว่า อุปนิสัยแม่บท (Constitutional Traits) และลักษณะนิสัยที่มาจากสิ่งแวดล้อมเรียกว่า Environmental Mold Traits)

ถ้าแบ่งลักษณะนิสัยตามรูปแบบที่แสดงออกมาจะได้ 3 แบบ คือ

1. ลักษณะนิสัยด้านพลัง (Dynamic Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุจุดหมาย
2. ลักษณะนิสัยด้านความสามารถ (Ability Traits) เป็นลักษณะนิสัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละบุคคล
3. ลักษณะนิสัยด้านอารมณ์ (Temperament Traits) เป็นลักษณะนิสัยที่เกี่ยวกับรูปแบบของการตอบสนอง เช่น ความเร็ว พลังหรือการโต้ตอบทางอารมณ์

ลักษณะนิสัยด้านพลัง (Dynamic Traits) ประกอบด้วย

1. ทศนคติ (Attitude) เป็นตัวแสดงตัวแปรด้านพลัง ทศนคติ เฉพาะสถานการณ์หนึ่งสำหรับบุคคลหนึ่ง คือ การมีความสนใจอย่างแท้จริงและเอาใจใส่อย่างมากกับสิ่งนั้น
2. หน่วยวัดพลัง (Ergs) เป็นลักษณะนิสัยขั้นตอนด้านพลังที่เป็นผลมาจากพันธุกรรม โดยแคทเทิล นิยามไว้ว่า “หน่วยวัดพลังเป็นธรรมชาติของจิตใจและร่างกายที่มีมาแต่กำเนิดเป็นกระบวนการที่แสดงปฏิกิริยา (ความสนใจ การรับรู้) ต่อสิ่งหนึ่งอย่างแท้จริงมากกว่าอย่างอื่น การแสดงอารมณ์ต่อสิ่งนั้น และการกำหนดแนวทางเฉพาะเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะรวมถึงการคิดหาแนวทางสำรอง (Subsidiary Path) ถ้าวิธีการแรกไม่สำเร็จหรือถ้ากล่าวโดยสรุป หน่วยวัดพลังแบ่งได้เป็น 4 ส่วนคือ

- 2.1 การตอบสนองการรับรู้ (Perceptual Response)
- 2.2 การตอบสนองทางอารมณ์ (Emotional Response)
- 2.3 การกระทำที่นำไปสู่เป้าหมาย (Instrumental act Leading to the Goal)
- 2.4 เป้าหมายที่ทำให้พอใจ (The Goal Satisfaction Itself)

พลังเสริม (Metaergs) เป็นลักษณะนิสัยการแปรพลังที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมสร้างขึ้น (Environmental Mold Traits) ดังนั้นพลังเสริม (Metaergs) จึงแตกต่างจากพลัง (Ergs) เพราะพลัง (Ergs) มีมาแต่กำเนิด แต่พลังเสริม (Metaergs) เกิดขึ้นจากพัฒนาการโดยเป็นผลของประสบการณ์ หรือองค์ประกอบทางวัฒนธรรมของสังคม พลังเสริม (Metaergs) ที่สำคัญคือ ทศนคติ (Attitude) และอารมณ์ (Sentiment)

3. ความรู้สึกทางใจ (Sentiments) เป็นลักษณะนิสัยติดตัวด้านพลังที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่คู่กับหน่วยวัดพลัง (Ergs) แตกต่างกันที่ความรู้สึกทางใจ เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือองค์ประกอบของวัฒนธรรมสังคมไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ความรู้สึกทางใจเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงความสนใจต่อสิ่งหนึ่งอย่างแนบแน่น และแสดงความรู้สึกหรือปฏิกิริยาในแบบที่ชัดเจนออกมา ซึ่งเกิดขึ้นจากการรวบรวมทัศนคติที่มีต่อสถาบันทางสังคมหรือต่อบุคคลที่เคยประสบมาในชีวิต ความรู้สึกทางใจที่พบในการวิจัยของแคทเทล และคณะ ได้แก่ การประกอบอาชีพ กีฬาและเกมส์ ความสนใจทางเครื่องจักรกล ศาสนา พ่อแม่ คู่สมรส และตนเอง ซึ่งความรู้สึกทางใจเกี่ยวกับตนเอง (Self Sentiment) นี้เป็นตัวที่มีบทบาทสำคัญในทฤษฎีของแคทเทล เพราะทัศนคติเกือบทั้งหมดสะท้อนให้เห็นความรู้สึกทางใจเกี่ยวกับตนเองในระดับที่ไม่มากก็น้อย ตนเอง (Self) เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้มั่นคง และมีบูรณาการตนเองในทางทฤษฎีจิตวิเคราะห์ก็คือ Ego และ Superego นั่นเอง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

แคทเทล (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2539 : 211 ; อ้างอิงจาก Cattell. 1963) ได้กล่าวถึงการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ 3 ด้าน

1. L – Data เป็นข้อมูลที่ได้จากการบันทึกรายการในชีวิตประจำวัน หรือการบันทึกประวัติ (Life Record) เช่น ข้อมูลจากบันทึกของโรงเรียนบันทึกทางกฎหมายและการศึกษา ข้อมูลจากบุคคลที่คุ้นเคยกับผู้ศึกษา

2. Q – Data หรือข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม (Questionnaire Data) เป็นข้อมูลจากบุคคลนั้นโดยตรง ใช้การสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ก็ใช้วิธีนี้

3. T – Data หรือการทดสอบ (Objective Test) เป็นแบบทดสอบมาตรฐาน เช่น TAT MMPI EPPS

การวัดพฤติกรรมโดยทั้ง 3 วิธีดังกล่าว แคทเทลได้ลักษณะนิสัยติดตัว ประมาณ 20 ชนิด จึงได้จัดเป็นองค์ประกอบ A B C D E ... ในระยะต่อมาปรากฏว่ามีความคล้ายคลึงกันบางอย่าง จึงรวมเอาองค์ประกอบที่คล้ายกันเหลือองค์ประกอบพื้นฐานเพียง 16 ลักษณะ ซึ่งได้นำมาสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factor Test) ดังกล่าวในแต่ละองค์ประกอบจะมีความสำคัญในการควบคุมตัวแปรของพฤติกรรม โดยเริ่มที่องค์ประกอบ A และสุดท้ายคือองค์ประกอบ Q4

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ กับลักษณะทางชีวสังคม และความสำเร็จในอาชีพ ได้มีงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศมากพอสมควร ซึ่งการวิจัยดังกล่าวได้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ กัน เช่น เด็ก นักเรียน นักศึกษา บุคคลหลากหลายอาชีพ โดยมีการศึกษาบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ดังผลการวิจัยที่สำคัญ ๆ ดังนี้

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ กับเพศ

คาสตานาดา และแมคแคนเลส (Castanada and McCanles. 1966 : 317 – 326) ทำการศึกษาเรื่องความวิตกกังวลของเด็กชายและเด็กหญิงเกรด 4 – 6 จำนวน 386 คน พบว่า เด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วัลลภ กันทรพย (2513) ศึกษาความวิตกกังวลของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาปีที่ 1 แห่งวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร จำนวน 500 คน พบว่า นักศึกษาหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่านักศึกษาชาย

ซาราสัน และคนอื่น ๆ (Sarason and others. 1960 : 250 – 261) ทำการศึกษาความวิตกกังวลในเด็กชายและเด็กหญิงชั้นประถมศึกษา พบว่า เด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชาย

เพนนี่ (Penny. 1965 : 697 – 702) ศึกษาความอยากรู้อยากเห็นและความวิตกกังวลของเด็กชายและเด็กหญิงเกรด 4 – 6 พบว่า เด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชาย

วันเพ็ญ อายุการ (2512) ศึกษาเด็กวัยรุ่นชายจำนวน 184 คน หญิง 123 คน อายุระหว่าง 13 – 20 ปี โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพและมาตราส่วนประมาณค่าการยอมรับตนเอง พบว่า เด็กชายมีลักษณะแสดงตัวมากกว่าเด็กหญิง และผู้ที่มีลักษณะแสดงตัว สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ง่าย และเป็นผู้นำที่ดี

นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ (Nuanpen Kosolsreth Wichiarajcte. 1968) ศึกษาเปรียบเทียบค่านิยมและบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นไทย 97 คน และวัยรุ่นอเมริกัน 91 คน พบว่าทั้งเด็กวัยรุ่นไทย และอเมริกัน เด็กหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่าเด็กชาย

กาญจนา ควรสุภา (2516 : บทคัดย่อ) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัวเก็บตัวความรู้สึกผิดชอบและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัวเก็บตัว ความรู้สึกผิดชอบและคุณธรรมแห่งพลเมืองดีศึกษาอิทธิพลของเพศ อาชีพผู้ปกครอง และลำดับการเกิดที่มีต่อบุคลิกภาพแสดงตัวเก็บตัว ความรู้สึกผิดชอบ และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี และเปรียบเทียบการจัดลำดับของคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ของนักเรียนที่จบชั้น ป.4 ปีการศึกษา 2505 กับ 2515 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในภาคศึกษา 6 ที่จบชั้น ป.4 ปีการศึกษา 2515 และกำลังเรียนอยู่ชั้น ป.5 ปีการศึกษา 2516 จำนวน 300 คน พบว่า ความรู้สึกผิดชอบมีความสัมพันธ์ในทางตรงกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี

- เด็กชายมีบุคลิกภาพแสดงตัวสูงกว่าเด็กหญิง
- เด็กหญิงมีความรู้สึกผิดชอบสูงกว่าเด็กชาย

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2519 : บทคัดย่อ) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดลำดับความสำคัญของคุณธรรมแห่งพลเมืองดีด้านต่าง ๆ ของนักเรียนที่จบชั้น ป.4 ปีการศึกษา 2514 กับของนักเรียนที่จบชั้น ป.4 ปีการศึกษา 2505 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ป.5 โรงเรียนในภาคการศึกษา 11 จำนวน 300 คน ผลการศึกษาพบว่า

เด็กชายมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีบุคลิกภาพแสดงตัวสูงกว่าเด็กหญิง

ณัฐชา คงมหาฤทธิ์ (2536 : 73 – 75) การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ความมุ่งหมายเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) ให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบบุคลิกภาพ 16 ด้าน ระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 989 คน เป็นชาย 431 คน หญิง 558 คน อายุระหว่าง 15 – 17 ปี เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่า $t - test$ และสร้างเกณฑ์ปกติ โดยทำเป็นคะแนนมาตรฐาน พบว่า

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพศชาย มีองค์ประกอบบุคลิกภาพแตกต่างจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง คือ องค์ประกอบ A, B, C, I, M, N, Q₃, Q₄ และการสร้างตอบว่ามี บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ และไม่พึงประสงค์ (FG, FB)

กุลธิดา รงค์จิตประภัสร์ (2535 : 128 – 132) ได้ศึกษาการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) ในนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาอายุระหว่าง 17 – 30 ปี จากมหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า โดยใช้แบบสอบถาม 16 PF พบว่า นักศึกษาชายมีลักษณะบุคลิกภาพแตกต่างจากนักศึกษาหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในองค์ประกอบต่าง ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า มีความแตกต่างกันในด้านการตอบเพื่อให้ตนเองมีบุคลิกภาพไม่เป็นที่พึงประสงค์กว่าความเป็นจริงค่อนข้างสูงกว่านักศึกษาหญิง และนักศึกษาหญิงมีลักษณะชอบสังคม สถิติปัญญาสูง อารมณ์มั่นคง มีมโนธรรม จิตใจอ่อนโยน ช่างสงสัย จิตใจหวาดหวั่นและวิตกกังวล และมีอารมณ์ดีถี่เครียดค่อนข้างสูงกว่านักศึกษาชาย

ประหยัด สุดเศวต และนัยเนตร องค์เนกนันต์ (2536) ลักษณะทางบุคลิกภาพของนักกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วัดโดยแบบทดสอบ 16 PF ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของนักกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ลงแข่งขันในลักษณะเล่นเป็นบุคคล และ

2. เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักกีฬา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่างนักกีฬาที่ลงแข่งขันในลักษณะเล่นเป็นทีม ลงแข่งขันในลักษณะเล่นเป็นบุคคล และระหว่างนักกีฬาเพศชาย นักกีฬาเพศหญิง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักกีฬามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 20 ปี พ.ศ. 2535 จำนวน 412 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ 16 PF การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง พบว่า บุคลิกภาพของนักกีฬามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นักกีฬาที่ลงแข่งขันในลักษณะเล่นเป็นทีม

เพศชาย มีแนวโน้มจะมีบุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B^+) ด้านมีความไว้วางใจ (L^+) ด้านมั่นคงเปิดเผย (N^-) ด้านพึงกลุ่ม (Q_2^-) และด้านอารมณ์ผ่อนคลาย (Q_4^-)

เพศหญิง มีแนวโน้มจะมีบุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B^-) ด้านลงมือปฏิบัติ (M^-) ด้านมั่นคงเปิดเผย (N^-) และด้านนักอนุรักษ์ (Q_1^-)

นักกีฬาที่ลงแข่งขันในลักษณะเล่นเป็นบุคคล

เพศชาย มีแนวโน้มจะมีบุคลิกภาพด้านสติปัญญา (B^-) ด้านมีความไว้วางใจ (L^-) ด้านมั่นคงเปิดเผย (N^-) ด้านจิตสงบราบเรียบ (O^-) และด้านพึงกลุ่ม (Q_2^-)

เพศหญิง มีแนวโน้มจะมีบุคลิกภาพ ด้านอ่อนน้อมถ่อมตน (E^-) ด้านมีความไว้วางใจ (L^-) ด้านลงมือปฏิบัติ (M^-) และด้านอนุรักษ์ (Q_1^-) สำหรับการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างนักกีฬาที่ลงแข่งขันในลักษณะเล่นเป็นทีม กับลงแข่งขันในลักษณะเล่นเป็นบุคคล และระหว่างเพศชาย กับเพศหญิงบุคลิกภาพส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น บุคลิกภาพด้านอารมณ์อ่อนไหว – อารมณ์มั่นคง ด้านอ่อนน้อมถ่อมตน – รัชชาติของตน ด้านมีความอาย – อาจหาญ ด้านจิตใจมั่นคง – จิตใจอ่อนไหว ด้านลงมือปฏิบัติ – สร้างความฝัน และด้านอารมณ์ผ่อนคลาย – อารมณ์ตึงเครียด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นนุช มธุรส (2533 : บทคัดย่อ) บุคลิกภาพของนักกีฬาประเภททีม ความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางด้านความวิตกกังวล ลักษณะนิสัยในการเล่นกีฬา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักกีฬาประเภททีม ซึ่งอยู่ในสถานภาพผู้เล่นจริง และผู้เล่นสำรอง กลุ่มตัวอย่างได้มาจากนักกีฬาทีมเยาวชนชาย และหญิง ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ จังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2532 เป็นชาย 200 คน หญิง 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบ

สอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของประหยัด ทองมาก ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามความวิตกกังวล แบบสำรวจลักษณะนิสัยในการเล่นกีฬา และแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two – way Analysis of Variance) ของการทดสอบแต่ละรายการและเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยวิธีผลต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) พบว่า นักกีฬาหญิงมีความวิตกกังวลสูงกว่านักกีฬาชาย แต่นักกีฬาชายมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักกีฬาหญิง

ธีระเดช ฉายอรุณ (2534) ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ศึกษาบุคลิกภาพของนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตชายมีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพ ด้านอารมณ์อ่อนไหว (C^-) ด้านสุขุมมีสติ (F^-) ด้านจิตใจห้าวหาญ (L^+) ด้านจิตใจห้าวหาญ (O^+) และค่อนข้างที่จะมีบุคลิกภาพด้านฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+) นิสิตหญิง มีแนวโน้มที่จะมีบุคลิกภาพด้านไวตัว (A^-) ด้านอารมณ์อ่อนไหว (C^-) ด้านจิตใจมั่นคง (I^-) ด้านจิตใจห้าวหาญ (L^+) ด้านจิตใจห้าวหาญ (O^+) ด้านฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+) ด้านนักทดลอง (Q_1^+) และค่อนข้างที่จะมีบุคลิกภาพด้านสุขุมมีสติ (F^-) และได้เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ซึ่งมีความแตกต่างจากเกณฑ์ปกติที่ Cattell ได้สร้างขึ้น

จริยา จันตระ (2538 : 129 – 130) บุคลิกภาพของนักศึกษาแพทยศิริราช วัดอุปสรรคเพื่อศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทยศิริราช จำแนกตามเพศลักษณะ การสำเร็จการศึกษาจากชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและชั้นปีที่ศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ชั้นปีที่ 1 – 5 ปีการศึกษา 2536 จำนวน 887 คน เป็นเพศชาย 470 คน เพศหญิง 417 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) และ t – test การทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ Scheffe' หรือ Duncan พบว่า

1. นักศึกษาแพทย์ชายมีคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบบุคลิกภาพสูงกว่านักศึกษาแพทย์หญิง คือ องค์ประกอบ A F I M N Q₄
2. นักศึกษาแพทย์หญิงมีคะแนนเฉลี่ยขององค์ประกอบบุคลิกภาพสูงกว่านักศึกษาแพทย์ชาย คือ C E H L Q₁

พรรณี คลังระหัด (2540 : 89 – 92) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของนักศึกษาสัตวแพทย์ รุ่นที่ 48 ของสถาบันพัฒนาข้าราชการตำรวจ กรมตำรวจ กรุงเทพมหานคร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาสัตวแพทย์ รุ่นที่ 48 จำนวน 148 คน เป็นเพศชายทั้งหมด โดยใช้แบบทดสอบ 16 PF Form A ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพของนักศึกษาสัตวแพทย์ รุ่นที่ 48 มีบุคลิกภาพเด่นชัดใน 9 องค์ประกอบ โดยพิจารณาจากผลคะแนนฐานสิบต่ำกว่า 4.75 มีค่าเป็นลบ และคะแนนสิบสูงกว่า 6.00 มีค่าเป็นบวก ตาม 16 PF test Profile

บุคลิกภาพของนักศึกษาสารวัตร รุ่นที่ 48 ที่มีแนวโน้มไปทางบวก คือ องค์ประกอบด้านอิสระเสรี (Q_1) องค์ประกอบด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) องค์ประกอบด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N)

บุคลิกภาพของนักศึกษาสารวัตร รุ่นที่ 48 ที่มีแนวโน้มไปทางลบ คือ องค์ประกอบด้านความระแวง (L) องค์ประกอบด้านความเครียด (Q_4) องค์ประกอบด้านความวิตกกังวล องค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C) องค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) และองค์ประกอบด้านร่าเริง (F)

จุฑาทิพ วงษ์สุวรรณ (2535 : 125 – 127) ได้ศึกษาการสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) ในประชากรทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างขององค์ประกอบบุคลิกภาพ 16 ด้าน ระหว่างเพศชาย และเพศหญิง ที่มีระดับอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป ที่มีสถานที่อาศัย หรือสถานที่ทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าเพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันในค่าเฉลี่ยของคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพ ดังนี้

1. องค์ประกอบบุคลิกภาพ A (ไว้ตัว – ซบอออกสังคม)
2. องค์ประกอบบุคลิกภาพ B (สติปัญญาดำ – สติปัญญาสูง)
3. องค์ประกอบบุคลิกภาพ F (สุขุมมีสติ – ทำตนตามสบาย)
4. องค์ประกอบบุคลิกภาพ H (มีความละเอียด – อาจหาญ)
5. องค์ประกอบบุคลิกภาพ I (จิตใจเข้มแข็ง – จิตใจอ่อนไหว)
6. องค์ประกอบบุคลิกภาพ M (ลงมือปฏิบัติ – สร้างจินตนาการ)
7. องค์ประกอบบุคลิกภาพ N (จริงใจและเปิดเผย - มีเล่ห์เหลี่ยมและซ้ำซ้อนทางสังคม)

8. Faking Bad (การแสร้งตอบเพื่อให้ตนเองมีบุคลิกภาพไม่เป็นที่พึงประสงค์)

สุจิตรา เหลืองรังสรรค์ (2516 : 169 – 173) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ ครูที่กำลังสอนในสถาบันอุดมศึกษาทางฝ่ายการฝึกหัดครู 55 คน และนักธุรกิจที่ทำงานอยู่ในวงธุรกิจของเอกชน 55 คน โดยใช้เครื่องมือวัดบุคลิกภาพ 16 ด้าน Form B และแบบทดสอบความเกรงใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t – test ผลการวิเคราะห์ที่แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

1. ครูชายเป็นอิสระแก่ตัว (E^+) จิตใจเข้มแข็ง (I^-) มากกว่า ครูหญิงที่ถ่อมตัว (E^-) จิตใจอ่อน (I^+)

2. นักธุรกิจชาย จิตใจเข้มแข็ง (I^-) มากกว่านักธุรกิจหญิงที่จิตใจอ่อนแอ (I^+)

นักธุรกิจชายมีเหลี่ยม (N^+) ผ่อนคลาย (Q_4^-) มากกว่านักธุรกิจหญิง

คริสติน คริส (จุฑาทิพ วงษ์สุวรรณ. 2535 : 45 ; อ้างอิงจาก Khristins Kris. n.d. ; Cattell. 1957 : 31 – 32)

ได้ศึกษาตำรวจชาย 14 คน โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF พบว่า ตำรวจมีบุคลิกภาพค่อนข้างสูงไปทางด้านการมีความกล้าหาญ ชอบเสี่ยงภัย (H^+) สามารถควบคุมตนเองได้ (Q_3^+) รักษาสิทธิของตน (E^+) และมีอารมณ์มั่นคง (C^+) รองลงมาคือ มีความหวาดระแวง ข้างสงสัย (L^+) อารมณ์ตึงเครียด (Q_4^+) และทำตนตามสบาย ว่องไว มีความกระตือรือร้น (F^+) และได้คะแนนค่อนข้างต่ำในด้านจิตใจสงบมั่นคง (O^-) ลงมือปฏิบัติ (M^-) จิตใจเข้มแข็ง (I^-) และมีลักษณะพึงกลุ่ม (Q_2^-) นอกนั้นมีลักษณะเป็นกลาง

ประภา เชื้อภักดี (2526 : 69) ทำการศึกษามูลนิธิของพยาบาลศิริราช โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลโรงพยาบาลศิริราช จำนวน 180 คน พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพส่วนใหญ่จะเป็นคนจริงจัง (F^-) มีมารยาทคล่องแคล่วในการติดต่อกับผู้อื่น (N^+) ข้างสงสัย (L^+) ชอบทดลอง (Q_1^+)

โรดริเก (Rodriguez. 1982) ได้หาเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF กับชาวอาร์เจนตินา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกับคนอายุ 17 ปี เป็นชาย 157 คน หญิง 157 คน และอายุ 20 ปี เป็นชาย 127 หญิง 113 คน พบว่าคะแนนบุคลิกภาพของเพศชายสูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านอารมณ์อ่อนไหว-อารมณ์มั่นคง (C) ด้านอ่อนน้อม – รักษาสิทธิของตน (E), ด้านความอาย – อายหาญ (H) และด้านอนุรักษ – ชอบทดลอง และคะแนนบุคลิกภาพของเพศหญิงสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านจิตใจอ่อนไหว – จิตใจมั่นคง (I), มั่นคงเปิดเผย-ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N), จิตใจสงบ – จิตใจหวาดหวั่น (O), และช่วงอายุ 17 ปี และ 20 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านอ่อนน้อม – รักษาสิทธิของตน (E), ชอบสะดวกสบาย – มีธรรมะ (G) ไม่มีเกณฑ์ – ควบคุมตนเอง (Q_3) และอารมณ์ผ่อนคลาย – ตึงเครียด (Q_4)

อบอวล หกสุวรรณ (2516: 168 – 175) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์ เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 ด้าน และความเกรงใจของบุคคลในอาชีพครูกับอาชีพแพทย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูอาจารย์จากวิทยาลัยวิชาการศึกษา 3 แห่ง ในกรุงเทพฯ จำนวน 56 คน แพทย์ประจำโรงพยาบาลราชการ จำนวน 66 คน โดยใช้แบบสอบถาม 16 PF ของแคเทเทิล และแบบทดสอบวัดความเกรงใจ ของ วีรยุทธ วิเชียรโชติ และคณะ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t -test ผลที่ได้แสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ

ครูชายมีบุคลิกภาพในด้านถือตนเป็นใหญ่ (E^+) มากกว่าครูหญิง ซึ่งค่อนข้างถ่อมตน (E^-) และครูหญิงมีบุคลิกภาพในด้านจิตใจอ่อนแอ มากกว่าครูชาย (.01)

สัมพันธ์ บังผล (2535 : 134 – 136) ศึกษาบุคลิกภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้แบบทดสอบ 16 PF โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในโรงเรียนโสตศึกษา 9 โรงเรียน จำนวน 156 คน และ โรงเรียนที่เปิดสอนโครงการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน 10 โรงเรียน จำนวน

29 คน รวมทั้งสิ้น 185 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบทดสอบ 16 PF ผลการศึกษาพบว่า

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพศหญิง มีบุคลิกภาพด้านจิตใจอ่อนโยน (I) ด้านมนุษยธรรม (G) และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) สูงกว่าครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเพศชาย มีบุคลิกภาพด้านการแสดงออก (E) ด้านการเงินและการ (M) และด้านการพึ่งตนเอง (Q_1) สูงกว่าครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเสียงเพศชาย

ลอง (Long. 1977) ได้ศึกษานักบุคลิกภาพของครูในโรงเรียนรัฐบาลของรัฐ Mississippi โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนรัฐบาล 8 แห่ง ใน South Mississippi ผลการศึกษาพบว่า ครูเพศชายมีคะแนนบุคลิกภาพมากกว่าครูหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านสติปัญญา (B^+) อารมณ์ (H^+) การควบคุมตนเอง (Q_3^+) และอารมณ์ตึงเครียด (Q_4^+) ส่วนครูเพศหญิงมีคะแนนบุคลิกภาพมากกว่าครูชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านความอาย (H^-) จิตใจอ่อนไหว (I^+) นักปฏิบัติ (M^-) และนักอนุรักษ์ (Q_1^-)

กิตติมา (Kitima. 1971 : 60 – 61) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและทัศนคติของครูที่มีต่อวัตกรรมการศึกษา มีตัวแปร คือ อายุ เพศ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา และระดับการสอน โดยใช้แบบสำรวจทัศนคติด้านวัตกรรมการศึกษาของคาร์เนกี และใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF กลุ่มตัวอย่างเป็นครู 300 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 6 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษา 6 แห่ง ผลการศึกษาพบว่าไม่มีความแตกต่างกันในตัวแปร ด้านอายุ เพศ ประสบการณ์ วุฒิทางการศึกษา และระดับการสอนด้านทัศนคติที่มีต่อวัตกรรมการศึกษา

จากผลการวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าเพศชาย มีบุคลิกภาพใน 16 องค์ประกอบแตกต่างจากเพศหญิง โดยมีลักษณะที่แตกต่างกันในองค์ประกอบต่อไปนี้

เพศชาย มีองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^- E^+ F^- G^- H^+ I^- L^- M^+ N^+ O^- Q_1^+ Q_2^- Q_3^+$ และไม่พบความแตกต่างในองค์ประกอบ Q_4

เพศหญิง มีองค์ประกอบ $A^- B^- C^+ E^- F^+ G^+ H^- I^+ L^+ M^- N^- O^+ Q_1^-$ และไม่พบความแตกต่างในองค์ประกอบ $Q_2 Q_3 Q_4$

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบกับอายุ

พรทิพย์ อินทร์วิเชียร (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ ตามที่ประเมินโดยแบบทดสอบ 16 PF (ฟอร์ม A) นั้น จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ นอกจากพบลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลแล้วยังพบอีกว่า อายุก็เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน คือ

นักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี มีลักษณะบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ในองค์ประกอบบุคลิกภาพ L และ Q_1 ดังนี้

นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 มีองค์ประกอบบุคลิกภาพ L สูงกว่านักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1

นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 มีองค์ประกอบบุคลิกภาพ Q₁ สูงกว่านักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 2

โรดริเก (Rodriguez. 1982) พบว่า คะแนนบุคลิกภาพของเพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันแล้ว ช่วงอายุ 17 ปี และ 20 ปี ก็ยังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านอ่อนน้อม – รักษาสิทธิของตน (E) ชอบสะดวกสบาย – มีธรรมชาติ (G) ไม่มีเกณท์ – ควบคุมตนเอง (Q₃) อีกด้วย

สัมพันธุ์ บังผล (2535 : 134 – 136) ศึกษาบุคลิกภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้แบบทดสอบ 16 PF ยังพบอีกว่า นอกจากเพศทำให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน อายุก็เป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่ทำให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน คือ

ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีอายุปานกลาง มีบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม (A) จิตใจอ่อนโยน (I) ความเครียด (Q₄) สูงกว่าครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีอายุน้อย และอายุมาก ส่วนครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีอายุน้อยมีบุคลิกภาพด้านการพึ่งตนเอง (Q₂) สูงกว่าครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีอายุปานกลาง แต่มีบุคลิกภาพด้านความร่าเริง (F) น้อยกว่าครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีอายุปานกลาง และมีอายุมาก

โรเบิร์ต (Robert. 1977 : 38) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ลักษณะบุคลิกภาพของครูช่างอุตสาหกรรมในสหรัฐอเมริกา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของครูช่างอุตสาหกรรม โดยเปรียบเทียบระหว่างตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นครูช่างอุตสาหกรรมอเมริกัน 156 คน เป็นครูช่างที่ค่อนข้างสูงอายุมิประสพการณ์สูง กลุ่มที่ 2 เป็นครูช่างอุตสาหกรรมที่สู่มได้ จำนวน 163 คน ส่วนใหญ่เป็นครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนตามชุมชนเล็ก ๆ ตัวแปรบุคลิกภาพที่ใช้วัดได้แก่ ตัวแปรในแบบวัดบุคลิกภาพของ แจ็คสัน (PRF : Jackson Personality Research Form) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ 1 มีบุคลิกภาพแตกต่างจากกลุ่มที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 กลุ่มที่ 1 จะมีความใฝ่สูงทางด้านความสำเร็จในชีวิต ขยัน รอบคอบ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สุภาพรู้จักการทำงานเป็นระบบ และต้องการการยอมรับในสังคมมากกว่า กลุ่มที่ 2

อีเบอร์เลน (Eberlein. 1970 : 112 – 114) ได้ศึกษาบุคลิกภาพด้านความต้องการของครูสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา รัฐมิชิแกน จำนวน 293 คน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ พบว่า ครูสตรีมีความต้องการสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ในด้านการแสดงออกการพึ่งตนเอง การเข้าใจผู้อื่น ความมีอำนาจ การเปลี่ยนแปลง และการคบเพื่อนต่างเพศ แต่ต่ำกว่าในด้านความเป็นระเบียบ การขอความช่วยเหลือ การยอมรับผิด การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น และความ

อดทน นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่า อายุ และประสบการณ์ในการสอนของครูนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ลักษณะบุคลิกภาพของผู้เป็นครูต่างกันออกไป

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า อายุมาก และอายุน้อยมีส่วนสำคัญต่อบุคลิกภาพของบุคคล โดยผู้ที่มีอายุมากและอายุน้อย มีลักษณะที่แตกต่างกันในองค์ประกอบต่อไปนี้คือ

อายุมาก มีองค์ประกอบ $A^+ B^+ F^+ I^+ L^+ Q_1^+ Q_2^- Q_3^+ Q_4^+$

อายุน้อย มีองค์ประกอบ $A^- B^- F^- I^- L^- Q_1^- Q_2^+ Q_4^-$

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบกับอายุงาน

เวลซ (วิมาน วรณคำ. 2527 : 44 ; อ้างอิงจาก Welch. 1982 : 335) ได้ศึกษาแบบความเป็นผู้นำของศึกษาธิการแห่งมลรัฐ Massachusetts โดยสำรวจจากผู้ใต้บังคับบัญชาของศึกษาธิการ จำนวน 138 คน ในชุมชน 47 แห่ง

ผลการวิจัยพบว่า อายุ วุฒิและประสบการณ์ในการบริหาร จะส่งผลถึงความคาดหวังสูงต่อผลของการทำงาน

อีเบอร์เลน (Eberlein. 1970 : 112 – 114) ได้ศึกษามุขลักษณะด้านความต้องการของครูสตรีในโรงเรียนประถมศึกษา รัฐมิชิแกน จำนวน 293 คน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ยังพบอีกว่า อายุและประสบการณ์ในการสอนของครูนั้นเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้ลักษณะบุคลิกภาพของผู้เป็นครูต่างกันออกไป

โรเบิร์ต (Robert. 1977 : 38) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ลักษณะบุคลิกภาพของครูช่างอุตสาหกรรมในสหรัฐอเมริกา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะบุคลิกภาพของครูช่างอุตสาหกรรม โดยเปรียบเทียบระหว่าง ตัวอย่างประชากร 2 กลุ่มที่ 1 เป็นครูช่างอุตสาหกรรมอเมริกัน 156 คน เป็นครูช่างที่ค่อนข้างสูงอายุมีประสบการณ์สูง กลุ่มที่ 2 เป็นครูช่างอุตสาหกรรมที่สู่มได้ จำนวน 163 คน ส่วนใหญ่เป็นครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนตามชุมชนเล็ก ๆ ตัวแปรบุคลิกภาพที่ใช้วัด ได้แก่ ตัวแปรในแบบวัดบุคลิกภาพของ แจ็คสัน (PRF : Jackson Personality Research Form) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ 1 มีบุคลิกภาพแตกต่างจากกลุ่มที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 กลุ่มที่ 1 จะมีความใฝ่สูงทางด้านความสำเร็จในชีวิต ขยันรอบคอบ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สุภาพรู้จักการทำงานที่เป็นระบบ และต้องการยอมรับในสังคมมากกว่ากลุ่มที่ 2

สัมพันธ์ บังผล (2535 : 134 – 136) ศึกษาบุคลิกภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้แบบทดสอบ 16 PF ยังพบอีกว่า ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย บุคลิกภาพด้านการพึ่งตนเอง (Q_2) มากกว่าครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีประสบการณ์ในการสอนปานกลาง

แต่มีบุคลิกภาพด้านความร่าเริง (F) น้อยกว่าครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่มีประสบการณ์ในการสอนปานกลาง และประสบการณ์ในการสอนมาก

จากผลการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่าผู้มีความอายุน้อยมากกับผู้มีความอายุน้อยมีบุคลิกภาพ ใน 16 องค์ประกอบ มีลักษณะที่แตกต่างกันต่อไปนี้

ผู้มีความอายุน้อย จะอยู่ในองค์ประกอบ $F^+ L^- N^+ Q_2^- Q_3^+$

ผู้มีความอายุน้อย จะอยู่ในองค์ประกอบ $F^- Q_2^+$

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ กับกลุ่มที่ดีเด่น

ชาเวจ (อนอวล หกสุวรรณ. 2516 : 43 ; อ้างอิงจาก Avice. 1972 : 68 – 77) ศึกษาบุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ ปีที่ 1 – 4 ทั้งชายและหญิงของโรงเรียนแพทย์ Tyne แห่งนิวคาสเซิล ในปี 1970 จำนวน 113 คน เป็นชาย 70 คน หญิง 43 คน โดยใช้แบบสอบถาม 16 PF ของแคเทเทิล ปรากฏว่านักศึกษาแพทย์มีสติปัญญาสูง (B^+) รักษาสิทธิของตน (E^+) ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+) นักทดลอง (Q_1^+) เห็นแก่ได้ (G^-) ควบคุมตนเอง (Q_2^+)

นอกจากนี้ ชาเวจ ยังได้ทำการศึกษเปรียบเทียบโดยแบ่งออกเป็นกลุ่มนักศึกษา แพทย์ที่เรียนดีกับกลุ่มเด็กอ่อน ปรากฏว่านักศึกษาแพทย์ที่เรียนดี มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ต่าง ๆ ใกล้เคียงกันมากกับนักศึกษาแพทย์ทั้งกลุ่ม ส่วนนักศึกษาแพทย์กลุ่มที่เรียนอ่อนไว้ตัว (A^-) อารมณ์มั่นคง (C^-) รักษาสิทธิของตน (E^+) ทำตามสบาย (F^+) มีความละเอียด (H^-) ระแวง (L^+) ไม่มีกฎเกณฑ์ (Q_3^-) อารมณ์ตึงเครียด (Q_4^+)

โซโลแมน (Soloman. 1967 : 140) ทำการศึกษาศิลปะบุคลิกภาพและเจตคติของ นักเรียน ครู ซึ่งสัมพันธ์กับความสำเร็จในการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างทั้งชายและ หญิง 155 คน เป็นชาย 78 คน หญิง 77 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในรัฐออร์เคเชียร์ เครื่องมือที่ใช้ ในการศึกษา ได้แก่ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF, Oliver's Survey of Opinion About Education, Eysenck's Mondeley Personality Inventory, Objective Test Battery พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. มีความมั่นคงทางอารมณ์แม้จะต้องอยู่กับความวุ่นวายของเด็กเป็นประจำ
2. มีบุคลิกภาพแบบแสดงตน (Extrovert)
3. มีความสามารถทางสังคม คล่องแคล่ว (Socialability)
4. มีความร่าเริงแจ่มใส (Cheerfulness)

แฮดเลย์ (ประคอง เกื่อนการ. 2532 : 30 ; อ้างอิงจาก Hadley. n.d.)

ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนฝึกหัดครู 2 กลุ่ม ที่เป็นกลุ่มที่ได้รับการประเมิน ค่าสูง และกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าต่ำ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF สรุปผลได้ว่า กลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าสูงจะมีบุคลิกภาพในด้านมนุษยธรรม มีซูเปอร์อีโก้เข้มแข็ง (G^+) และมีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านการควบคุมตนเอง ควบคุมอารมณ์ได้ (Q_3^+) ส่วนกลุ่มที่ได้รับการ

ประเมินค่าต่ำ มีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านความเครียด (F^-) ตรงไปตรงมา (N^-) และมีลักษณะอารมณ์อ่อนไหวไม่มั่นคง (C^-)

นวลละอ อ เจียมสุวรรณ (2516 : 158 – 172) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ ความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา และนิสิตวิศวกรรมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา 60 คน นิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 60 คน เครื่องมือที่ใช้แบบสอบถามบุคลิกภาพ 16 PF ฟอร์ม B ของแคทเทล และแบบทดสอบความเกรงใจของ ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ พบว่า

1. นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ชอบออกสังคม (A^+) สติปัญญาสูง (B^+) มากกว่านิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2. นิสิตวิศววะที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะระแวง (L^+) สติปัญญาสูง (B^+) มากกว่านิสิตวิศววะที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ลัดดา แพทย์จรัส (2516 : 16 – 147) การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้ เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 ด้าน และความเกรงใจของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และต่ำ กลุ่มละ 30 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต ชั้นปีที่ 4 จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาในส่วนกลาง 4 แห่ง และนักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 4 จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ผลการศึกษาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ

นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีบุคลิกภาพด้าน สติปัญญาสูง (B^+) มีความเกรงใจสูง

นักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีบุคลิกภาพด้าน สติปัญญาต่ำ (B^-) มีความเกรงใจต่ำกว่านิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา

นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีบุคลิกภาพไว้วางใจ (A^-)

นักเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีบุคลิกภาพชอบออกสังคม (A^+)

อุบลรัตน์ หวายเจริญ (2539 : 91 – 102) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพ กับความสำเร็จในการฝึกบิน ตามที่ประเมินโดยแบบทดสอบ 16 PF ฟอร์ม B เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพ กับความสำเร็จในการฝึกบินของศิษย์การบิน ประจำกอง ทั้งหมดจำนวน 53 ราย พบว่า

1. ศิษย์การบินที่ประสบความสำเร็จในการฝึกบินทุกระดับ จะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบบุคลิกภาพ 2 องค์ประกอบ คือ มีลักษณะอารมณ์มั่นคง (C^+) และมีความภาคภูมิใจ

ในตนเอง (G^+) และมืองค์ประกอบบุคลิกภาพอื่นร่วมด้วยอีก 3 องค์ประกอบ คือ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (E^+) ปฏิบัติได้ตามความเห็นจริง (M^-) และมีแรงกระตุ้นตนเองให้ตื่นตัว (Q_4^+)

2. ศิษย์การบินที่ประสบความสำเร็จในการฝึกบินระดับสูง คือ มีความสามารถในการบินกับเครื่องบินขับไล่ จะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบบุคลิกภาพ 2 องค์ประกอบ คือ มีลักษณะอารมณ์มั่นคง (C^+) และมีความภาคภูมิใจในตนเอง (O^-) และมืองค์ประกอบบุคลิกภาพอื่นร่วมด้วย 5 องค์ประกอบ คือ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม (E^+) ไว้วางใจ และยอมรับ (L^-) วิพากวิจารณ์ เปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ (Q_1^+) ประสานประโยชน์ (N^+) และปฏิบัติได้ตามความเป็นจริง (M^-)

บุษรินทร์ บุญรอด (2536 : 59) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องกับบุคลิกภาพของช่างสำรวจ โดยใช้แบบวัดความสอดคล้อง และแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF กลุ่มตัวอย่างเป็นช่างสำรวจ สำนักงานชลประทานที่ 1, 2 และ 3 สังกัดกองภูมิประเทศ จำนวน 85 คน พบว่า ช่างสำรวจที่มีผลสำเร็จในการปฏิบัติงานสูง สร้างความฝัน สร้างความ (M^+) ควบคุมตนเอง (Q_3^+) ส่วนผู้ที่มีผลสำเร็จในการปฏิบัติงานต่ำ จะจิตใจอ่อนไหว (I^+) นักอนุรักษ์ (Q_1^-) ฟุ้งกลุ่ม (Q_2^-) และอารมณ์ตึงเครียด (Q_4^+)

เฟบริเคเตอร์ และคนอื่น ๆ (Fabricator and others. 1978 : 63 – 70) ศึกษาเรื่องการทำนายผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ซึ่งเป็นความพยายามในการเลือกพิจารณาปัจจัยที่เชื่อถือได้ของผลการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จของตำรวจตามเกณฑ์ขององค์ประกอบทางบุคลิกภาพ ซึ่งถูกวัดโดย 16 PF กลุ่มตัวอย่างเป็นพลตำรวจ Los angeles ผิวขาว จำนวน 333 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบ การกล้าแสดงออก (E) และองค์ประกอบ จิตใจอ่อนโยน (I) จะเป็นองค์ประกอบของผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ผลที่ได้สนับสนุนข้อสรุปที่เข้ากันได้ดี ของบุคลิกภาพตำรวจ และกระบวนการวัดของ 16 PF

ดร.ณจิต อุตมมาตรย์ (2532 : บทคัดย่อ) การศึกษาบุคลิกภาพของนายอำเภอ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาคุณลักษณะร่วมของบุคลิกภาพ และเปรียบเทียบคุณลักษณะของแต่ละองค์ประกอบของนายอำเภอ และนายอำเภอดีเด่น เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบ 16 PF ของแคทเทิล กลุ่มตัวอย่างเป็นนายอำเภอที่สังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2532 จำนวน 286 คน และเป็นนายอำเภอดีเด่นที่ได้จากการคัดเลือกในปี 2530 – 2531 จำนวน 72 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นายอำเภอมีคะแนนบุคลิกภาพสูง ในองค์ประกอบด้านการสังคม (A^+) ด้านมโนธรรม (G^+) ด้านจิตใจอ่อนโยน (I^+) ด้านความหวาดระแวง (L^+) ด้านการเข้าใจความวิตกกังวล (O^+)

2. นายอำเภอดีเด่น มีคะแนนบุคลิกภาพสูง ในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A^+) สติปัญญา (B^+) การกล้าเผชิญ (H^+) จิตใจอ่อนโยน (I^+) หวาดระแวง (L^+) การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (N^+) ความวิตกกังวล (O^+) อีสรเสรี (Q_1^+) และการควบคุมอารมณ์ (Q_3^+)

3. นายอำเภอ และนายอำเภอดีเด่น มีคะแนนบุคลิกภาพแตกต่างกัน ในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B) การกล้าเผชิญ (H) ความอีสรเสรี (Q_1) และการควบคุมอารมณ์ (Q_3)

4. นายอำเภอ และนายอำเภอดีเด่นมีคะแนนบุคลิกภาพร่วมกันในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) จิตใจอ่อนโยน (I) หวาดระแวง (L) จินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (N) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q_2) และความเครียด (Q_4)

ขวัญฤดี ขวัญวิเชียร (2540 : 138 – 143) ได้ศึกษาการศึกษาองค์ประกอบบุคลิกภาพ และประสิทธิผลของการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยระบบราชการ และระบบในกำกับของรัฐบาล ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาจากอาจารย์มหาวิทยาลัยระบบราชการ คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 40 คน และมหาวิทยาลัยระบบในกำกับของรัฐ คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จำนวน 44 คน โดยใช้แบบทดสอบ 16 PF (From A) พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยระบบราชการและอาจารย์มหาวิทยาลัยระบบในกำกับของรัฐบาลมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน รวม 10 องค์ประกอบ คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยระบบราชการ มีบุคลิกภาพเด่นกว่าอาจารย์ มหาวิทยาลัยระบบในกำกับของรัฐบาล 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ลงมือปฏิบัติ (M^-) จิตใจมั่นคง (I^-) สุขุมมีสติ (F^-) และอาจหาญ (H^+) และมีบุคลิกภาพด้อยกว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยระบบในกำกับของรัฐบาล 6 องค์ประกอบ ได้แก่ มั่นคงเปิดเผย (N^-) จิตใจหวาดหวั่น (O^+) อารมณ์อ่อนไหว (C^-) อ่อนน้อมถ่อมตน (E^-) จิตใจหวาดระแวง (L^+) และไม่กฎเกณฑ์ (Q_3^-)

ส่วนด้านประสิทธิผลของงาน พบว่า ผู้ที่มีประสิทธิผลของงานสูง มีบุคลิกภาพเด่นกว่าผู้ที่มีประสิทธิผลของงานต่ำ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ความมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+) และมีธรรมะ (G^+) และมีบุคลิกภาพด้อยกว่าผู้ที่มีประสิทธิผลของงานต่ำ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ สร้างความฝัน (M^+) และพึ่งกลุ่ม (Q_2^-)

พรพิมล เพ็ญศรีทอง (2515 : บทคัดย่อ) การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์ ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้ เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครู กับนักวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูที่ทำการสอนอยู่ในสถาบันของการศึกษาของกรมการฝึกหัดครู 50 คน แบ่งเป็นครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน ครูที่ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 20 คน นักวิทยาศาสตร์ที่ทำงานอยู่ในสถานที่ราชการของรัฐบาล 60 คน แบ่งเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน และนักวิทยาศาสตร์ที่ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน ผลการวิจัยที่แสดงความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01

ครูที่ไม่ประสบความสำเร็จจะชอบออกสังคม (A^+) ฟุ้งตนเอง (Q_2^+) หวาดกลัว (O^+) ขี้อาย (H^-) ชอบสะดวกสบาย (G^-) ไม่มีกฎเกณฑ์ (Q_3^-)

ครูที่ประสบความสำเร็จ ไว้ตัว (A^-) ฟุ้งกลุ่ม (Q_2^-) จิตสงบราบเรียบ (O^-) อาจหาญ (H^+) มีธรรมะ (G^+) ควบคุมตนเองได้ (Q_3^+)

นักวิทยาศาสตร์ที่ไม่ประสบความสำเร็จ สติปัญญาสูง (B^+)

นักวิทยาศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จ สติปัญญาดำ (B^-)

วัลลี หลีกสันติพงศ์ (2515 : 150) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักบัญชี เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 ด้าน โดยใช้แบบทดสอบองค์ประกอบ 16 ด้าน ของแคทเทิล และแบบทดสอบความเกรงใจ ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 ด้าน และความเกรงใจของครู และนักบัญชี ซึ่งได้จำแนกออกเป็นครูประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน และครูผู้ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 20 คน นักบัญชีผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน และนักบัญชีที่ไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 30 คน ปรากฏว่า ความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1. ครูผู้ประสบความสำเร็จ อาศัยกลุ่ม (Q_2^-) สำรวมไว้ตัว (A^-)
2. นักบัญชีผู้ประสบความสำเร็จ มั่นใจในตนเอง (I^-)
3. ครูผู้ประสบความสำเร็จ เคร่งขรึม จริงจัง (F^-) และอาศัยกลุ่ม (Q_2^-) แต่นักบัญชีผู้ประสบความสำเร็จทำตามกฎ (M^-) และมีจิตใจกล้าแข็ง (I^-)
4. ครูผู้ไม่ประสบความสำเร็จ กล้าหาญ (H^+) ปฏิบัติตามความเป็นจริง (M^-) แต่นักบัญชีผู้ไม่ประสบความสำเร็จ ขี้อาย (H^-) ระวังสร้างความผิด (M^+)

สตาร์ท (Start. 1968 : 14 – 20) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของครู กลุ่มตัวอย่างเป็นครูใหญ่ และครูช่วยสอน 34 คน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษ ให้ครูใหญ่ประเมินความสามารถในการสอนของครูช่วยสอน 9 ด้าน และใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ผลปรากฏว่าครูช่วยสอนมีเซนกราฟ (Profile) แตกต่างจากครูใหญ่มาก ครูช่วยสอนที่ได้รับการประเมินค่าสูงจะมีองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคมสูง (A^+) ส่วนครูช่วยสอนที่ได้รับการประเมินค่าต่ำมีองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง (I^-) ใจคอหนักแน่น มีความคิดทันสมัย (Q_1^+) ซึ่งสตาร์ทกล่าวว่า เป็นลักษณะที่แสดงถึงแนวโน้มที่จะไม่ยอมขึ้นกับครูใหญ่

พจนารถ แดงพลอย (2532 : บทคัดย่อ) ใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ในเขตการศึกษา 1 กลุ่มตัวอย่างครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ จำนวน 24 คน และครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ 20 คน พบว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในด้านสติปัญญา (B^+) ความยุติธรรม ซื่อตรง (G^+) มีไหวพริบและเก่งด้านสังคม (N^+) และการเป็นนักทดลอง (Q_1^+) และได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำในด้านการอ่อนน้อมถ่อมตน (E^-) เคร่งขรึม และจริงจัง (F^-) ส่วนครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ ได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านสติปัญญา (B^+) การมีความหวาดระแวงช่างสงสัย (L^+) มีไหวพริบและเก่งด้านสังคม (N^+) และได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำในองค์ประกอบด้านการอ่อนน้อมถ่อมตน (E^-) เคร่งขรึมและจริงจัง (F^-)

แคทเทล (Cattell. 1957 : 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนักเรียนฝึกหัดครู 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าสูง และกลุ่มที่ได้รับการประเมินค่าต่ำ โดยใช้แบบสอบถาม Sixteen Personality Factor – Questionnaire ของ Cattell ในการศึกษาครั้งนี้ผลที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในด้านการสอนของครู ว่าครูที่ประสบความสำเร็จจะต้องทำคะแนนได้สูง ในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้าน Super Ego เข้มแข็ง (G^+) และมีการพัฒนาความรู้สึกลงใจของตนสูงกว่าปกติคือ ควบคุมตนเองได้ (Q_3^+) ได้คะแนนต่ำในองค์ประกอบบุคลิกภาพด้านเคร่งเครียด (F^-) ตรงไปตรงมา (N^-) และมี Ego ไม่เข้มแข็ง คือ อารมณ์อ่อนไหว (C^-)

สินินาฏ พันธุ์ดี (2534 : 79 – 80) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูแนะแนวและครูที่ประสบความสำเร็จ ตามบทบาทหน้าที่การงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นครูแนะแนว และครูที่ประสบความสำเร็จตามบทบาทหน้าที่การงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขต 7 ปีการศึกษา 2534 ที่ผ่านการเสนอชื่อ และการประเมินโดยฝ่ายบริหาร ครูแนะแนว และครูในโรงเรียนด้วยแบบประเมินสถานภาพการประสบความสำเร็จตามบทบาทหน้าที่การงาน โดยคัดเลือกจากผู้ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป ทำการสุ่มอย่างง่ายได้จำนวนครูแนะแนว 20 คน และครู 20 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินสถานภาพการประสบความสำเร็จ ตามบทบาทหน้าที่การงาน และแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form B พบว่า ครูแนะแนวที่ประสบความสำเร็จตามบทบาทหน้าที่การงาน ขอบออกสังคม (A^+)

สุเมธี อัมพันลำ (2531 : 34 – 35) ได้ศึกษาวิจัยการเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป โดยใช้แบบทดสอบอีพีพีเอส (EPPS) เป็นเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2526 ถึง 2530 จำนวน 80 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้บริหารดีเด่นมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากกว่าผู้บริหารทั่วไป และผู้บริหารทั่วไปมีความเชื่อมั่นในตนเอง และความมีมนุษยสัมพันธ์มากกว่าผู้บริหารดีเด่น ส่วนบุคลิกภาพด้านการมีใจกว้าง มีความรัก และศรัทธาในอาชีพครู การเป็นผู้นำความเสียสละความยุติธรรม ความรับผิดชอบ การมีใจกว้าง ความอดทน ความซื่อสัตย์ทั้งสองกลุ่มมีบุคลิกภาพไม่แตกต่างกัน

ศิริลักษณ์ มโนรมย์ (2527 : บทคัดย่อ) บุคลิกภาพของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน ความมุ่งหมายของงานวิจัยเพื่อศึกษาบุคลิกภาพของผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนและเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนที่อยู่ในมาตรฐานอันดับดี และมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อวัดบุคลิกภาพ 16 PF กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร 144 คน และกลุ่มครู 565 คน พบว่า ผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนมีบุคลิกภาพไปในทางเดียวกันทั้ง 16 ด้าน

ผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพระหว่างผู้บริหาร และครูในโรงเรียนที่มีมาตรฐานต่างกันปรากฏว่า

1. ผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับดี มีบุคลิกภาพแตกต่างกันด้านชอบแสดงออก (H) ความเคร่งขรึม (F) อาศัยกลุ่ม (Q₂) เคร่งเครียด (Q₄)
2. ผู้บริหาร และครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพแตกต่างกันด้านใจอ่อน (L) และด้านควบคุมตนเอง (N)
3. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับดี และผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพแตกต่างกันด้านความเคร่งขรึม (F) ด้านประสาทมั่นคง (O) ด้านความเคร่งเครียด (Q₄) ด้านอนุรักษ (Q₁)
4. ครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับดี และครูโรงเรียนที่มีมาตรฐานอันดับควรปรับปรุง มีบุคลิกภาพแตกต่างกันด้านการเก็บตัว (A) ด้านอาศัยกลุ่ม (Q₂)

ประครอง เกื่อนการ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาคุณลักษณะร่วมของบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ และเปรียบเทียบบุคลิกภาพของศึกษานิเทศก์ดีเด่น กับศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน เป็นศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเป็นศึกษานิเทศก์ดีเด่นระดับจังหวัดอีก 73 คน ผลการวิจัยพบว่า

ศึกษานิเทศก์ดีเด่น ได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A⁺) ด้านสติปัญญา (B⁺) ด้านมนุษยธรรม (G⁺) ด้านความระแวง (L⁺) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N⁺) ด้านความวิตกกังวล (O⁺) ด้านความอิสระเสรี (Q₁⁺) และด้านการควบคุมอารมณ์ (Q₃⁺)

ศึกษานิเทศก์ดีเด่นได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำ ในองค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (C⁻) ด้านการกล้าแสดงออก (E⁻) ด้านความร่าเริง (F⁻)

ศึกษานิเทศก์สังกัด (สปช.) ได้คะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบด้านการเข้าสังคม (A⁺) ด้านมนุษยธรรม (G⁺) ใจดีใจอ่อนไหว (I⁺) ความระแวง (L⁺) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N⁺) ความวิตกกังวล (O⁺) ความอิสระเสรี (Q₁⁺) ความเครียด (Q₄⁺)

ศึกษานิเทศก์สังกัด (สปช.) ได้คะแนนบุคลิกภาพต่ำในองค์ประกอบ อารมณ์อ่อนไหว (C⁻) การกล้าแสดงออก (E⁻) ด้านความร่าเริง (F⁻) และด้านจินตนาการ (M⁻)

เมื่อเปรียบเทียบศึกษานิเทศก์ดีเด่นกับศึกษานิเทศก์สังกัด (สปช.) พบว่า

ศึกษานิเทศก์ดีเด่น จะมีบุคลิกภาพด้านสูงกว่าศึกษานิเทศก์สังกัด (สปช.) คือ สติปัญญา (B⁺) การควบคุมอารมณ์ (Q₃⁺) และด้านต่ำกว่า คือ ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N⁻) ความเครียด (Q₄⁻) ความร่าเริง (F⁻)

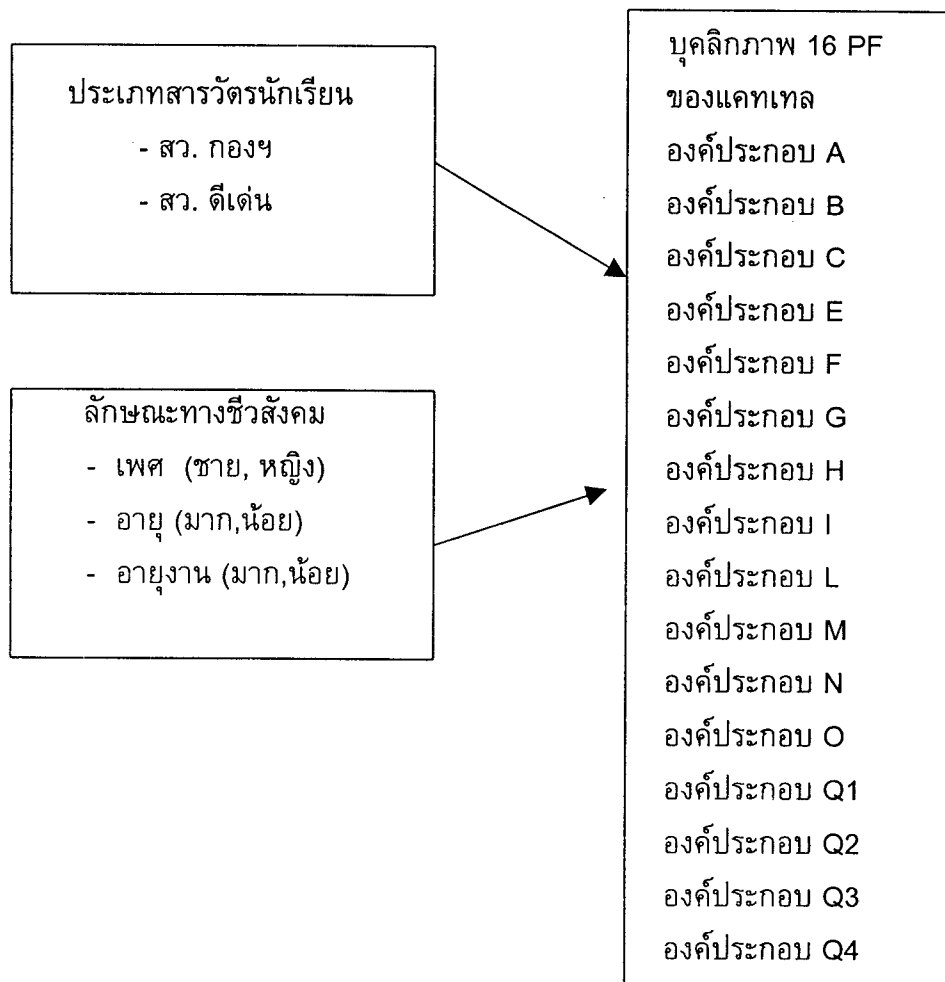
จากผลการวิจัยที่ศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า กลุ่มที่ประสบความสำเร็จ (ดีเด่น) มีบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ แตกต่างจากกลุ่มปกติทั่วไปในองค์ประกอบต่อไปนี้

กลุ่มดีเด่น มีองค์ประกอบ คือ A⁺ B⁺ C⁺ E⁺ F⁺ G⁺ H⁺ I⁻ L⁻ M⁺ N⁺ O⁻ Q₁⁺ Q₂⁻ Q₃⁺ Q₄⁻

ส่วนกลุ่มปกติทั่วไป มีองค์ประกอบทางบุคลิกภาพ 16 ด้าน ที่เป็นคู่ตรงข้าม

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นหลักฐานในการสร้างกรอบแนวคิด และสมมติฐานในการวิจัยดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. สว. กองฯ มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q_1) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น นั่นคือ

สว. ดีเด่นมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ E^+ F^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- E^- F^- G^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

2. สว. กองฯ มีองค์ประกอบ จิตใจอ่อนโยน (I) ความหวาดระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q_2) ความเครียด (Q_4) สูงกว่า สว. ดีเด่น นั่นคือ

สว. ดีเด่น มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $I^- L^- O^- Q_2^- Q_4^-$

สว. กองฯ มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $I^+ L^+ O^+ Q_2^+ Q_4^+$

3. สว. กองฯ เพศชายมีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q_1) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ต่ำกว่า สว. ดีเด่นเพศชาย นั่นคือ

สว. ดีเด่นเพศชายมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ E^+ F^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ เพศชายมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- E^- F^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

4. สว. กองฯ เพศชายมีองค์ประกอบ ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) มโนธรรม (G) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q_2) ความเครียด (Q_4) สูงกว่า สว. ดีเด่น นั่นคือ

สว. ดีเด่น เพศชายมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^- G^- I^- L^- O^- Q_2^- Q_4^-$

สว. กองฯ เพศชายมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^+ G^+ I^+ L^+ O^+ Q_2^+ Q_4^+$

5. สว. กองฯ เพศหญิงมีองค์ประกอบ มโนธรรม (G) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q_1) ต่ำกว่า สว. ดีเด่นเพศหญิง นั่นคือ

สว. ดีเด่น เพศหญิงมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $G^+ N^+ Q_1^+$

สว. กองฯ เพศหญิงมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $G^- N^- Q_1^-$

6. สว. กองฯ เพศหญิงมีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) การจินตนาการ (M) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q_2) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ความเครียด (Q_4) สูงกว่า สว. ดีเด่นเพศหญิง นั่นคือ

สว. ดีเด่นเพศหญิงมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- E^- F^- H^- I^- L^- M^- O^- Q_2^- Q_3^- Q_4^-$

สว. กองฯ เพศหญิงมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ E^+ F^+ H^+ I^+ L^+ M^+ O^+ Q_2^+ Q_3^+ Q_4^+$

7. สว. กองฯ อายุมากมีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความร่ำรวย (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q_1) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ต่ำกว่า สว. ดีเด่นอายุมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่นอายุมากมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ F^+ G^+ H^+ I^+ L^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุมากมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- F^- G^- H^- I^- L^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

8. สว. กองฯ อายุมากมีองค์ประกอบ ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q_2) ความเครียด (Q_4) สูงกว่า สว. ดีเด่นอายุมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุมากมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^- E^- O^- Q_2^- Q_4^-$

สว. กองฯ อายุมากมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^+ E^+ O^+ Q_2^+ Q_4^+$

9. สว. กองฯ อายุน้อยมีองค์ประกอบ ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) การพึ่งตนเอง (Q_2) การควบคุม (Q_3) ต่ำกว่า สว. ดีเด่นอายุน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่นอายุน้อยมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^+ E^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_2^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุน้อยมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^- E^- G^- H^- M^- N^- Q_2^- Q_3^-$

10. สว. กองฯ อายุน้อยมีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความร่ำรวย (F) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q_1) ความเครียด (Q_4) สูงกว่า สว. ดีเด่นอายุน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่นอายุน้อยมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- F^- I^- L^- O^- Q_1^- Q_4^-$

สว. กองฯ อายุน้อยมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ F^+ I^+ L^+ O^+ Q_1^+ Q_4^+$

11. สว. กองฯ อายุงานมากมีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่ำรวย (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q_1) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ต่ำกว่า สว. ดีเด่นอายุงานมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่นอายุงานมากมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ E^+ F^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุงานมากมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- E^- F^- G^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

12. สว. กองฯ อายุงานมากมีองค์ประกอบ จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q_2) ความเครียด (Q_4) สูงกว่า สว. ดีเด่นอายุงานมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่นอายุงานมากมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $I^- L^- O^- Q_2^- Q_4^-$

สว. กองฯ อายุงานมากมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $I^+ L^+ O^+ Q_2^+ Q_4^+$

13. สว. กองฯ อายุงานน้อยมีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q_1) การพึ่งตนเอง (Q_2) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ต่ำกว่า สว. ดีเด่นอายุงานน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่นอายุงานน้อยมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ E^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_2^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุงานน้อยมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- E^- G^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_2^- Q_3^-$

14. สว. กองฯ อายุงานน้อยมีองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) ความเครียด (Q_4) สูงกว่า สว. ดีเด่นอายุงานน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่นอายุงานน้อยมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $F^- I^- L^- O^- Q_4^-$

สว. กองฯ อายุงานน้อยมีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $F^+ I^+ L^+ O^+ Q_4^+$

15. ศึกษาบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) กับองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) ดังนี้

15.1 สว. เพศชาย อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) สูงกว่า สว. เพศหญิง อายุน้อย และอายุงานน้อย

15.2 สว. เพศชาย อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การควบคุมอารมณ์ (Q_3) สูงกว่า สว. เพศหญิง อายุน้อย และอายุงานน้อย

16. ศึกษาบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การพึ่งตนเอง (Q_2) กับองค์ประกอบความร่าเริง (F) ดังนี้

16.1 สว. เพศหญิง อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การพึ่งตนเอง (Q_2) ต่ำกว่า สว. เพศชาย อายุงานน้อย และอายุงานน้อย

16.2 สว. เพศหญิง อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) สูงกว่า สว. เพศชาย อายุงานน้อย และอายุงานน้อย

17. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ องค์ประกอบ การเข้าสังคม (A^+) สติปัญญา (B^+) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C^+) การกล้าแสดงออก (E^+) ความร่าเริง (F^+) มโนธรรม (G^+) การกล้าเผชิญ (H^+) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L^+) การจินตนาการ (M^+) การเข้าใจ ความรู้สึกรู้สีกของผู้อื่น (N^+) ความวิตกกังวล (O^-) ความอิสระเสรี (Q_1^+) การพึ่งตนเอง (Q_2^-) การควบคุมอารมณ์ (Q_3^+) ความเครียด (Q_4^+) มีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่ม สว. ดีเด่นสูงกว่า สว. กองฯ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ข้าราชการ ตำแหน่งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคที่สังกัดกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2543

กลุ่มที่ 2 คณะครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียน และนักศึกษา ตาม ปว. 132 และได้รับประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติว่าเป็นกลุ่มบุคคลดีเด่น จากกองสารวัตรนักเรียน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ประจำปี พ.ศ. 2543

กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เลือกมาโดยการสุ่มแบบ Systematic Random Sampling ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $(E) \pm 10\%$ (ศิริชัย ภาณุจนวนาสี และคนอื่น ๆ. 2537 : 106)

กลุ่มที่ 1 เป็นข้าราชการตำแหน่งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา สังกัดกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2543 จำนวน 128 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นคณะครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียน และนักศึกษา ตาม ปว. 132 และได้รับประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติว่าเป็นกลุ่มบุคคลดีเด่น จากกองสารวัตรนักเรียน ปี พ.ศ. 2543 จำนวน 140 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่างสารวัตรนักเรียน และนักศึกษาในกลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียนกับกลุ่มดีเด่น ครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของสารวัตน์นักเรียน และนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สังกัด และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (อายุงาน)

ตอนที่ 2 แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A

แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factors Test) Form A ซึ่ง เรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) เป็นผู้สร้างขึ้นตามทฤษฎีองค์ประกอบ โดยใช้กับ บุคคลที่มีอายุ 16 ปี ขึ้นไป ซึ่งกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้แปลและเรียบเรียง เป็นภาษาไทย ให้ตรงกับ ความหมายเดิมของแต่ละคำถามมากที่สุด โดยข้อคำถามที่กล่าวถึง ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอเมริกันได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย โดยยังคงมีลักษณะ ทำนองเดียวกันในแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A นี้มีข้อคำถามเป็นลักษณะสถานการณ์ ต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้น 187 ข้อ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบนี้ โดยวิธีแอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นในแต่ละ องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบ การเข้าสังคม	(A) เท่ากับ .78
องค์ประกอบสติปัญญา	(B) เท่ากับ .67
องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์	(C) เท่ากับ .61
องค์ประกอบ การกล้าแสดงออก	(E) เท่ากับ .66
องค์ประกอบ ความร่าเริง	(F) เท่ากับ .66
องค์ประกอบ มโนธรรม	(G) เท่ากับ .66
องค์ประกอบ การกล้าเผชิญ	(H) เท่ากับ .68
องค์ประกอบ จิตใจอ่อนโยน	(I) เท่ากับ .69
องค์ประกอบ ความระแวดระวัง	(L) เท่ากับ .64
องค์ประกอบ จินตนาการ	(M) เท่ากับ .64
องค์ประกอบ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	(N) เท่ากับ .63
องค์ประกอบ ความวิตกกังวล	(O) เท่ากับ .61
องค์ประกอบ ความอิสระเสรี	(Q ₁) เท่ากับ .60
องค์ประกอบ การพึ่งตนเอง	(Q ₂) เท่ากับ .67
องค์ประกอบ การควบคุมอารมณ์	(Q ₃) เท่ากับ .66
องค์ประกอบ ความเครียด	(Q ₄) เท่ากับ .68

และในการวิจัยครั้งนี้ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป็นเกณฑ์ในการกำหนดองค์ประกอบทางบุคลิกภาพด้าน บวก และด้านลบ ซึ่งแบ่งเป็นลักษณะนิสัย 16 องค์ประกอบโดยใช้สัญลักษณ์ และจำนวนข้อใน แต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) ไว้ตัว (A⁻) – ชอบออกสังคม (A⁺) จำนวน 10 ข้อ
2. องค์ประกอบ สติปัญญา (B) สติปัญญาดำ (B⁻) – สติปัญญาสูง (B⁺) จำนวน 13 ข้อ

3. องค์ประกอบ ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) อารมณ์อ่อนไหว (C^-) – อารมณ์มั่นคง (C^+) จำนวน 13 ข้อ
 4. องค์ประกอบ การกล้าแสดงออก (E) อ่อนน้อมถ่อมตน (E^-) – รักษาสีทึบของตน (E^+) จำนวน 13 ข้อ
 5. องค์ประกอบ ความร่าเริง (F) สุขุมมีสติ (F^-) – ทำตนตามสบาย (F^+) จำนวน 13 ข้อ
 6. องค์ประกอบ มโนธรรม (G) เห็นแก่ได้ (G^-) – มีธรรมะ (G^+) จำนวน 10 ข้อ
 7. องค์ประกอบ การกล้าเผชิญ (H) มีความละเอียด (H^-) – อาจหาญ (H^+) จำนวน 13 ข้อ
 8. องค์ประกอบ จิตใจอ่อนโยน (I) จิตใจมั่นคง (I^-) – จิตใจอ่อนไหว (I^+) จำนวน 10 ข้อ
 9. องค์ประกอบ ความระแวง (L) มีความไว้วางใจ (L^-) – จิตใจหาความระแวง (L^+) จำนวน 10 ข้อ
 10. องค์ประกอบ การจินตนาการ (M) ลงมือปฏิบัติ (M^-) – สร้างความฝัน (M^+) จำนวน 13 ข้อ
 11. องค์ประกอบ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) มั่นคงเปิดเผย (N^-) – ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+) จำนวน 10 ข้อ
 12. องค์ประกอบ ความวิตกกังวล (O) จิตสงบราบเรียบ (O^-) – จิตใจหวาดหวั่น (O^+) จำนวน 13 ข้อ
 13. องค์ประกอบ ความอิสระเสรี (Q_1) นักอนุรักษ์ (Q_1^-) – นักทดลอง (Q_1^+) จำนวน 10 ข้อ
 14. องค์ประกอบ การพึ่งตนเอง (Q_2) พึ่งกลุ่ม (Q_2^-) – พึ่งตนเอง (Q_2^+) จำนวน 10 ข้อ
 15. องค์ประกอบ การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ไม่มีกฎเกณฑ์ (Q_3^-) – ควบคุมตนเอง (Q_3^+) จำนวน 10 ข้อ
 16. องค์ประกอบ ความเครียด (Q_4) อารมณ์ผ่อนคลาย (Q_4^-) – อารมณ์ตึงเครียด (Q_4^+) จำนวน 13 ข้อ
- รวมทั้งสิ้น 184 ข้อ

ส่วนคำถามอีก 3 ข้อ คือ ข้อ 1, 2 และ 187 เป็นคำถามที่ไม่อยู่ในองค์ประกอบใด เพราะเป็นคำถามที่ย้ำให้ผู้ตอบแน่ใจว่าตนเองเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบดีแล้ว และจะตอบด้วยความจริงใจ ในคำตอบแต่ละข้อนั้น

การตรวจให้คะแนน

คะแนนในแต่ละข้อขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของ แคทเทิล ที่ระบุไว้แล้ว เช่น คำตอบข้อ ก ได้ 2 คะแนน ข้อ ข ได้ 1 คะแนน และข้อ ค ได้ 0 คะแนน หรือในแบบทดสอบบางข้อ การตอบข้อ ก อาจได้ 0 คะแนน ข้อ ข ได้ 1 คะแนน และข้อ ค ได้ 2 คะแนน ยกเว้นองค์ประกอบ B (สติปัญญา) ให้คะแนนเพียง 1 และ 0 คือ ผู้ตอบถูกได้ 1 คะแนน ผู้ตอบผิดได้ 0 คะแนน

ตัวอย่างแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF

วิธีทำ คำถามในแบบทดสอบฉบับนี้เป็นคำถามเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับความสนใจและความคิดเห็นของท่านต่อเรื่องต่าง ๆ คำถามส่วนใหญ่ไม่มีคำตอบที่ผิดหรือถูก เพราะแต่ละคนมีความคิดเป็นของตนเอง ดังนั้น จึงขอให้ตอบคำถามตามความเป็นจริงสำหรับท่าน

ในแต่ละคำถาม มีคำตอบอยู่สามข้อ โปรดเลือกคำตอบที่ท่านต้องการเพียงข้อเดียว จาก ข้อ ก ข ค ที่กำหนดให้แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง ☐ ได้ตัวอักษรซึ่งเป็นข้อที่ท่านเลือกในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง

1. ฉันชอบดูกีฬาที่เล่นเป็นทีม
ก. ใช่ ข. เป็นบางครั้งบางคราว ค. ไม่ใช่
2. ฉันชอบคนที่
ก. เกือบตัว ข. อยู่ระหว่างข้อ ก. กับข้อ ค. ค. เป็นมิตรกับคนง่าย
3. เงินไม่สามารถบันดาลความสุข
ก. จริง ข. อยู่ระหว่าง ข้อ ก. กับข้อ ค. ค. ไม่จริง
4. “ผู้ใหญ่” คู่กับ “เด็ก” เช่นเดียวกับ “แมว” คู่กับ
ก. ลูกแมว ข. สุนัข ค. ทารก

ตัวอย่าง การตอบแบบทดสอบ

	ก	ข	ค
1.	☒	☐	☐
	ก	ข	ค
2.	☐	☐	☒
	ก	ข	ค
3.	☒	☐	☐
	ก	ข	ค
4.	☒	☐	☐

ในตัวอย่างข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 3 จะถามความสนใจ และความคิดเห็นของท่านเอง ซึ่งท่านจะตอบข้อใดก็ได้ที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด ส่วนข้อ 4 คำตอบที่ถูกต้องคือ ข้อ ก. ลูกแมว แต่ในแบบทดสอบฉบับนี้มีคำถามที่ต้องการคำตอบที่มีเหตุผลท่านเองนี้น้อยมาก

ในการตอบแบบทดสอบนี้ โปรดคำนึงถึงหลัก 4 ประการ คือ

1. ตอบตามความเป็นจริงสำหรับท่าน

2. อย่าใช้เวลาในการตอบแต่ละคำถามนานเกินไป พยายามตอบทันทีที่ท่านอ่านคำถาม และคำตอบเสร็จ คำถามบางข้ออาจสั้น หรือให้ข้อมูลน้อยเกินไปขอให้เลือกคำตอบที่ใกล้เคียงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
3. โปรดตอบทุกข้อโดยไม่เว้นข้อใดข้อหนึ่ง
4. ท่านควรจะตอบข้อ ก. หรือข้อ ค. ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และตอบข้อ ข. เฉพาะเมื่อคำตอบในข้อ ก. และข้อ ค. เป็นคำตอบที่เป็นไปไม่ได้จริง ๆ สำหรับท่าน

ในการแปลผล

เมื่อตรวจให้คะแนนพร้อมทั้งรวมคะแนนองค์ประกอบลักษณะนิสัยแต่ละองค์ประกอบแล้ว จึงนำมาเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐานสิบ (Sten Score) ตามคู่มือการแปลผลคะแนนมาตรฐานสิบ แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF Form A ซึ่งแบ่งค่ามาตรฐานสิบออกเป็น 10 คะแนน จากคะแนนมาตรฐานสิบต่ำสุด 1 คะแนน คะแนนมาตรฐานสิบสูงสุด 10 คะแนน

ผู้ที่ได้คะแนนในช่วง 1 – 4 เป็นผู้ได้คะแนนต่ำ

ผู้ที่ได้คะแนนในช่วง 7 – 10 เป็นผู้ได้คะแนนสูง

การแปลความหมายของคะแนนมาตรฐานสิบ (Sten Score) แปลตามคู่มือการใช้แบบทดสอบ 16 PF ในคลินิกของ คาร์สันและโอเดล (Karson and O'Dell. 1976 : 10) ดังนี้

1. ผู้ที่ได้คะแนน 5, 6 หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านนั้นปานกลาง (Considered Average)
2. ผู้ที่ได้คะแนน 4, 7 หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านนั้นเบี่ยงเบนไปเล็กน้อย (Slightly Deviate)
3. ผู้ที่ได้คะแนน 2, 3, 8, 9 หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านนั้นเบี่ยงเบนไปค่อนข้างมาก (Strongly Deviate)
4. ผู้ที่ได้คะแนน 1, 10 หมายถึง เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพด้านนั้นเบี่ยงเบนไปมากที่สุด (Considered Extreme)

ในการแปลผลคะแนนมาตรฐานสิบถ้าคะแนนต่ำกว่า 4.75 เป็นค่าลบ และคะแนนมาตรฐานสิบสูงกว่า 6.00 เป็นค่าบวก ตาม 16 PF Test Profile ซึ่งการแปลผลคะแนนจากแบบวัด 16 PF ดังกล่าวข้างต้นไม่ได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แต่ได้นำเสนอเพื่อเป็นข้อมูลที่สมบูรณ์ของแบบวัดนี้เท่านั้น

ส่วนในการวิจัยครั้งนี้จะการใช้การแบ่งกลุ่มบุคลิกภาพของบุคคลในแต่ละองค์ประกอบโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของกลุ่มเป็นเกณฑ์

ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย คือ ผู้มีองค์ประกอบด้านนั้นเป็นบวก (+) และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย คือผู้มีองค์ประกอบด้านนั้นเป็นลบ (-)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์อย่างเป็นทางการ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อดำเนินการขออนุญาตและขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ในการเก็บข้อมูล
2. ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการกองสารวัตรนักเรียนในการออกหนังสือนำเพื่อส่งแบบสอบถามไปยังข้าราชการกองสารวัตรนักเรียนและคณะครู อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่ได้รับประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติว่าเป็นกลุ่มบุคคลดีเด่น จากกองสารวัตรนักเรียน
3. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงตัวผู้ตอบแบบสอบถามและบางส่วนผู้วิจัยเป็นผู้นำส่งเอง
4. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์
5. เลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
6. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยดำเนินการใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าสถิติคือ
 - 2.1 เปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละองค์ประกอบ ด้านเพศ อายุ และอายุงาน โดยใช้สถิติ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 14
 - 2.2 ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางชีวสังคมที่มีผลต่อบุคลิกภาพบางด้าน โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three – Way Analysis of Variance) หากพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison Test) เป็นรายคู่ตามวิธีการของ Fisher – Hayter Testy เพื่อทดสอบสมมติฐานในข้อที่ 15 และข้อที่ 16
 - 2.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสารวัตรนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มด้วยการคำนวณค่าซี (Z) ตามวิธีของ Fisher's Z Transformation เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 17

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่างसारวัตรนักเรียนและนักศึกษาในกลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียนกับกลุ่มดีเด่น นั้น มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ

1. ต้องการทราบว่าสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาในกลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียนและสารวัตรนักเรียนและนักศึกษากลุ่มดีเด่น มีบุคลิกภาพแตกต่างกันหรือไม่
2. เพื่อหาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อบุคลิกภาพบางด้านของสารวัตรนักเรียน
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพ 16 ด้าน ของสารวัตรนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 268 คน เป็นข้าราชการตำแหน่งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่สังกัดกองสารวัตรนักเรียน ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ.2543 จำนวน 128 คน และครู อาจารย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้รับการแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคในปี 2543 จำนวน 140 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบ Systematic Random Sampling โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากตารางของศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนแรกจะนำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่ประกอบด้วยข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง และส่วนต่อไปจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดย

1. ในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
2. ในการทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ คือ
 - 2.1 การวิเคราะห์ความแตกต่าง ใช้ค่าสถิติ t-test

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three – Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธี Fisher – Hayter Testy

2.3 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ 2 กลุ่ม โดยการคำนวณค่าซี (Z) ตามวิธีของ Fisher's Z Transformation

ในการวิเคราะห์และแปลผลในครั้งนี้ เพื่อความสะดวกและมีความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องการใช้สัญลักษณ์ทางสถิติ จึงขอเสนอดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)
SS	แทน	ค่าบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
df	แทน	ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่พิจารณาใน F – distribution
Z	แทน	ค่าเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ 2 กลุ่ม

ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการตำแหน่งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่สังกัดกองสารวัตรนักเรียน (สว. กองฯ) ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคของกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ.2543 จำนวน 128 คน และครู อาจารย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้รับการแต่งตั้งเป็นสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (สว. ดีเด่น) ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคในปี 2543 จำนวน 140 คน

ตาราง 1 แสดงข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ และอายุงาน

	รวม	เพศ		อายุ		อายุงาน	
		ชาย	หญิง	มาก	น้อย	มาก	น้อย
สว. กอช	128	93	35	60	68	63	65
สว. ดีเด่น	140	110	30	54	86	47	93

จากตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น สว. กอช จำนวน 128 คน สว. ดีเด่น จำนวน 140 คน

ตาราง 2 แสดงข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามองค์ประกอบของบุคลิกภาพใน 16 ด้าน

องค์ประกอบ	N	$\bar{X}$	S.D
A	268	6.20	1.67
B	268	5.65	1.81
C	268	4.56	1.68
E	268	4.51	1.72
F	268	4.51	1.75
G	268	5.84	1.70
H	268	5.44	1.63
I	268	6.09	1.55
L	268	6.54	1.66
M	268	4.56	1.72
N	268	7.66	1.77
O	268	6.03	1.64
Q ₁	268	6.37	1.73
Q ₂	268	4.34	1.94
Q ₃	268	4.95	1.65
Q ₄	268	6.15	1.69

จากตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพ 16 ด้าน

ซึ่งผู้วิจัยได้นำค่าเฉลี่ยนี้ไปเป็นเกณฑ์ โดยกลุ่มที่ได้คะแนนบุคลิกภาพสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ($\bar{X}$) เป็นกลุ่มที่มีองค์ประกอบด้านนั้นเป็นบวก (+) ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยคือผู้มีองค์ประกอบด้านนั้นเป็นลบ (-)

การวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน แบ่งเป็น

1. สมมติฐานข้อที่ 1 – 14 เป็นการเปรียบเทียบบุคลิกภาพในแต่ละองค์ประกอบด้านเพศ อายุ และอายุงาน โดยใช้สถิติ t-test
2. สมมติฐานข้อที่ 15 – 16 เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three – way Analysis of Variance)
3. สมมติฐานข้อที่ 17 เป็นการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยการคำนวณค่าซี (Z) ตามวิธีของ Fisher's Z Transformation

สมมติฐานข้อที่ 1

สว. กองฯ มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q₁) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น นั่นคือ

สว. ดีเด่น มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ E^+ F^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- E^- F^- G^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B C E F G H M N Q₁
Q₃ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
A	สว. กองฯ	128	6.22	1.69	.16	.43
	สว. ดีเด่น	140	6.19	1.66		
B	สว. กองฯ	128	5.27	1.81	-3.34***	.00
	สว. ดีเด่น	140	5.99	1.75		
C	สว. กองฯ	128	4.54	1.63	-.23	.41
	สว. ดีเด่น	140	4.59	1.73		
E	สว. กองฯ	128	4.36	1.70	-1.35	.09
	สว. ดีเด่น	140	4.64	1.73		
F	สว. กองฯ	128	4.55	1.72	.39	.35
	สว. ดีเด่น	140	4.47	1.78		
G	สว. กองฯ	128	5.75	1.79	-.79	.22
	สว. ดีเด่น	140	5.91	1.62		
H	สว. กองฯ	128	5.40	1.60	-.37	.36
	สว. ดีเด่น	140	5.47	1.65		
M	สว. กองฯ	128	4.45	1.82	-.93	.18
	สว. ดีเด่น	140	4.65	1.64		
N	สว. กองฯ	128	7.42	1.86	-2.09*	.02
	สว. ดีเด่น	140	7.87	1.66		
Q ₁	สว. กองฯ	128	6.40	1.69	.26	.39
	สว. ดีเด่น	140	6.34	1.77		
Q ₃	สว. กองฯ	128	4.88	1.66	-.69	.25
	สว. ดีเด่น	140	5.01	1.64		

จากตาราง 3 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น มีองค์ประกอบสถิติปัญญา (B) องค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 2

สว. กองฯ มีองค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) ความหวาดระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่น นั่นคือ

สว. ดีเด่น มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ I⁻ L⁻ O⁻ Q₂⁻ Q₄⁻

สว. กองฯ มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ I⁺ L⁺ O⁺ Q₂⁺ Q₄⁺

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ I L O Q₂ Q₄ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
I	สว. กองฯ	128	6.20	1.64	1.11	.13
	สว. ดีเด่น	140	5.99	1.47		
L	สว. กองฯ	128	6.51	1.77	-.35	.36
	สว. ดีเด่น	140	6.58	1.57		
O	สว. กองฯ	128	5.98	1.62	-.39	.34
	สว. ดีเด่น	140	6.06	1.67		
Q ₂	สว. กองฯ	128	4.46	2.10	.97	.17
	สว. ดีเด่น	140	4.23	1.78		
Q ₄	สว. กองฯ	128	6.05	1.78	-.98	.16
	สว. ดีเด่น	140	6.25	1.61		

จากตาราง 4 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น มีองค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) ความหวาดระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 3

สว. กองฯ เพศชายมีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q₁) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) ต่ำกว่า สว. ดีเด่นเพศชาย นั่นคือ

สว. ดีเด่น มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ E^+ F^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- E^- F^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B E F H M N Q₁ Q₃
ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น เพศชาย

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
A	สว. กองฯ	93	6.26	1.65	.02	.49
	สว. ดีเด่น	110	6.25	1.50		
B	สว. กองฯ	93	5.46	1.74	-1.99*	.02
	สว. ดีเด่น	110	5.96	1.83		
E	สว. กองฯ	93	4.13	1.65	-1.86*	.03
	สว. ดีเด่น	110	4.58	1.79		
F	สว. กองฯ	93	4.53	1.77	.41	.34
	สว. ดีเด่น	110	4.43	1.72		
H	สว. กองฯ	93	5.11	1.68	-.97	.17
	สว. ดีเด่น	110	5.34	1.67		
M	สว. กองฯ	93	4.53	1.82	-1.16	.12
	สว. ดีเด่น	110	4.81	1.65		
N	สว. กองฯ	93	7.49	1.94	-1.61*	.05
	สว. ดีเด่น	110	7.90	1.58		

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
Q ₁	สว. กองฯ	93	6.27	1.60	.44	.33
	สว. ดีเด่น	110	6.16	1.78		
Q ₃	สว. กองฯ	93	4.71	1.79	-.85	.20
	สว. ดีเด่น	110	4.91	1.57		

จากตาราง 5 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นเพศชาย มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) การกล้าแสดงออก (E) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 4

สว. กองฯ เพศชาย มีองค์ประกอบ ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) มโนธรรม (G) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่น นั่นคือ

สว. ดีเด่นเพศชาย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^- G^- I^- L^- O^- Q_2^- Q_4^-$

สว. กองฯเพศชาย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^+ G^+ I^+ L^+ O^+ Q_2^+ Q_4^+$

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ C G I L O Q₂ Q₄

ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น เพศชาย

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
C	สว. กองฯ	93	4.39	1.61	-.84	.20
	สว. ดีเด่น	110	4.58	1.68		
G	สว. กองฯ	93	5.63	1.77	-1.04	.15
	สว. ดีเด่น	110	5.88	1.62		
I	สว. กองฯ	93	6.56	1.55	1.41	.08
	สว. ดีเด่น	110	6.27	1.34		
L	สว. กองฯ	93	6.53	1.64	.51	.30
	สว. ดีเด่น	110	6.41	1.62		
O	สว. กองฯ	93	6.23	1.51	.24	.41
	สว. ดีเด่น	110	6.17	1.65		
Q ₂	สว. กองฯ	93	4.31	2.07	.34	.37
	สว. ดีเด่น	110	4.22	1.87		
Q ₄	สว. กองฯ	93	6.31	1.67	.05	.48
	สว. ดีเด่น	110	6.30	1.65		

จากตาราง 6 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นเพศชาย มีองค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) มโนธรรม (G) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวดระวัง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 5

สว. กองฯ เพศหญิง เมืองค์ประกอบ มโนธรรม (G) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q_1) ต่ำกว่า สว. ดีเด่นเพศหญิง นั่นคือ

สว. ดีเด่นเพศหญิง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $G^+ N^+ Q_1^+$

สว. กองฯเพศหญิง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $G^- N^- Q_1^-$

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ G N Q_1 ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น เพศหญิง

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
G	สว. กองฯ	35	6.06	1.83	.06	.48
	สว. ดีเด่น	30	6.03	1.61		
N	สว. กองฯ	35	7.23	1.61	-1.22	.11
	สว. ดีเด่น	30	7.77	1.96		
Q_1	สว. กองฯ	35	6.74	1.88	-.59	.28
	สว. ดีเด่น	30	7.00	1.55		

จากตาราง 7 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น เพศหญิง เมืองค์ประกอบ มโนธรรม (G) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q_1) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 6

สว. กองฯ เพศหญิง มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) การจินตนาการ (M) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่นเพศหญิง นั่นคือ

สว. ดีเด่นเพศหญิง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ A⁻ B⁻ C⁻ E⁻ F⁻ H⁻ I⁻ L⁻ M⁻ O⁻ Q₂⁻ Q₃⁻ Q₄⁻

สว. กองฯ เพศหญิง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ A⁺ B⁺ C⁺ E⁺ F⁺ H⁺ I⁺ L⁺ M⁺ O⁺ Q₂⁺ Q₃⁺ Q₄⁺

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B C E F H I L M O Q₂ Q₃ Q₄ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นเพศหญิง

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
A	สว. กองฯ	35	6.11	1.79	.37	.36
	สว. ดีเด่น	30	5.93	2.15		
B	สว. กองฯ	35	4.74	1.92	-3.18**	.001
	สว. ดีเด่น	30	6.10	1.45		
C	สว. กองฯ	35	4.94	1.64	.77	.22
	สว. ดีเด่น	30	4.60	1.96		
E	สว. กองฯ	35	4.97	1.71	.26	.39
	สว. ดีเด่น	30	4.87	1.48		
F	สว. กองฯ	35	4.63	1.59	-.01	.49
	สว. ดีเด่น	30	4.63	2.01		

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
H	สว. กองฯ	35	6.17	1.07	.63	.27
	สว. ดีเด่น	30	5.97	1.50		
I	สว. กองฯ	35	5.26	1.50	.73	.22
	สว. ดีเด่น	30	4.97	1.50		
L	สว. กองฯ	35	6.46	2.09	-1.78*	.04
	สว. ดีเด่น	30	7.20	1.21		
M	สว. กองฯ	35	4.26	1.82	.46	.32
	สว. ดีเด่น	30	4.07	1.48		
O	สว. กองฯ	35	5.34	1.73	-.76	.23
	สว. ดีเด่น	30	5.67	1.69		
Q ₂	สว. กองฯ	35	4.86	2.17	1.31	.09
	สว. ดีเด่น	30	4.27	1.44		
Q ₃	สว. กองฯ	35	5.31	1.21	-.22	.41
	สว. ดีเด่น	30	5.40	1.85		
Q ₄	สว. กองฯ	35	5.34	1.89	-1.70*	.05
	สว. ดีเด่น	30	6.07	1.46		

จากตาราง 8 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นเพศหญิง มีองค์ประกอบสถิติปัญหา (B) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และองค์ประกอบความหวาดระแวง (L) ความเครียด (Q₄) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 7

สว. กองฯ อายุมาก มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q₁) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น อายุมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ F^+ G^+ H^+ I^+ L^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- F^- G^- H^- I^- L^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B F G H I L M N Q₁ Q₃ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นอายุมาก

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
A	สว. กองฯ	60	6.22	1.56	1.48	.07
	สว. ดีเด่น	54	5.76	1.74		
B	สว. กองฯ	60	5.28	1.80	-2.59**	.01
	สว. ดีเด่น	54	6.11	1.59		
F	สว. กองฯ	60	4.67	1.86	.69	.24
	สว. ดีเด่น	54	4.44	1.50		
G	สว. กองฯ	60	5.77	1.71	-.27	.39
	สว. ดีเด่น	54	5.85	1.64		
H	สว. กองฯ	60	5.47	1.57	.63	.27
	สว. ดีเด่น	54	5.28	1.63		

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
I	สว. กองฯ	60	6.37	1.66	.83	.20
	สว. ดีเด่น	54	6.13	1.35		
L	สว. กองฯ	60	6.77	1.63	.96	.17
	สว. ดีเด่น	54	6.48	1.54		
M	สว. กองฯ	60	4.55	2.06	-.44	.33
	สว. ดีเด่น	54	4.70	1.63		
N	สว. กองฯ	60	7.25	1.85	-.58	.28
	สว. ดีเด่น	54	7.44	1.71		
Q ₁	สว. กองฯ	60	6.43	1.84	-.19	.43
	สว. ดีเด่น	54	6.50	1.92		
Q ₃	สว. กองฯ	60	4.55	1.51	-1.99*	.02
	สว. ดีเด่น	54	5.15	1.69		

จากตาราง 9 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุมาก มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q₃) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 8

สว. กอง. อายุมาก มีองค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q2) ความเครียด (Q4) สูงกว่า สว. ดีเด่น อายุมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ C⁻ E⁻ O⁻ Q₂⁻ Q₄⁻

สว. กองฯ อายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ C⁺ E⁺ O⁺ Q₂⁺ Q₄⁺

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ C E O Q₂ Q₄ ของ สว. กองฯ
กับ สว. ดีเด่นอายุมาก

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
C	สว. กองฯ	60	4.48	1.58	-.11	.45
	สว. ดีเด่น	54	4.52	1.71		
E	สว. กองฯ	60	4.38	1.47	-2.48**	.01
	สว. ดีเด่น	54	5.07	1.50		
O	สว. กองฯ	60	6.10	1.74	-.04	.49
	สว. ดีเด่น	54	6.11	1.53		
Q ₂	สว. กองฯ	60	4.48	2.12	.64	.26
	สว. ดีเด่น	54	4.24	1.93		
Q ₄	สว. กองฯ	60	6.53	1.75	.05	.48
	สว. ดีเด่น	54	6.52	1.30		

จากตาราง 10 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุมาก มีองค์ประกอบ การกล้าแสดงออก (E) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 9

สว. กอง อายุyoung มีองค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) การพึ่งตนเอง (Q₂) การควบคุม (Q₃) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น อายุyoung นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุyoung มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ C⁺ E⁺ G⁺ H⁺ M⁺ N⁺ Q₂⁺ Q₃⁺

สว. กองฯ อายุyoung มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ C⁻ E⁻ G⁻ H⁻ M⁻ N⁻ Q₂⁻ Q₃⁻

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ C E G H M N Q₂ Q₃ ของ
 สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุน้อย

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
C	สว. กองฯ	68	4.59	1.69	-.14	.44
	สว. ดีเด่น	86	4.63	1.76		
E	สว. กองฯ	68	4.34	1.89	-.11	.46
	สว. ดีเด่น	86	4.37	1.81		
G	สว. กองฯ	68	5.74	1.87	-.78	.22
	สว. ดีเด่น	86	5.95	1.61		
H	สว. กองฯ	68	5.34	1.64	-.95	.17
	สว. ดีเด่น	86	5.59	1.66		
M	สว. กองฯ	68	4.37	1.58	-.95	.17
	สว. ดีเด่น	86	4.62	1.65		
N	สว. กองฯ	68	7.57	1.86	-2.04*	.02
	สว. ดีเด่น	86	8.14	1.58		
Q ₂	สว. กองฯ	68	4.44	2.10	-.70	.24
	สว. ดีเด่น	86	4.22	1.70		
Q ₃	สว. กองฯ	68	5.16	1.75	.85	.19
	สว. ดีเด่น	86	4.93	1.61		

จากตาราง 11 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุน้อย มีองค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 10

สว. กองฯ อายุน้อย มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความร่าเริง (F) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q₁) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่น อายุน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ A⁻ B⁻ F⁻ I⁻ L⁻ O⁻ Q₁⁻ Q₄⁻

สว. กองฯ อายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ A⁺ B⁺ F⁺ I⁺ L⁺ O⁺ Q₁⁺ Q₄⁺

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B F I L O Q₁ Q₄ ของ

สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุน้อย

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
A	สว. กองฯ	68	6.22	1.80	-.86	.19
	สว. ดีเด่น	86	6.45	1.56		
B	สว. กองฯ	68	5.25	1.84	-2.23**	.01
	สว. ดีเด่น	86	5.92	1.85		
F	สว. กองฯ	68	4.46	1.59	-.11	.46
	สว. ดีเด่น	86	4.49	1.94		
I	สว. กองฯ	68	6.06	1.62	.59	.28
	สว. ดีเด่น	86	5.91	1.55		
L	สว. กองฯ	68	6.28	1.86	-1.29	.09
	สว. ดีเด่น	86	6.64	1.59		
O	สว. กองฯ	68	5.88	1.50	-.57	.29
	สว. ดีเด่น	86	6.03	1.76		
Q ₁	สว. กองฯ	68	6.37	1.56	.47	.32
	สว. ดีเด่น	86	6.24	1.67		
Q ₄	สว. กองฯ	68	5.62	1.70	-1.65*	.05
	สว. ดีเด่น	86	6.08	1.76		

จากตาราง 12 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุน้อย มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบความเครียด (Q_4) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 11

สว. กองฯ อายุงานมาก มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นใจทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q_1) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น อายุมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ E^+ F^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- E^- F^- G^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B C E F G H M N Q_1 Q_3 ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานมาก

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
A	สว. กองฯ	63	6.25	1.67	1.83*	.04
	สว. ดีเด่น	47	5.66	1.70		
B	สว. กองฯ	63	5.32	1.72	-1.31	.09
	สว. ดีเด่น	47	5.77	1.86		
C	สว. กองฯ	63	4.43	1.57	.64	.26
	สว. ดีเด่น	47	4.23	1.60		
E	สว. กองฯ	63	4.24	1.50	-1.82*	.04
	สว. ดีเด่น	47	4.81	1.78		

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
F	สว. กองฯ	63	4.75	1.76	1.04	.15
	สว. ดีเด่น	47	4.40	1.64		
G	สว. กองฯ	63	5.63	1.64	-2.38**	.01
	สว. ดีเด่น	47	6.36	1.51		
H	สว. กองฯ	63	5.38	1.56	.69	.24
	สว. ดีเด่น	47	5.17	1.59		
M	สว. กองฯ	63	4.63	1.95	-.31	.38
	สว. ดีเด่น	47	4.74	1.63		
N	สว. กองฯ	63	7.35	1.67	-.30	.38
	สว. ดีเด่น	47	7.45	1.72		
Q ₁	สว. กองฯ	63	6.27	1.76	-.33	.37
	สว. ดีเด่น	47	6.38	1.78		
Q ₃	สว. กองฯ	63	4.52	1.62	-2.02*	.02
	สว. ดีเด่น	47	5.15	1.59		

จากตาราง 13 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานมาก มีองค์ประกอบการเข้าสังคม (A) การกล้าแสดงออก (E) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนองค์ประกอบมโนธรรม (G) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 12

สว. กองฯ อายุงานมาก มีองค์ประกอบ จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวดระวัง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่น อายุงานมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ I⁻ L⁻ O⁻ Q₂⁻ Q₄⁻

สว. กองฯ อายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ I⁺ L⁺ O⁺ Q₂⁺ Q₄⁺

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ I L O Q₂ Q₄ ของ สว. กองฯ
กับ สว. ดีเด่น อายุงานมาก

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
I	สว. กองฯ	63	6.56	1.71	.72	.24
	สว. ดีเด่น	47	6.34	1.32		
L	สว. กองฯ	63	6.76	1.59	1.49	.07
	สว. ดีเด่น	47	6.28	1.81		
O	สว. กองฯ	63	6.17	1.62	.49	.31
	สว. ดีเด่น	47	6.02	1.61		
Q ₂	สว. กองฯ	63	4.46	1.95	.37	.36
	สว. ดีเด่น	47	4.32	2.03		
Q ₄	สว. กองฯ	63	6.51	1.71	-.56	.29
	สว. ดีเด่น	47	6.68	1.43		

จากตาราง 14 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานมาก มีองค์ประกอบจิตใจ
อ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄)
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 13

สว. กองฯ อายุงานน้อย มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q₁) การพึ่งตนเอง (Q₂) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น อายุงานน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุงานน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_2^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุงานน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- G^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_2^- Q_3^-$

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ A B C E G H M N Q₁ Q₂ Q₃ ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานน้อย

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
A	สว. กองฯ	65	6.18	1.71	-1.01	.16
	สว. ดีเด่น	93	6.45	1.58		
B	สว. กองฯ	65	5.22	1.91	-3.09***	.001
	สว. ดีเด่น	93	6.11	1.69		
C	สว. กองฯ	65	4.65	1.69	-.42	.34
	สว. ดีเด่น	93	4.76	1.78		
E	สว. กองฯ	65	4.48	1.88	-.29	.39
	สว. ดีเด่น	93	4.56	1.70		
G	สว. กองฯ	65	5.86	1.94	.61	.27
	สว. ดีเด่น	93	5.69	1.63		
H	สว. กองฯ	65	5.42	1.66	-.77	.22
	สว. ดีเด่น	93	5.62	1.67		
M	สว. กองฯ	65	4.28	1.67	-1.22	.11
	สว. ดีเด่น	93	4.60	1.64		
N	สว. กองฯ	65	7.49	2.03	-2.05*	.02
	สว. ดีเด่น	93	8.09	1.60		
Q ₁	สว. กองฯ	65	6.52	1.62	.73	.24
	สว. ดีเด่น	93	6.32	1.77		
Q ₂	สว. กองฯ	65	4.46	2.26	.85	.19
	สว. ดีเด่น	93	4.18	1.65		
Q ₃	สว. กองฯ	65	5.22	1.64	1.00	.16
	สว. ดีเด่น	93	4.95	1.67		

จากตาราง 15 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานน้อย มีองค์ประกอบสถิติปัญหา (B) และองค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 14

สว. กองฯ อายุงานน้อย มีองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) จิตใจอ่อนโยน (I) ความสะดวก (L) ความวิตกกังวล (O) ความเครียด (Q_4) สูงกว่า สว. ดีเด่น อายุงานน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุงานน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $F^- I^- L^- O^- Q_4^-$

สว. กองฯ อายุงานน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $F^+ I^+ L^+ O^+ Q_4^+$

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างขององค์ประกอบ F I L O Q_4 ของ สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานน้อย

องค์ประกอบ	กลุ่มตัวอย่าง	ค่าสถิติ				
		N	$\bar{X}$	S.D	t	P-value
F	สว. กองฯ	65	4.37	1.66	-.47	.32
	สว. ดีเด่น	93	4.51	1.86		
I	สว. กองฯ	65	5.86	1.50	.18	.43
	สว. ดีเด่น	93	5.82	1.52		
L	สว. กองฯ	65	6.26	1.90	-1.69*	.05
	สว. ดีเด่น	93	6.73	1.42		
O	สว. กองฯ	65	5.80	1.60	-1.06	.14
	สว. ดีเด่น	93	6.09	1.70		
Q_4	สว. กองฯ	65	5.60	1.74	1.58	.06
	สว. ดีเด่น	93	6.03	1.66		

จากตาราง 16 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานน้อย มีองค์ประกอบความสะดวก (L) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

สมมติฐานข้อที่ 15

ศึกษาบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) กับองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q₃) ดังนี้

15.1 สว. เพศชาย อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบความร่าเริง (F) สูงกว่า สว. เพศหญิง อายุน้อย และอายุงานน้อย

15.2 สว. เพศชาย อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบประกอบ การควบคุมอารมณ์ (Q₃) สูงกว่า สว. เพศหญิง อายุน้อย และอายุงานน้อย

ตาราง 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงานของสารวัตรนักเรียนและ นักศึกษา (n = 268)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
เพศ	4.35	1	4.35	1.40
อายุ	1.29	1	1.29	0.42
อายุงาน	3.02	1	3.02	0.97
เพศ x อายุ	0.59	1	0.59	0.19
เพศ x อายุงาน	0.70	1	0.70	0.23
อายุ x อายุงาน	0.63	1	0.63	0.20
เพศ x อายุ x อายุงาน	2.78	1	2.78	0.89
ส่วนที่เหลือ	808.07	260	3.11	
ทั้งหมด	6269.00	268		

จากตาราง 17 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง ของคะแนนบุคลิกภาพ ของ สว. ในองค์ประกอบความร่าเริง (F) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน ไม่แตกต่างกันและไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่เป็นตาม สมมติฐานข้อ 15.1

ตาราง 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบ
การควบคุมอารมณ์ (Q_3) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน ($n = 268$) ของ
สภานักเรียน และนักศึกษา (สว.)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	f
เพศ	18.46	1	18.46	6.91**
อายุ	7.61	1	7.61	2.85
อายุงาน	1.62	1	1.62	0.61
เพศ x อายุ	4.58	1	4.58	1.72
เพศ x อายุงาน	1.13	1	1.13	0.43
อายุ x อายุงาน	8.92	1	8.92	3.34
เพศ x อายุ x อายุงาน	12.95	1	12.95	4.85*
ส่วนที่เหลือ	694.17	260	2.67	
ทั้งหมด	7288.00	268		

จากตาราง 18 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง ของคะแนนบุคลิกภาพของ
สว. ในองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน
มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน 3 ทาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพศ มีผลต่อความแปรปรวน
ในองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยรายคู่ ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 18

ตาราง 19 แสดงผลการเปรียบเทียบบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การควบคุมอารมณ์ (Q_3)

ระหว่างสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา ที่มีเพศ อายุ อาชีพงาน แตกต่างกัน

กลุ่ม	$\bar{X}$	1	2	3	4	5	6	7	8
		4.78	4.54	4.78	4.90	4.67	5.90	8.00	5.41
1. ชาย x อายุมาก x อาชีพงานมาก	4.78	-	0.69*	0.00	0.68*	0.34*	2.88*	2.77	2.77*
2. ชาย x อายุมาก x อาชีพงานน้อย	4.54		-	0.57*	1.05*	0.30*	2.80*	2.89	2.35*
3. ชาย x อายุน้อย x อาชีพงานมาก	4.78			-	0.40*	0.27*	2.46*	2.71	1.91*
4. ชาย x อายุน้อย x อาชีพงานน้อย	4.9				-	0.72*	2.60*	2.67	2.32*
5. หญิง x อายุมาก x อาชีพงานมาก	4.67					-	2.61*	2.79	2.11*
6. หญิง x อายุมาก x อาชีพงานน้อย	5.90						-	1.73	1.20*
7. หญิง x อายุน้อย x อาชีพงานมาก	8.00							-	2.21
8. หญิง x อายุน้อย x อาชีพงานน้อย	5.41								-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า สว. เพศชาย อายุมาก และอาชีพงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) สูงกว่า สว. เพศหญิง อายุน้อย และอาชีพงานน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อ 15.2

สมมติฐานข้อที่ 16

ศึกษาบุคลิกภาพในองค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2) กับองค์ประกอบความร่าเริง (F) ดังนี้

16.1 สว. เพศหญิง อายุมาก และอาชีพงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2) ต่ำกว่า สว. เพศชาย อายุน้อย และอาชีพงานน้อย

16.2 สว. เพศหญิง อายุมาก และอาชีพงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบความร่าเริง (F) สูงกว่า สว. เพศชาย อายุน้อย และอาชีพงานน้อย

ตาราง 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบ
การพึ่งตนเอง (Q₂) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงานของสารวัตรนักเรียนและ
นักศึกษา (n = 268)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	f
เพศ	2.59	1	2.59	0.68
อายุ	1.45	1	1.45	0.38
อายุงาน	4.25	1	4.25	1.12
เพศ x อายุ	3.52	1	3.52	0.93
เพศ x อายุงาน	5.93	1	5.93	1.56
อายุ x อายุงาน	0.54	1	0.54	0.14
เพศ x อายุ x อายุงาน	0.14	1	0.14	0.36
ส่วนที่เหลือ	988.81	260	3.80	
ทั้งหมด	6055.00	268		

จากตาราง 20 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง ของคะแนนบุคลิกภาพ
ของ สว. ในองค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q₂) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน
ไม่แตกต่างกันและไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน 3 ทาง ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่เป็น
ไปตามสมมติฐานข้อ 16.1

ตาราง 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนบุคลิกภาพในองค์ประกอบ
ความร่าเริง (F) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงานของสภาวัตถ์นักเรียนและ
นักศึกษา (n = 268)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	f
เพศ	4.35	1	4.35	1.40
อายุ	1.29	1	1.29	0.42
อายุงาน	3.02	1	3.02	0.97
เพศ x อายุ	0.59	1	0.59	0.19
เพศ x อายุงาน	0.70	1	0.70	0.23
อายุ x อายุงาน	0.63	1	0.63	0.20
เพศ x อายุ x อายุงาน	2.78	1	2.78	0.89
ส่วนที่เหลือ	808.07	260	3.11	
ทั้งหมด	6269.00	268		

จากตาราง 21 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง ของคะแนนบุคลิกภาพของ
สว. ในองค์ประกอบความร่าเริง (F) เมื่อพิจารณาตามตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน ไม่แตกต่างกัน
และไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน 3 ทาง ตามนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
ข้อ 16.2

สมมติฐานข้อที่ 17

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ องค์ประกอบ การเข้าสังคม (A^+) สติปัญญา (B^+)
ความมั่นคงทางอารมณ์ (C^+) การกล้าแสดงออก (E^+) ความร่าเริง (F^+) มโนธรรม (G^+) การกล้า
เผชิญ (H^+) จิตใจอ่อนโยน (I^+) ความระแวด (L^+) การจินตนาการ (M^+) การเข้าใจความรู้สึก
ของผู้อื่น (N^+) ความวิตกกังวล (O^+) ความอิสระเสรี (Q_1^+) การพึ่งตนเอง (Q_2^+) การควบคุม
อารมณ์ (Q_3^+) ความเครียด (Q_4^+) มีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่ม สว.
ดีเด่น สูงกว่า สว. กองฯ

ตาราง 22 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบบุคลิกภาพ 16 ด้าน (16 PF)

ของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

A	1.00															
B	-.01															
C	.09	.09														
E	.11	.16	.09													
F	.09	.07	.19	-.01												
G	-.14	-.12	-.14	-.07	.02											
H	.02	.05	.32**	.13	.05	-.14										
I	.00	-.03	-.07	-.21**	-.07	-.03	.01									
L	.13	.12	.05	.00	.18	-.08	-.07	-.09								
M	-.04	-.02	-.05	-.11	.10	-.16	-.18	-.04	.04							
N	-.19	.02	-.01	-.05	.20	.03	-.02	.03	.06	-.13						
O	.10	-.04	-.24**	-.04	.05	-.00	-.18*	.07	.12	-.04	-.06					
Q ₁	.29**	.15	.04	-.14	.11	.10	.14	-.20*	-.04	.08	-.09	.04				
Q ₂	-.15*	-.04	-.27**	.00	-.02	.10	-.20**	.01	.03	-.04	.05	.06	.06			
Q ₃	.14	.06	.19	-.03	.17	-.19*	.10	.02	-.03	-.12	.08	-.12	.07	-.18*		
Q ₄	-.04	-.05	-.02	.08	.17	.07	.01	-.23**	-.06	-.07	-.00	.14	.29*	.17*	-.09	
A	B	C	E	F	G	H	I	L	M	N	O	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄	

จากตาราง 22 พบว่า สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา มีองค์ประกอบบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก คือ ความอิสระเสรี (Q₁) กับความเครียด (Q₄), การพึ่งตนเอง (Q₂) กับความเครียด (Q₄) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนองค์ประกอบการเข้าสังคม (A) กับความอิสระเสรี (Q₁), ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับการกล้าเผชิญ (H) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ คือ องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) กับการพึ่งตนเอง (Q₂), จิตใจอ่อนโยน (I) กับความอิสระเสรี (Q₁), ความวิตกกังวล (O) กับการกล้าเผชิญ (H), การพึ่งตนเอง (Q₂) กับการควบคุมอารมณ์ (Q₃) มโนธรรม (G) กับการควบคุมอารมณ์ (Q₃) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนองค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับความวิตกกังวล (O), ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับการพึ่งตนเอง (Q₂), การกล้าแสดงออก (E) กับจิตใจอ่อนโยน (I), การกล้าเผชิญ (H) กับการพึ่งตนเอง (Q₂), จิตใจอ่อนโยน (I) กับความเครียด (Q₄) มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกนั้นไม่พบความสัมพันธ์ จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 17 อยู่ 4 องค์ประกอบ

ตาราง 23 แสดงค่าเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Fisher's Z Transformation) ระหว่างระหว่าง สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพ 16 ด้าน (16 PF)

A																	
B	0.22																
C	0.44	0.64															
E	0.31	0.52	0.33														
F	0.16	0.96	0.02	0.11													
G	0.83	0.60	0.73	0.37	0.02												
H	0.01	0.02	0.21	0.48	0.47	0.37											
I	0.09	0.15	0.72	0.54	0.97	0.30	0.04										
L	0.84	0.52	0.48	0.03	0.83	0.26	0.11	0.96									
M	0.01	0.28	0.13	0.33	0.65	0.98	0.77	0.31	0.33								
N	0.80	0.72	0.19	0.69	1.29	0.19	0.13	0.32	0.13	0.16							
O	0.54	0.32	0.93	0.34	0.65	0.02	0.77	1.14	0.53	0.39	0.61						
Q ₁	0.63	0.97	0.31	0.67	0.97	0.78	0.54	0.50	0.36	0.96	0.54	0.51					
Q ₂	0.30	0.16	1.05	0.13	0.03	0.41	0.78	0.01	0.34	0.13	0.90	1.11	0.69				
Q ₃	1.05	0.67	0.62	0.32	0.37	0.85	0.97	0.05	0.18	0.91	0.86	0.82	0.61	0.52			
Q ₄	0.57	0.09	0.07	0.26	0.55	0.11	0.06	0.13	0.73	0.30	0.33	0.11	0.28	0.60	0.55		
	A	B	C	E	F	G	H	I	L	M	N	O	Q ₁	Q ₂	Q ₃	Q ₄	

จากตาราง 23 พบว่า สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบในกลุ่ม สว. ดีเด่น ไม่สูงกว่าหรือไม่แตกต่างกันกับ สว. กองฯ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 17

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายสำคัญ คือ

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างของบุคลิกภาพแต่ละด้านของสรวัตรนักเรียนและนักศึกษา ที่มาจากการแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) กับสรวัตรนักเรียน และนักศึกษา สังกัดกองสรวัตรนักเรียน
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของลักษณะทางชีวสังคมของสรวัตรนักเรียนและนักศึกษา ที่มาจากการแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) กับสรวัตรนักเรียน และนักศึกษา สังกัดกองสรวัตรนักเรียน
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อบุคลิกภาพบางด้านของสรวัตรนักเรียน และนักศึกษา
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน ในกลุ่มสรวัตรนักเรียน และนักศึกษาที่มาจากการแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น (เครือข่ายฯ) กับสรวัตรนักเรียน และนักศึกษา สังกัดกองสรวัตรนักเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. สว. กองฯ มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q_1) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ต่ำกว่า สว.ดีเด่น นั่นคือ

สว. ดีเด่น มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ E^+ F^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- E^- F^- G^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

2. สว. กองฯ มีองค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) ความหวาดระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่น นั่นคือ

สว. ดีเด่น มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $I^- L^- O^- Q_2^- Q_4^-$

สว. กองฯ มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $I^+ L^+ O^+ Q_2^+ Q_4^+$

3. สว. กองฯ เพศชาย มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q₁) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) ต่ำกว่า สว. ดีเด่นเพศชาย นั่นคือ

สว. ดีเด่น มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ E^+ F^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- E^- F^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

4. สว. กองฯ เพศชาย มีองค์ประกอบ ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) มโนธรรม (G) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่น นั่นคือ

สว. ดีเด่นเพศชาย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^- G^- I^- L^- O^- Q_2^- Q_4^-$

สว. กองฯ เพศชาย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^+ G^+ I^+ L^+ O^+ Q_2^+ Q_4^+$

5. สว. กองฯ เพศหญิง มีองค์ประกอบ มโนธรรม (G) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q₁) ต่ำกว่า สว. ดีเด่นเพศหญิง นั่นคือ

สว. ดีเด่น เพศหญิง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $G^+ N^+ Q_1^+$

สว. กองฯ เพศหญิง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $G^- N^- Q_1^-$

6. สว. กองฯ เพศหญิง มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) การจินตนาการ (M) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่นเพศหญิง นั่นคือ

สว. ดีเด่น เพศหญิง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- E^- F^- H^- I^- L^- M^- O^- Q_2^- Q_3^- Q_4^-$

สว. กองฯ เพศหญิง มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ E^+ F^+ H^+ I^+ L^+ M^+ O^+ Q_2^+ Q_3^+ Q_4^+$

7. สว. กองฯ อายุมาก มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q₁) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น อายุมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ F^+ G^+ H^+ I^+ L^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- F^- G^- H^- I^- L^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

8. สว. กอง. อายุมาก มีองค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่น อายุมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^- E^- O^- Q_2^- Q_4^-$

สว. ดีเด่น อายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^+ E^+ O^+ Q_2^+ Q_4^+$

9. สว. กอง อายุน้อย มีองค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) การพึ่งตนเอง (Q₂) การควบคุม (Q₃) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น อายุน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^+ E^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_2^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $C^- E^- G^- H^- M^- N^- Q_2^- Q_3^-$

10. สว. กองฯ อายุน้อย มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความร่าเริง (F) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q₁) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่น อายุน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- F^- I^- L^- O^- Q_1^- Q_4^-$

สว. กองฯ อายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ F^+ I^+ L^+ O^+ Q_1^+ Q_4^+$

11. สว. กองฯ อายุงานมาก มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ

(H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q₁) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น อายุมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ E^+ F^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- E^- F^- G^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_3^-$

12. สว. กองฯ อายุงานมาก มีองค์ประกอบ จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่น อายุงานมาก นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $I^- L^- O^- Q_2^- Q_4^-$

สว. กองฯ อายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $I^+ L^+ O^+ Q_2^+ Q_4^+$

13. สว. กองฯ อายุงานน้อย มีองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) สติปัญญา (B) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความอิสระเสรี (Q₁) การพึ่งตนเอง (Q₂) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น อายุงานน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุงานน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^+ B^+ C^+ G^+ H^+ M^+ N^+ Q_1^+ Q_2^+ Q_3^+$

สว. กองฯ อายุงานน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- G^- H^- M^- N^- Q_1^- Q_2^- Q_3^-$

14. สว. กองฯ อายุงานน้อย มีองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) จิตใจอ่อนโยน (I) ความระแวง (L) ความวิตกกังวล (O) ความเครียด (Q₄) สูงกว่า สว. ดีเด่น อายุงานน้อย นั่นคือ

สว. ดีเด่น อายุงานน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $F^- I^- L^- O^- Q_4^-$

สว. กองฯ อายุงานน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ $F^+ I^+ L^+ O^+ Q_4^+$

15. ศึกษาบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) กับองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q₃) ดังนี้

15.1 สว. เพศชาย อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบความร่าเริง (F) สูงกว่า สว. เพศหญิง อายุงานน้อย และอายุงานมาก

15.2 สว. เพศชาย อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) สูงกว่า สว. เพศหญิง อายุน้อย และอายุงานมาก

16. ศึกษาบุคลิกภาพในองค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2) กับองค์ประกอบความร่าเริง (F) ดังนี้

16.1 สว. เพศหญิง อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การพึ่งตนเอง (Q_2) ต่ำกว่า สว. เพศชาย อายุน้อย และอายุงานน้อย

16.2 สว. เพศหญิง อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) สูงกว่า สว. เพศชาย อายุน้อย และอายุงานน้อย

17. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ องค์ประกอบการเข้าสังคม (A^+) สถิติปัญญา (B^+) ความมั่นใจทางอารมณ์ (C^+) การกล้าแสดงออก (E^+) ความร่าเริง (F^+) มโนธรรม (G^+) การกล้าเผชิญ (H^+) จิตใจอ่อนโยน (I^+) ความระแวดระวัง (L^+) การจินตนาการ (M^+) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+) ความวิตกกังวล (O^+) ความอิสระเสรี (Q_1^+) การพึ่งตนเอง (Q_2^+) การควบคุมอารมณ์ (Q_3^+) ความเครียด (Q_4^+) มีความสัมพันธ์เชิงบวก และความสัมพันธ์ในกลุ่ม สว. ดีเด่น สูงกว่า สว. กองฯ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม มีจำนวน 268 คน คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นข้าราชการตำแหน่งสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา สังกัดกองสารวัตร นักเรียนกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2543 จำนวน 128 คน

กลุ่มที่ 2 เป็นคณะครู อาจารย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้รับการแต่งตั้งเป็นสารวัตร นักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งกลุ่มดีเด่น ทั้งส่วนกลางและภูมิภาคในปี พ.ศ. 2543 จำนวน 140 คน

ทั้ง 2 กลุ่มเลือกมาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบ Systematic Random Sampling ที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ความคลาดเคลื่อน (E) $\pm 10\%$ (ศิริชัย กาญจนวาสี และคนอื่น ๆ . 2537 : 105)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่างสารวัตรนักเรียนและ นักศึกษาในกลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียนกับสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่ได้รับ การแต่งตั้ง กลุ่มดีเด่นครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ข้อมูลส่วนตัวของสารวัตน์นักเรียนและนักศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ อายุงาน และสังกัด
2. แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (Sixteen Personality Factors Test) From A ซึ่งเรย์มอนด์ บี แคทเทล (Raymond B. Cattell) เป็นผู้สร้างขึ้นตามทฤษฎีองค์ประกอบ โดยใช้กับบุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ซึ่งกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยให้ตรงกับความหมายเดิม ของแต่ละคำถามมากที่สุด

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์อย่างเป็นทางการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อติดต่อขออนุญาต และขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสารวัตน์นักเรียน กรมพลศึกษา ในการเก็บข้อมูล
2. ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการกองสารวัตน์นักเรียนในการออกหนังสือนำเพื่อส่งแบบสอบถามไปยังข้าราชการกองสารวัตน์นักเรียน และคณะครู อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาที่ได้รับประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติว่าเป็นกลุ่มบุคคลดีเด่นจากกองสารวัตน์นักเรียน
3. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงตัวผู้ตอบแบบสอบถาม และบางส่วนผู้วิจัยเป็นผู้นำส่งด้วยตนเอง
4. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์ หากแบบสอบถามของท่านใดมิได้ส่งตรงตามเวลา จะทวงถามทางไปรษณีย์บัตรและทางโทรศัพท์ ตามลำดับ
5. เลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
6. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS โดยดำเนินการใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน ใช้ค่าสถิติ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ใช้ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 – ข้อที่ 14

3. วิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three – way Analysis of Variance) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกัน จะเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีของ Fisher – Hayter Testy ในสมมติฐานข้อ 15 และข้อ 16

4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และเปรียบเทียบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ 2 กลุ่มด้วยการคำนวณค่าซี (Z) ตามวิธีของ Fisher's Z Transformation ในสมมติฐานข้อ 17

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ในสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพระหว่าง สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ทั้ง 16 องค์ประกอบ ของแคทเทิล พบว่า

สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ นั่นคือ

สว. ดีเด่น มีบุคลิกภาพองค์ประกอบสติปัญญาสูง (B^+) ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+)

ส่วน สว. กองฯ มีบุคลิกภาพองค์ประกอบสติปัญญาต่ำ (B^-) มั่นคงเปิดเผย (N^-)

นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง ได้แก่ องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) องค์ประกอบความมั่นใจทางอารมณ์ (C) องค์ประกอบการกล้าแสดงออก (E) องค์ประกอบความร่าเริง (F) องค์ประกอบมโนธรรม (G) องค์ประกอบการกล้าเผชิญ (H) องค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) องค์ประกอบความระแวดระวัง (L) องค์ประกอบการเงินธนาคาร (M) องค์ประกอบความวิตกกังวล (O) องค์ประกอบความอิสระเสรี (Q_1) องค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2) องค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) องค์ประกอบความเครียด (Q_4)

2. ในสมมติฐานข้อที่ 3 และข้อ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพระหว่าง สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ในเพศชาย ทั้ง 16 องค์ประกอบ ของแคทเทิล พบว่า

สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นเพศชาย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบการกล้าแสดงออก (E) องค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ

สว. ดีเด่น เพศชาย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญาสูง (B^+) รักษาสิทธิของตน (E^+) ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+)

ส่วน สว. กองฯ เพศชาย มีบุคลิกภาพองค์ประกอบสติปัญญาต่ำ (B^-) อ่อนน้อมถ่อมตน (E^-) มั่นคงเปิดเผย (N^-)

นอกจากนี้ไม่พบความแตกต่าง ได้แก่ องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) องค์ประกอบความร่าเริง (F) องค์ประกอบมโนธรรม (G) องค์ประกอบการกล้าเผชิญ (H) องค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) องค์ประกอบความระแวดระวัง (L) องค์ประกอบการจินตนาการ (M) องค์ประกอบความวิตกกังวล (O) องค์ประกอบความอิสระเสรี (Q₁) องค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q₂) องค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q₃) องค์ประกอบความเครียด (Q₄)

3. ในสมมติฐานข้อที่ 5 และข้อ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพระหว่าง สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ในเพศหญิง ทั้ง 16 องค์ประกอบ ของแคทเทิล พบว่า

สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่นเพศหญิง มีองค์ประกอบสติปัญญา (B) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และองค์ประกอบความหวาดระแวง (L) ความเครียด (Q₄) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ

สว. ดีเด่น หญิง มีบุคลิกภาพองค์ประกอบสติปัญญาสูง (B⁺) จิตใจหวาดระแวง (L⁺) อารมณ์ตึงเครียด (Q₄⁺)

ส่วน สว. กองฯ หญิง มีบุคลิกภาพองค์ประกอบสติปัญญาดำ (B⁻) มีความไว้วางใจ (L⁻) อารมณ์ผ่อนคลาย (Q₄⁻)

นอกจากนี้ไม่พบความแตกต่าง ได้แก่ องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q₁) การพึ่งตนเอง (Q₂) การควบคุมอารมณ์ (Q₃)

4. ในสมมติฐานข้อที่ 7 และข้อ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพระหว่าง สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุมาก ทั้ง 16 องค์ประกอบ ของแคทเทิล พบว่า

สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญา (B) การกล้าแสดงออก (E) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q₃) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ

สว. ดีเด่น ที่มีอายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญาสูง (B⁺) รักษาสิทธิของตน (E⁺) ควบคุมตัวเองได้ (Q₃⁺)

สว. กองฯ ที่มีอายุมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญาดำ (B⁻) อ่อนน้อมถ่อมตน (E⁻) ไม่มีกฎเกณฑ์ (Q₃⁻)

นอกจากนี้ไม่พบความแตกต่าง ได้แก่ องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) ความมั่นคงทางอารมณ์ (C) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) ความหวาด

ระแวง (L) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q₁) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄)

5. ในสมมติฐานข้อที่ 9 และข้อ 10 เปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพระหว่าง สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย ทั้ง 16 องค์ประกอบ ของแคทเทิล พบว่า

สว. กองฯ และ สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญา (B) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และองค์ประกอบ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความเครียด (Q₄) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ

สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญาสูง (B⁺) ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N⁺) อารมณ์ตึงเครียด (Q₄⁺)

ส่วน สว. กองฯ ที่มีอายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญาต่ำ (B⁻) มั่นคงเปิดเผย (N⁻) อารมณ์ผ่อนคลาย (Q₄⁻)

นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง ได้แก่ การเข้าสังคม (A) ความมั่นใจทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) ความหวาดระแวง (L) การจินตนาการ (M) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q₁) การพึ่งตนเอง (Q₂) การควบคุมอารมณ์ (Q₃)

6. ในสมมติฐานข้อที่ 11 และข้อ 12 เปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพระหว่าง สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุงานมาก ทั้ง 16 องค์ประกอบ ของแคทเทิล พบว่า

สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น อายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) การกล้าแสดงออก (E) การควบคุมอารมณ์ (Q₃) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และองค์ประกอบ มโนธรรม (G) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ

สว. ดีเด่น ที่มีอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การไว้ตัว (A⁻) รักษาสิทธิของตน (E⁺) ควบคุมตนเองได้ (Q₃⁺) มีธรรมะ (G⁺)

ส่วน สว. กองฯ ที่มีอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ ขอบอกสังคม (A⁺) อ่อนน้อมต่อตน (E⁻) ไม่มีกฎเกณฑ์ (Q₃⁻) เห็นแก่ได้ ชอบสะดวกสบาย (G⁻)

นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง ได้แก่ องค์ประกอบสติปัญญา (B) ความมั่นใจทางอารมณ์ (C) ความร่าเริง (F) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) ความหวาดระแวง (L) การจินตนาการ (M) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q₁) การพึ่งตนเอง (Q₂) ความเครียด (Q₄)

7. ในสมมติฐานข้อที่ 13 และข้อ 14 เปรียบเทียบความแตกต่างในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพระหว่าง สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย ทั้ง 16 องค์ประกอบ ของ แคทเทิล พบว่า

สว. กองฯ และ สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญา (B) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และองค์ประกอบความระแวง (L) องค์ประกอบ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ

สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญาสูง (B^+) จิตใจหยาบระแวง (L^+) ฉลาดมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+)

ส่วนสว. กองฯ ที่มีอายุน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบสติปัญญาต่ำ (B^-) มีความไว้วางใจ (L^-) มั่นคงเปิดเผย (N^-)

นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง ได้แก่ การเข้าสังคม (A) ความมั่นใจทางอารมณ์ (C) การกล้าแสดงออก (E) ความร่าเริง (F) มโนธรรม (G) การกล้าเผชิญ (H) จิตใจอ่อนโยน (I) การจินตนาการ (M) ความวิตกกังวล (O) ความอิสระเสรี (Q_1) การพึ่งตนเอง (Q_2) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) ความเครียด (Q_4)

8. ในสมมติฐานข้อที่ 15.1 ตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันกับบุคลิกภาพองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. ในสมมติฐานข้อที่ 15.2 ตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน มีปฏิสัมพันธ์กับบุคลิกภาพองค์ประกอบ การควบคุมอารมณ์ (Q_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า

สว. เพศชาย อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ การควบคุมอารมณ์ (Q_3) สูงกว่า สว. เพศหญิง อายุyoung และอายุงานน้อย นั่นคือ

สว. เพศชาย อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพควบคุมตนเอง (Q_3^+)

ส่วน สว. เพศหญิง อายุyoung และอายุงานน้อย มีบุคลิกภาพไม่มีกฎเกณฑ์ (Q_3^-)

10. ในสมมติฐานข้อที่ 16 ตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันกับบุคลิกภาพองค์ประกอบ การพึ่งตนเอง (Q_2) และองค์ประกอบ ความร่าเริง (F) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

11. ในสมมติฐานข้อที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพใน 16 องค์ประกอบ ของ สว. พบว่า มี 4 องค์ประกอบด้วยกันที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก และ 10 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์เชิงลบ

ความสัมพันธ์เชิงบวก

1. องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) กับความอิสระเสรี (Q₁)
2. องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับการกล้าเผชิญ (H)
3. องค์ประกอบความอิสระเสรี (Q₁) กับความเครียด (Q₄)
4. องค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q₂) กับความเครียด (Q₄)

ความสัมพันธ์เชิงลบ

1. องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) กับการพึ่งตนเอง (Q₂)
2. องค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) กับความอิสระเสรี (Q₁)
3. องค์ประกอบความวิตกกังวล (O) กับการกล้าเผชิญ (H)
4. องค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q₂) กับการควบคุมอารมณ์ (Q₃)
5. องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับความวิตกกังวล (O)
6. องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับการพึ่งตนเอง (Q₂)
7. องค์ประกอบการกล้าแสดงออก (E) กับจิตใจอ่อนโยน (I)
8. องค์ประกอบการกล้าเผชิญ (H) กับการพึ่งตนเอง (Q₂)
9. องค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) กับความเครียด (Q₄)
10. องค์ประกอบมโนธรรม (G) กับการควบคุมอารมณ์ (Q₃)

อภิปรายผล

1. สรรวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่สังกัดกองสารวัตรนักศึกษเรียน (สว. กองฯ) กับ สรรวัตรนักเรียนและนักศึกษาแต่งตั้งดีเด่นฯ (สว. ดีเด่น) มีบุคลิกภาพแตกต่างกันอยู่เพียง 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบสติปัญญา (B) และองค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

องค์ประกอบสติปัญญา (B) สว. กองฯ ได้คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.27 สว. ดีเด่น ได้ค่าเฉลี่ย 5.99 เมื่อนำไปแปลความหมายของคะแนนมาตรฐานสิบ (Sten Score) ทั้งสองกลุ่มเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพปานกลาง (Considered Average) ส่วนองค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) สว. กองฯ ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนในองค์ประกอบเท่ากับ 7.42 สว. ดีเด่น เท่ากับ 7.87 ซึ่งอยู่ในระดับเบี่ยงเบนไปเล็กน้อยทางบวก (Slightly Deviate) ทั้งสองกลุ่ม นั่นคือ เป็นคนละเอียด เล็งการไกล ชอบปลีกตัว มีการควบคุมอารมณ์ ทะเยอทะยาน ถือความสะอาด พิถีพิถัน

จากค่าเฉลี่ยทั้งสององค์ประกอบ คือ B และ N ดังกล่าว สว. ดีเด่น จะมีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงกว่า สว. กองฯ จึงทำให้ สว. ดีเด่น มีลักษณะบุคลิกภาพสูง (+) กว่า สว. กองฯ สว. ดีเด่น จึงมีองค์ประกอบบุคลิกภาพสติปัญญาสูง (B^+) มีเล่ห์เหลี่ยม (N^+) และ สว. กองฯ จะมีองค์ประกอบบุคลิกภาพเป็นสติปัญญาต่ำ (B^-) มั่นคงเปิดเผย (N^-)

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรุณจิต อุตรมาตย์ (2532 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นายอำเภอดีเด่น มีคะแนนบุคลิกภาพสูงในองค์ประกอบสติปัญญา (B^+) การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (N^+) และประกอบ เกื้อหนุนการ (2532 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ศึกษาพิเศษที่เด่นจะมีองค์ประกอบสติปัญญา (B^+) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N^+)

2. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ในเพศชาย มีบุคลิกภาพแตกต่างกันอยู่เพียง 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบกรการกล้าแสดงออก (E) และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ในองค์ประกอบสติปัญญา (B) ทั้งสองกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดย สว. กองฯ ได้คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.46 ส่วน สว. ดีเด่น ได้ค่าเฉลี่ย 5.96 ในองค์ประกอบกรการกล้าแสดงออก (E) สว. กองฯ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.13 สว. ดีเด่น ได้คะแนน 4.58 ซึ่งทั้งสองกลุ่มเป็นผู้มีบุคลิกภาพเบี่ยงเบนเล็กน้อย คือ มีนิสัยอ่อนน้อม เชื่อฟังผู้อื่น มีจิตใจเมตตา กรุณา ใจอ่อน ประนีประนอม ชอบแสดงความรู้สึก เชื่อถือในขนบธรรมเนียม อารมณ์เสียง่าย มีความพอใจในตนเอง ส่วนในองค์ประกอบกรการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) สว. กองฯ ได้คะแนนเฉลี่ย 7.49 สว. ดีเด่น 7.90 ซึ่งทั้งสองกลุ่มเป็นผู้มีบุคลิกภาพเบี่ยงเบนไปเล็กน้อย คือ มีมารยาทสละสลวย คล่องแคล่ว ในการติดต่อกับผู้อื่น ระมัดระวังผลได้ผลเสีย มองการณ์ไกล ปลีกตัว มีการควบคุมอารมณ์พิจารณาตนเองและผู้อื่นด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง มีความทะเยอทะยาน บางครั้งมีความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย

ในทั้ง 3 องค์ประกอบดังกล่าว สว. ดีเด่น จะมีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงกว่า สว. กองฯ ดังนั้นองค์ประกอบบุคลิกภาพ สว. ดีเด่น เพศชาย จึงมีองค์ประกอบบุคลิกภาพ สติปัญญาสูง (B^+) รักษาสิทธิของตนเอง (E^+) และมีเล่ห์เหลี่ยม (N^+) ส่วน สว. กองฯ เพศชาย มีองค์ประกอบบุคลิกภาพสติปัญญาต่ำ (B^-) อ่อนน้อมถ่อมตน (E^-) และมั่นคงเปิดเผย (N^-)

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลละออ เจียมสุวรรณ (2516 : 158 – 172) คือ นิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีองค์ประกอบ B^+ และตรุณจิต อุตรมาตย์ (2532 : บทคัดย่อ) ว่า นายอำเภอดีเด่นจะมีบุคลิกภาพใน

องค์ประกอบ B^+ และประกอบ เกื่อนการ (2532 : บทคัดย่อ) ว่า ศักษานิตศกัจะมีคะแนน
บุคลิภาพในองค์ประกอบ $N^+ E^+$ ซึ่งตรงกับผลการวิจัยในครั้งนี้ สารวัตรนักเรียน ต้องเป็น
คนมีวัฒนธรรม พากเพียร เชื้อมั่นในตนเอง ใจแข็ง และสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้

3. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ในเพศหญิง มีบุคลิภาพแตกต่างกันอยู่เพียง 3
องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบความหวาดระแวง (L) และ
องค์ประกอบความเครียด (Q_4) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานข้อที่ 6 ว่า

สว. ดีเด่น เพศหญิง มีบุคลิภาพในองค์ประกอบ $A^- B^- C^- E^- F^- H^- I^- L^- M^-$
 $O^- Q_2^- Q_3^-$ และ Q_4^- ส่วน สว. กองฯ เพศหญิง จะมีบุคลิภาพในองค์ประกอบเป็น $A^+ B^+ C^+$
 $E^+ F^+ H^+ I^+ L^+ M^+ O^+ Q_2^+ Q_3^+$ และ Q_4^+ แต่พบว่ามีเพียง 3 องค์ประกอบเท่านั้นที่แตก
ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสมมติฐานกลับกับผู้วิจัยตั้งไว้ คือ สว. กองฯ เพศหญิง
มีองค์ประกอบ $B^- L^-$ และ Q_4^- ส่วน สว. ดีเด่น มีองค์ประกอบเป็น $B^+ L^+$ และ Q_4^+ ซึ่ง
ผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ดังนี้

ในองค์ประกอบสติปัญญา (B) สว. กองฯ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยบุคลิภาพ 4.74
ส่วน สว. ดีเด่น ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 6.10 นั้นหมายความว่า สว. กองฯ มีบุคลิภาพด้าน
สติปัญญานกลางไปทางลบ (B^-) ต่ำกว่า สว. ดีเด่น ส่วน สว. ดีเด่น มีบุคลิภาพด้านสติปัญญา
ปานกลางไปทางบวก คือ สติปัญญาสูง (B^+) ด้านองค์ประกอบความระแวง (L) สว. กองฯ
ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยในองค์ประกอบเท่ากับ 6.46 ส่วน สว. ดีเด่น ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 7.20 นั้น
หมายความว่า สว. กองฯ มีบุคลิภาพมีความไว้วางใจ (L^-) ส่วน สว. ดีเด่น มีบุคลิภาพระแวง
(L^+) ในระดับเบี่ยงเบนเล็กน้อย คือ ชอบสงสัย ซักจูงไต่ยาก หงุดหงิด และในองค์ประกอบ
ความเครียด (Q_4) สว. กองฯ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.34 ส่วน สว. ดีเด่น ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 6.07
นั้นหมายความว่าทั้งสองกลุ่มมีบุคลิภาพด้านความเครียด (Q_4) อยู่ในระดับปานกลาง โดย
สว. กองฯ จะมีบุคลิภาพเป็นอารมณ์ผ่อนคลาย (Q_4^-) ส่วน สว. ดีเด่น จะมีบุคลิภาพอารมณ์
ตึงเครียด (Q_4^+) มากกว่า สว. กองฯ

ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นวลละออ เจียมสุวรรณ
(2516 : 158 – 172) ว่านิสิตวิศวะ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะระแวง (L^+) สติปัญญาสูง
(B^+) พจนารถ แดงพลอย (2532 : บทคัดย่อ) ว่า ครูที่ประสบความสำเร็จในอาชีพได้คะแนน
บุคลิภาพสูงในด้านสติปัญญา (B^+) มีความหวาดระแวง (L^+) และประกอบ เกื่อนการ (2532 :
บทคัดย่อ) ว่า ศักษานิตศกัดีเด่น ได้คะแนนบุคลิภาพสูงในองค์ประกอบสติปัญญา (B^+)

ความระแวง (L^+) และองค์ประกอบความเครียด (Q_4^+) ซึ่งผลการวิจัยตรงกับลักษณะงานของ สว. กองฯ เพศหญิง ที่ต้องให้คำแนะนำ ดักเตือน และติดตามนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน จึงควรมีบุคลิกภาพที่ใจกว้าง อารมณ์เย็น เห็นอกเห็นใจ และมีอารมณ์ผ่อนคลาย ไม่คับข้องใจ พอใจในสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ จึงอยู่ในองค์ประกอบ L^- และ Q_4^-

4. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุมาก มีบุคลิกภาพแตกต่างกันอยู่เพียง 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบสติปัญญา (B) การกล้าแสดงออก (E) และการควบคุมอารมณ์ (Q_3) สว. กองฯ จะอยู่ในองค์ประกอบ $B^- E^- Q_3^-$ ส่วน สว. ดีเด่น จะมีองค์ประกอบ $B^+ E^+ Q_3^+$ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ในองค์ประกอบสติปัญญา (B) ทั้งสองกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดย สว. กองฯ ที่มีอายุมากได้คะแนนเฉลี่ย 5.28 ส่วน สว. ดีเด่น ที่มีอายุมากได้คะแนนเฉลี่ย 6.11 ดังนั้น สว. ดีเด่น ที่มีอายุมาก จึงมีองค์ประกอบสติปัญญา (B) สูงกว่า สว. กองฯ สว. ดีเด่น อายุมากจึงมี องค์ประกอบ B^+ และ สว. กองฯ อายุมาก เป็น B^- ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

ส่วนองค์ประกอบการกล้าแสดงออก (E) ผู้วิจัยได้ตั้งในสมมติฐานข้อที่ 8 ว่า สว. กองฯ ที่มีอายุมากจะมี E^+ ผลปรากฏว่า ในองค์ประกอบนี้สมมติฐานกลับกับผู้วิจัยได้ตั้งไว้ คือ สว. กองฯ ที่มีอายุมากจะมี E^- สว. ดีเด่น อายุมากจะเป็น E^+ เพราะว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของ สว. กองฯ อายุมากเท่ากับ 4.38 ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนน สว. ดีเด่น ที่อายุมากเท่ากับ 5.07 สูงกว่า สว. กองฯ ที่มีอายุมาก และทั้งสองกลุ่มอยู่ในเกณฑ์บุคลิกภาพปานกลางในองค์ประกอบ E

ส่วนองค์ประกอบควบคุมอารมณ์ (Q_3) เป็นไปตามสมมติฐาน คือ สว. กองฯ ที่อายุมากได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.55 ส่วน สว. ดีเด่น อายุมากได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.15 ทั้งสองกลุ่ม มีการควบคุมอารมณ์ระดับปานกลาง แต่ สว. ดีเด่น อายุมาก มีค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพควบคุม อารมณ์สูงกว่า สว. กองฯ อายุมาก จึงเป็น Q_3^+ และ สว. กองฯ อายุมากจะมีค่าเฉลี่ย องค์ประกอบควบคุมอารมณ์ต่ำกว่า จึงเป็น Q_3^-

จะเห็นได้ว่าการทำงานของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาที่มีอายุมากจะเป็นคน ประนีประนอม บางครั้งจะอารมณ์เสียง่าย เนื่องจากต้องพบเห็นปัญหาตลอดเวลาในเรื่องของ ความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน นักศึกษา แต่ก็สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ต้องมีจิตใจ แน่วแน่ และทำตนเป็นตัวอย่างได้อย่างเหมาะสมในสังคม

5. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุน้อย มีบุคลิกภาพแตกต่างกันอยู่เพียง 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) และความเครียด (Q₄) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ในองค์ประกอบสติปัญญา (B) และองค์ประกอบความเครียด (Q₄) ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในข้อที่ 10 ว่า สว. กองฯ อายุน้อยมีองค์ประกอบ B⁺ กับ Q₄⁺ ผลปรากฏว่า ในองค์ประกอบทั้ง 2 นี้ สมมติฐานกลับกับผู้วิจัยได้ตั้งไว้ คือ ในองค์ประกอบสติปัญญา (B) สว. กองฯ อายุน้อย ได้คะแนนเฉลี่ยในบุคลิกภาพเท่ากับ 5.25 ส่วน สว. ดีเด่น อายุน้อย ได้คะแนนเฉลี่ยในบุคลิกภาพเท่ากับ 5.92 ซึ่งทั้งสองกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเมื่อเทียบกับค่ามาตรฐานสิบ (Sten Score) แต่คะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพ สว. ดีเด่น อายุน้อย สูงกว่า ดังนั้น สว. ดีเด่น อายุน้อย จึงมีบุคลิกภาพองค์ประกอบสติปัญญาสูง B⁺ ส่วน สว. กองฯ อายุน้อย มีบุคลิกภาพองค์ประกอบสติปัญญาเป็น B⁻

ในองค์ประกอบความเครียด (Q₄) เช่นกับ สว. กองฯ อายุน้อย ได้คะแนนเฉลี่ย 5.62 ส่วน สว. ดีเด่น อายุน้อย ได้คะแนนเฉลี่ย 6.08 ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม อยู่ในองค์ประกอบด้านความเครียดปานกลาง แต่คะแนนเฉลี่ยบุคลิกภาพ สว. ดีเด่น อายุน้อย สูงกว่า สว. กองฯ ที่อายุน้อย ดังนั้น สว. ดีเด่น อายุน้อย จึงมีองค์ประกอบความเครียด (Q₄⁺) ส่วน สว. กองฯ อายุน้อย เป็น (Q₄⁻) อาจเนื่องมาจากลักษณะงานของ สว. กองฯ อายุน้อย จะรับผิดชอบงานเพียงการออกตรวจตรา และมีการทำงานเป็นหมู่คณะ จึงมีความเครียดน้อยกว่า สว. ดีเด่น ที่ต้องทำการสอนแต่ภายในชั้นเรียน

ส่วนองค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) สว. กองฯ อายุน้อย ได้คะแนนเฉลี่ย 7.57 ส่วน สว. ดีเด่น อายุน้อย ได้คะแนนเฉลี่ย 8.14 นั่นคือ สว. กองฯ อายุน้อย อยู่ในองค์ประกอบ (N⁻) ซึ่งมีลักษณะเบี่ยงเบนเล็กน้อย ส่วน สว. ดีเด่น อายุน้อย อยู่ในองค์ประกอบ (N⁺) ซึ่งมีลักษณะเบี่ยงเบนไปค่อนข้างมาก ทั้งสองกลุ่มจะมีลักษณะละเอียดเล็งการไกล ชอบปลีกตัว มีการควบคุมอารมณ์ ทะเยอทะยาน ถือความสะอาด พิถีพิถัน ซึ่ง สว. ดีเด่น อายุน้อย จะมีบุคลิกภาพด้านนี้สูงกว่า สว. กองฯ อายุน้อย

จากการที่ผู้วิจัยได้สัมผัสกับการทำงานของสารวัตรนักเรียน และนักศึกษา พบว่า สว. ที่มีอายุน้อย ส่วนใหญ่จะมีความพากเพียรในการศึกษาหาความรู้ ซึ่งพบได้จากการขอลาศึกษาต่อจำนวนมากในทุก ๆ ปี สามารถควบคุมอารมณ์ ถือความสะอาด และมักหงุดหงิดใจร้อน อาจเป็นเพราะลักษณะงานที่ต้องออกปฏิบัติภายนอกสถานที่ เช่น การออกตรวจ และพบเห็นเด็กที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยอยู่เนือง ๆ ทั้งสองกลุ่มจึงมีลักษณะแตกต่างกันดังกล่าว

6. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุงานมาก มีบุคลิกภาพแตกต่างกันอยู่เพียง 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) การกล้าแสดงออก (E) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) และองค์ประกอบมโนธรรม (G) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ในองค์ประกอบการเข้าสังคม (A) ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในข้อที่ 11 ว่า สว. กองฯ อายุงานมาก อยู่ในองค์ประกอบ A^- ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลกลับกับที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ เพราะค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม สว. กองฯ อายุงานมาก เท่ากับ 6.25 สูงกว่า สว. ดีเด่น อายุงานมาก ซึ่งเท่ากับ 5.66 ดังนั้น สว. กองฯ อายุงานมาก จึงอยู่ในองค์ประกอบ A^+ สว. ดีเด่น อายุงานมาก เป็น A^- สาเหตุอาจเป็นเพราะ สว. กองฯ อายุงานมาก มีลักษณะการทำงานที่ต้องประสานกับบุคคลหลายฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่เป็นวิทยากรในการนิเทศก์ในสถานศึกษา และเป็นนักจิตวิทยาให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาของนักเรียน นักศึกษา สว. กองฯ อายุงานมาก ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้ารับผิดชอบการออกตรวจอีกด้วย จึงทำให้บุคลิกภาพของ สว. กองฯ อายุงานมาก อยู่ในองค์ประกอบ A^+ มีความเป็นกันเอง ปรับตัวง่าย มีไมตรีจิต ส่วน สว. ดีเด่น อายุงานมาก จะมีลักษณะการทำงานส่วนใหญ่อยู่ภายในโรงเรียนและอยู่กับนักเรียน จึงเป็นคนที่บุคลิกภาพใจแข็ง เดี่ยวขาด ใจตัว และอยู่ในองค์ประกอบ A^- ดังกล่าว

ส่วนองค์ประกอบบุคลิกภาพการกล้าแสดงออก (E) การควบคุมอารมณ์ (Q_3) และองค์ประกอบมโนธรรม (G) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในองค์ประกอบการกล้าแสดงออก (E) สว. กองฯ อายุงานมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วน สว. ดีเด่น อายุงานมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.81 ทั้งสองกลุ่มจะมีบุคลิกภาพปานกลางในการกล้าแสดงออก แต่เนื่องจาก สว. กองฯ อายุงานมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า สว. ดีเด่น อายุงานมาก ดังนั้น สว. กองฯ อายุงานมาก จึงมีลักษณะด้อยกว่า สว. ดีเด่น อายุงานมาก นั่นคือ สว. กองฯ อายุงานมาก อยู่ในองค์ประกอบอ่อนนุ่มต่อมตน (E^-) ส่วน สว. ดีเด่น อายุงานมาก อยู่ในองค์ประกอบรักษาสติของตน (E^+)

สำหรับองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) สว. กองฯ อายุงานมาก ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 สว. ดีเด่น อายุงานมาก ได้คะแนนเฉลี่ย 5.15 ดังนั้นบุคลิกภาพ สว. กองฯ อายุงานมาก มีบุคลิกภาพการควบคุมอารมณ์เบี่ยงเบนเล็กน้อย เป็น (Q_3^-) ส่วน สว. ดีเด่น อายุงานมาก มีบุคลิกภาพการควบคุมอารมณ์ระดับปานกลาง จึงเป็นองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3^+) คือสามารถควบคุมตนเองได้ดีกว่า สว. กองฯ อายุงานมาก

สำหรับองค์ประกอบมโนธรรม (G) สว. กองฯ อายุงานมาก ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.52 สว. ดีเด่น อายุงานมาก ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.15 ดังนั้นบุคลิกภาพ สว. กองฯ อายุงานมาก

มีองค์ประกอบเป็น G^- คือ ถือความสะอาด ไม่อดทน ชอบเรียกร้อง รับผิดชอบน้อย เกียจคร้าน เบื่องานไปเล็กน้อย ส่วน สว. ดีเด่น อายุงานมาก มีองค์ประกอบเป็น G^+ คือ พากเพียร ตั้งใจ แน่วแน่ ถือศักดิ์ศรี มีความรับผิดชอบ เคร่งระเบียบ สนใจผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถอธิบายได้ว่า อายุงานมาก มีผลต่อความคาดหวังสูงต่อ ผลการทำงาน (วิมาน วรรณคำ. 2527 : 44 ; อ้างอิงจาก Welch. 1982 : 335) อีเบอร์เลิน (Eberlein. 1970 : 112- 114) ที่พบว่า อายุและประสบการณ์ทำให้คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ ของผู้ที่เป็นครูต่างกัน ซึ่งจากการปฏิบัติงานของ สว. กองฯ ที่อายุงานมากจะแตกต่างจาก สว. ดีเด่น ที่อายุงานมาก เพราะการปฏิบัติหน้าที่ออกตรวจนักเรียน นักศึกษาที่ประพฤติตน ไม่เหมาะสมทุกวัน ทำให้ลักษณะของ สว. กองฯ อายุงานมาก เป็นคนเฉยเมย ไม่ยึดหยุ่น ใจแข็ง เฉยชาด อารมณ์เสียง่าย การปรับตัวไม่ค่อยดี ปฏิบัติงานตามแรงกระตุ้นในตนเอง ถือความสะอาด ไม่ตั้งใจจริง รับผิดชอบน้อยลง เพราะปัญหาที่เข้ามารุมเร้าเกือบทุกวันที่ ออกตรวจนักเรียน นักศึกษา จึงมีความตรงกันข้ามกับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุงานมาก ซึ่งส่วนใหญ่ จะพบแต่เด็กดี เด็กที่ประสบความสำเร็จ เมื่อตนเองมีระยะเวลา (อายุงานมาก) การสอนมากขึ้น ก็จะมีคามภาคภูมิใจในตนเองมากยิ่งขึ้นที่ลูกศิษย์ประสบความสำเร็จในการเรียนและหน้าที่ การงาน จึงทำให้บุคลิกภาพตรงกันข้ามกับ สว. กองฯ ดังกล่าว และตรงกับผลการศึกษาของ ผู้วิจัยว่า องค์ประกอบ $A E Q_3$ และ G มีองค์ประกอบที่ทำให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน

7. สว. กองฯ กับ สว. ดีเด่น ที่มีอายุงานน้อย มีบุคลิกภาพแตกต่างกันอยู่เพียง 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบความระแวง (L) และองค์ประกอบ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ในองค์ประกอบความระแวง (L) ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในข้อที่ 14 ว่า สว. กองฯ อายุงานน้อย มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบ L^+ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลกลับกับสมมติฐาน เพราะค่าคะแนนเฉลี่ยในองค์ประกอบ L ของ สว. กองฯ อายุงานน้อย เท่ากับ 6.26 ส่วน สว. ดีเด่น อายุงานน้อย เท่ากับ 6.73 ส่งผลให้ สว. กองฯ อายุงานน้อย อยู่ในองค์ประกอบ L^- และ สว. ดีเด่น อายุงานน้อย อยู่ในองค์ประกอบ L^+ ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีบุคลิกภาพด้านความระแวง ปานกลาง แต่ สว. ดีเด่น จะมีสูงกว่า สว. กองฯ อายุงานน้อย

สำหรับองค์ประกอบสติปัญญา (B) และองค์ประกอบ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) เป็นไปตามสมมติฐาน โดย องค์ประกอบ B สว. กองฯ อายุงานน้อย ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.22 ส่วน สว. ดีเด่น อายุงานน้อย ได้ค่าคะแนนเฉลี่ย 6.11 ซึ่งทั้งสองกลุ่มอยู่ในเกณฑ์

สติปัญญาปานกลาง โดย สว. ดีเด่น อายุงานน้อย จะมีสูงกว่า สว. กองฯ อายุงานน้อย นั่นคือ สว. ดีเด่น อายุงานน้อย อยู่ในกลุ่ม B^+ และ สว. กองฯ อายุงานน้อย อยู่ในกลุ่ม B^-

องค์ประกอบการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) สว. กองฯ อายุงานน้อย ได้คะแนนเฉลี่ย 7.49 และ สว. ดีเด่น อายุงานน้อย ได้คะแนนเฉลี่ย 8.09 คือ ทั้งสองกลุ่มมีการควบคุมอารมณ์ ทะเยอทะยาน ถือความสะอาด พิถีพิถัน ซึ่ง สว. กองฯ อายุงานน้อย จะมีบุคลิกภาพ เบี่ยงเบนเล็กน้อย และเป็น N^- ส่วน สว. ดีเด่น อายุงานน้อย จะเบี่ยงเบนไปค่อนข้างมาก (Strougly Deviate) และเป็น N^+

ซึ่งผลการวิจัยนี้ตรงกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาและสรุปว่า มีองค์ประกอบ L B N ที่ทำให้นบุคลิกภาพของสองกลุ่มมีความแตกต่างกันออกไป

8. ตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคลิกภาพองค์ประกอบความร่าเริง (F) และองค์ประกอบการพึงตนเอง (Q_2) สามารถอธิบายได้ว่า เพศ อายุ และอายุงาน ไม่สามารถมีผลต่อบุคลิกภาพในองค์ประกอบความร่าเริง (F) และองค์ประกอบการพึงตนเอง (Q_2) ของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา

9. ตัวแปร เพศ อายุ อายุงาน มีปฏิสัมพันธ์กับบุคลิกภาพองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) และเพศ เป็นตัวแปรที่สำคัญ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า สว. เพศชาย อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพในองค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) สูงกว่า สว. เพศหญิง อายุงานน้อย และเพศเป็นตัวแปรที่มีส่วนสำคัญ จึงกล่าวได้ว่า

สว. เพศชาย อายุมาก และอายุงานมาก มีบุคลิกภาพควบคุมตนเอง (Q_3^+) เป็นผู้ที่ควบคุมตัวเองได้ ทำตัวเหมาะสมในสังคม มีความตั้งใจจริง

ส่วน สว. เพศหญิง อายุงานน้อย อายุงานน้อย มีบุคลิกภาพไม่มีกฎเกณฑ์ (Q_3^-) เป็นบุคคลที่ไม่มีกฎเกณฑ์ ควบคุมตนเองไม่ได้ ไม่รักษาวินัย ปฏิบัติตามแรงกระตุ้นภายในตนเอง ไม่เอาใจใส่ต่อกฎเกณฑ์และความต้องการของสังคม ความสามารถในการปรับตัวไม่ดี โดยเฉพาะเรื่องที่ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนใจ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธยา คงมหาฤกษ์ (2536 : 73 – 75) พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพศชาย มีองค์ประกอบบุคลิกภาพแตกต่างจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพศหญิง คือ องค์ประกอบการควบคุมอารมณ์ (Q_3) คริสติน คริส (จุฑาทิพ วงษ์สุวรรณ. 2535 : 45 ; อ้างอิงจาก Khristins Kris. n.d. ; Cattell. 1957 : 31 – 32) พบว่า ตำรวจเพศชาย มีบุคลิกภาพองค์ประกอบสามารถการควบคุมอารมณ์ได้

(Q_3^+) และ ลอง (Long. 1977) พบว่า ครูเพศชาย มีคะแนนบุคลิกภาพมากกว่าครูหญิง ใน องค์ประกอบการควบคุมตนเอง (Q_3^+) ส่วนด้านอายุ โรดริเก (Rodriguez. 1982) และอีเบอร์เลน (Eberlein. 1970 : 112 – 114) พบว่า อายุ อายุงาน มีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคล

10. บุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ของแคทเทิลในกลุ่ม สว. พบว่า มี 4 คู่ องค์ประกอบ ที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก และ 10 คู่ องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชิงลบ ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชิงบวก 4 คู่ องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบความอิสระเสรี (Q_1) กับความเครียด (Q_4), องค์ประกอบการพึ่งตนเอง (Q_2) กับความเครียด, (Q_4) องค์ประกอบ การเข้าสังคม (A) กับความอิสระเสรี (Q_1), องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับการ กล้าเผชิญ (H), ซึ่งถ้าได้คะแนนองค์ประกอบใดสูงอีกองค์ประกอบจะได้คะแนนขององค์ประกอบ สูงตามไปด้วย ได้แก่ เห็นแก่ได้ ชอบสะดวกสบาย (G^+) กับการควบคุมตัวเองได้ (Q_3^+), นัก อนุรักษ์ (Q_1^+) กับอารมณ์ดีเครียด (Q_4^+), ชอบออกสังคม (A^+) กับนักทดลอง (Q_1^+) จะเห็นได้ ว่าเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนอีก 10 คู่ องค์ประกอบไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือเป็นความ สัมพันธ์เชิงลบ มี องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) กับการพึ่งตนเอง (Q_2), องค์ประกอบจิตใจ อ่อนโยน (I) กับความอิสระเสรี (Q_1), องค์ประกอบความวิตกกังวล (O) กับการกล้าเผชิญ (H), องค์ประกอบ การพึ่งตนเอง (Q_2) กับการควบคุมตนเอง (Q_3), องค์ประกอบความมั่นคงทาง อารมณ์ (C) กับความวิตกกังวล (O), องค์ประกอบความมั่นคงทางอารมณ์ (C) กับการพึ่งตนเอง (Q_2), องค์ประกอบ การกล้าแสดงออก (E) กับจิตใจอ่อนโยน (I), องค์ประกอบ การกล้าเผชิญ (H) กับการพึ่งตนเอง (Q_2), องค์ประกอบจิตใจอ่อนโยน (I) กับความเครียด (Q_4) องค์ประกอบ มโนธรรม (G) กับการควบคุมอารมณ์ (Q_3) เมื่อผู้วิจัยได้นำมาพิจารณาระหว่างองค์ประกอบทั้ง 10 คู่แล้ว พบว่า ในเรื่องของคะแนนในองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ถ้าเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ องค์ประกอบหนึ่งได้คะแนนองค์ประกอบสูง (บวก) แล้วอีกองค์ประกอบหนึ่งจะได้คะแนน องค์ประกอบต่ำ (ลบ) ซึ่งมีลักษณะผกผันกันจริง และสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง สาเหตุ ที่ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่าบุคลิกภาพทั้ง 16 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกนั้น เพราะจากการศึกษา ค้นคว้าของผู้วิจัยยังไม่พบผู้ที่ศึกษาความสัมพันธ์ของคะแนนในแต่ละองค์ประกอบ 16 ด้าน จึง อยากทราบถึงความสัมพันธ์และเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจจะศึกษาต่อไปในการทดสอบบุคคล เข้าทำงานว่า ควรใช้คำถามอยู่ในองค์ประกอบใดบ้าง และองค์ประกอบใดสามารถใช้ทดแทนกันได้

ข้อเสนอแนะ

सारวัตรนักเรียนและนักศึกษาเป็นข้าราชการครู สังกัดกองसारวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา แต่มิได้ทำสอนมีภาระหน้าที่ที่หนักมาก คือ รับผิดชอบดูแล ควบคุม นักเรียน นักศึกษาระหว่างการเดินทางจากบ้านกับโรงเรียน เพื่อมิให้เด็กและเยาวชนในวัยศึกษาเล่าเรียนเหล่านั้นประพฤติดนที่ไม่เหมาะสม ในภาระงานนี้จึงมักพบกับปัญหาของเด็กในเรื่องต่าง ๆ เช่น หลบหนีการเรียน ขู่สาว การยกพวกตีกัน เป็นต้น จึงทำให้सारวัตรนักเรียนและนักศึกษาต้องควบคุมความรู้สึก อารมณ์ ฯลฯ ฉะนั้นบุคลิกภาพจึงมีส่วนสำคัญมากในการปฏิบัติงานดังกล่าว จากผลการวิจัยครั้งนี้จึงมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องว่า ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริม และปรับปรุงในองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ องค์ประกอบการเข้าสังคม (A) องค์ประกอบสติปัญญา (B) องค์ประกอบกรกล่าวแสดงออก (E) องค์ประกอบกรเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (N) องค์ประกอบกรควบคุมอารมณ์ (Q₃) องค์ประกอบความเครียด (Q₄) องค์ประกอบระแวง (L) และองค์ประกอบมโนธรรม (G) ให้แก่सारวัตรนักเรียนและนักศึกษา และองค์ประกอบของบุคลิกภาพทั้ง 8 ด้านดังกล่าว ยังจะสามารถชี้นำและเป็นแนวทางคัดสรรบุคลากรเข้าทำงานในตำแหน่งसारวัตรนักเรียนและนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม และมีคุณภาพอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาองค์ประกอบบุคลิกภาพและประสิทธิผลของการทำงานของसारวัตรนักเรียน และนักศึกษา กับครู อาจารย์ ในสถานศึกษา เพื่อต้องการทราบว่าองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.
- กันยา สุวรรณแสง. (2540). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.
- . (2533). การพัฒนาบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.
- เกษมศักดิ์ ภูมิศรีแก้ว และไพบุณย์ เทวรักษ์. (2542). “ข้อมูลพื้นฐานทางจิตวิทยาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,” การวัดบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : เอสดีเพรส การพิมพ์.
- กองสารวัตรนักเรียน. (2534). กฎ – ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงานสารวัตรนักเรียน. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.
- . (2536). การศึกษาสาเหตุและลักษณะความผิดของนักเรียนและนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพและวัย. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.
- . (2537). แนวทางการปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.
- . (2538, สิงหาคม). เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่องการกำหนดและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานสารวัตรนักเรียน ณ โรงแรมเอเชียพทยา จ.ชลบุรี. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.
- . (2538). คู่มืออาสาสมัครสารวัตรนักเรียน. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.
- . (2539). แผนพัฒนางานสารวัตรนักเรียน ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.
- . (2540). “วิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา,” เอกสารประกอบการสัมมนาสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.
- . (2541). “สรุปผลการประชุมสัมมนา เรื่อง การพัฒนางานสารวัตรนักเรียนกับการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชน,” เอกสารประกอบการปรับปรุงแนวทางปฏิบัติงานของสารวัตรนักเรียน. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.
- . (2541). คู่มือ นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.
- . (2542). สรุปผลการฝึกอบรมสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาระดับปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.

- กองสารวัตรนักเรียน. (2542). *สรุปผลการปฏิบัติงานสารวัตรนักเรียน*. กรุงเทพฯ : กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา ควรสุภา. (2516). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว-เก็บตัว ความรู้สึก ผิดชอบ และคุณธรรมแห่งพลเมืองดี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลธิดา รงค์จิตประภัสร์. (2535). *การสร้างเกณฑ์ปกติ ของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) ในนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญฤดี ขวัญวิเชียร. (2540). *การศึกษาองค์ประกอบบุคลิกภาพและประสิทธิผลของการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยระบบราชการ และระบบในกำกับของรัฐบาล*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จริยา จันตระ. (2538). *บุคลิกภาพของนักศึกษาแพทย์ศิริราช*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลินิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จุฑาทิพ วงษ์สุวรรณ. (2535). *การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) ในประชากรทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลินิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- จำลอง แต่งงาม. (2539). *ความคิดเห็นของสารวัตรนักเรียน อาจารย์สังกัดกรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่มีต่อการปฏิบัติงานของสารวัตรนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จำรัส แจ่มจันทร์. (2539). *การศึกษาบุคลิกภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้แบบทดสอบ 16 PF*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉลอง ภิรมย์รัตน์. (2525). *จิตวิทยาปกติ*. ภูเก็ต : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว วิทยาลัยครูภูเก็ต.
- (2531). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : ประจักษ์การพิมพ์.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2516). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ แสดงตัว ความตลกขบขัน ความเชื่อมั่นในตนเองกับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2541). *การใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เชิดศักดิ์ โหมวสินธุ์. (2520). *การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ณัฐชา คงมหาฤกษ์. (2536). *การสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF (ฟอร์ม A) ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลินิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ดร.จิต อุดรมาตย์. (2532). *การศึกษามุขภาพของนายอำเภอ โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ 16 PF*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ธิดยา จันทพลาบูรณ์. (2537) *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีรเดช นายอรุณ. (2534). *ลักษณะทางบุคลิกภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วัดโดยแบบทดสอบ 16 PF*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- ✓ นวลละออ เจียมสุวรรณ. (2516). *การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลละออ สุภาพล. (2527). *ทฤษฎีบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : ประมวลศิลป์.
- (2534). *ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา นิธยาน. (2530). *การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- นิรมล เป็ลียนจัญญ. และคนอื่น ๆ. (2540). *ความต้องการของมหาชนที่มีต่องานสารวัตรนักเรียน*. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา.
- นงนุช มธุรส. (2533). *บุคลิกภาพของนักกีฬาประเภททีมกรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุษรินทร์ บุณรอด. *การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความหล่อหลอมกับบุคลิกภาพข้างสำรวจสำนักงานชลประทานที่ 1, 2 และ 3 สังกัดกองสำรวจภูมิประเทศ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.

- บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ. (2526). *การวัดบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประคอง เกื่อนการ. (2532). *การศึกษามูลคณภาพของศึกษานึเทศกัสังกัตสำนังานคณะกรรมการการประณคึศษาแห่งชาตึ. ปริญญานึพนั กศ.ม. (จึตวึทยาการณะณะว)*. กรุงเทพฯ : บัณคัตวึทยาลัย มหาวึทยาลัยศึรึนครึทรวึโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภา เชื้อภักตึ. (2526). *ความสัณพัณัรหะว้างองคัประกอบทางบุคณภาพกับัผลการปฏึบตึงานของพยาบาลศึรึราช. วึทยานึพนั วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณคัตวึทยาลัย มหาวึทยาลัยมหึตล. ถ่ายเอกสาร.*
- ประหยัต สุตเศวต และนัยเนตร องคัเนกนัันตึ. (2536, เมษายน 2535 – เมษายน 2536). *ลัษณะทางบุคณภาพของนักัคัพามหาวึทยาลัยเกษตรศาสตรั วตึโดยแบบทศสอบ 16 PF. กรุงเทพฯ : มหาวึทยาลัยเกษตร.*
- ประสัทธิ เทียมพึมพึ และคนอึน ๆ. (2533). *ความต้องการงานสารวตึรณักรึเรียนของประชาชนในสัวนภุมึภาคในช่วงแผนพัณนาเศรษฐกัจ และสัณคมแห่งชาตึ ฉบับที่ 7 (2535 – 2539). กรุงเทพฯ : กองสารวตึรณักรึเรียน กรมพลคึศษา.*
- พจนารถ แดงพลอย. (2532). *การศึกษาเปรึยบเทึยบบุคณภาพของครุและครุณะณะวที่ประสบความสำเร็จในอาศึพในรึองเรึยนมัธยมคึศษา เขตการศึกษาที่ 1. ปริญญานึพนั กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณคัตวึทยาลัย มหาวึทยาลัยศึรึนครึทรวึโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พรพึมล เพ็งศึรึทอง. (2515). *การศึกษาเปรึยบเทึยบบุคณภาพของครูกับันักัวึทยาศาสตรั. ปริญญานึพนั กศ.ม. (จึตวึทยาการณะณะว และจึตวึทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณคัตวึทยาลัย มหาวึทยาลัยศึรึนครึทรวึโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พรรณึ คลั้งระหัด. (2540). *บุคณภาพของนักัคึศษาสารวตึรณักรึเรียน รึนที่ 48 ของสถาบันพัณนาขัาราชการดำรวจ กรมดำรวจ กรุงเทพฯมหานคร. ปริญญานึพนั กศ.ม. (จึตวึทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณคัตวึทยาลัย มหาวึทยาลัยศึรึนครึทรวึโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- พระราดา สุรึยคณ, ร.อ.หญึง. (2535). *การฝึกศึกษากับัการเปลึยนแปลงบุคณภาพของทหารกองประจำการ กองทัพภาคที่ 3. ปริญญานึพนั กศ.ม. พึษณุโลก : บัณคัตวึทยาลัย มหาวึทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.*
- พูนพึพัณนั คงแป้น. (2538). *การบริหารงานสารวตึรณักรึเรียนในระดับครึอช่วย. เอกสารแผ่นปลิว. กรุงเทพฯ : กองสารวตึรณักรึเรียน กรมพลคึศษา.*
- (2538). *แนวทางการบริหารงานสารวตึรณักรึเรียนระดับครึอช่วย. เอกสารแผ่นปลิว. กรุงเทพฯ : กองสารวตึรณักรึเรียน.*

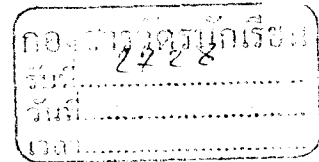
- ลักขณา สิริวัฒน์. (2530). *จิตวิทยาเบื้องต้น*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ลัดดา แพทย์จรัส. (2516). *การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของนิสิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา กับนักเรียนนายร้อยตำรวจ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2537). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- วนิดา แสงสารพันธ์ และสุรพันธ์ ปิติไกรพจน์. (2543, กันยายน). "ข้อสรุปเบื้องต้นสำหรับการเตรียมดำเนินการเพื่อการปฏิรูปการศึกษา," เอกสารหมายเลข 22 และ 60 กลุ่มงานกฎหมาย สปศ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิมาน วรรณคำ. (2527). *บุคลิกลักษณะ คุณสมบัติและความสามารถในการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วันเพ็ญ อายุการ. (2512). *การศึกษาลักษณะและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกถึงบุคลิกภาพเก็บตัว (Introvert Personality) หรือแสดงตัว (Extravert Personality) กับการยอมรับตนเอง (Self Acceptance) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดธนบุรี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภ กันทรพิชัย. (2513). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจเรียน ระดับความปรารถนาในการสอบและความวิตกกังวลในการเรียน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลี หลีสันติพงศ์. (2515). *การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักบัญชี*.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคนอื่น ๆ. (2537). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริลักษณ์ มโนรมย์. (2527). *บุคลิกภาพของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานต่างกัน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2539). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ รู้เรา รู้เขา*. (ฉบับปรับปรุง).
พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

- สิริชัย ประทีปฉาย. (2533). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. จันทบุรี : วิทยาลัยรำไพพรรณี.
- สิริวรรณ สารนาท และคนอื่น ๆ. (2522). *จิตวิทยาวัยรุ่นและการศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุเมธี อันพันลำ. (2531). *การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์. (2540). *การพัฒนาแบบทดสอบบุคลิกภาพความเป็นพยาบาล*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การทดสอบและวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุจิตรา เหมืองรังสรรค์. (2516). *การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักธุรกิจ*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สุรางค์ จันทรเฒ. (2533). *สุขวิทยาจิต*. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สัมพันธ์ บังผล. *การศึกษาบุคลิกภาพของครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้แบบทดสอบ 16 PF*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2529). *ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศ.ส.
- อบอวล หกสุวรรณ. (2516). *การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของบุคคลในอาชีพครูกับแพทย์*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อุบลรัตน์ หรรายเจริญ. (2539). *ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพกับความสำเร็จในการฝึกบินตามที่ประเมิน โดยแบบทดสอบ 16 PF ฟอร์ม B*. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาคลินิก). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- อภิญา ศรีขาว. (2540). *บุคลิกภาพของนักเรียนพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ปีที่ 1 กรุงเทพมหานคร*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Cattell, Raymond B. (1957). *Handbook for the Sixteen Personality Factor Test*. Illinois : Institution for Personality and Ability Testing.

- Castaneda, A. and McCandless, B.R. "The Children's form of Manifest Anxiety Scale," *Child Development*. 27 : 317 – 326.
- Fabricatore, J. and others. (1978, February). "Predicting Performance of Police Officers Using The Sixteen Personality Factor Questionnaire," *American Journal of Community Psychology*. 6 : 63 – 70.
- Karson, Samuel and O'Dell, Jerry W. (1976). *A Guide to the Clinical Use of the 16 PF*. Illinois : Institute for Personality and Ability Testing Inc.
- Kitima, Phanich Preededilok. (1971). *An Analysis of Personality Characteristic of the Teachers in Bangkok Thailand Related of Educational Innovation Attitude*. Doctor's Thesis : Utah : Utah State University.
- Larry, Eberlein E. (1970, November). "The EPPS Need Structure of In – Service Elementary School Teacher," *The Journal of Education Research*. 64 : 112 – 114.
- Long, D.W. (1977, November). "A study of personality characteristics of teachers in Selected Public schools in South Mississippi," *Dissertation Abstracts International*. 38 : 2457.
- Nuanpen Kosolsreth Vichiarajote. (1968). *A Cross – Cultural Study of Societal Values and Personality of Thai and American Adolescents*. Doctor's Thesis, University of Illinois.
- Penny, R.K. "Reactive Curiosity and Manifest Anxiety in Children," *Child Development*. 36 : 697 – 702.
- Robert, Harbert G. (1979, October). A Comparative Analysis of Personality Characteristics of Industrial Arts Teachers in the United States," *Dissertation abstracts*. 2079-A.
- Rodriguez, F.N. (1982, September). "Percentile norms for Argentine subjects of 17 and 20 years of age in R.B. Cattell's 16 PF," *Psychological Abstracts*. 68 : 523.
- Sarason, Mayour B. and others. (1960). *Anxiety in Elementary School Children*. New York : John Wiley and Sons.
- Soloman, E. (1967). "Personality Factor and Attitude of Mature Training College Students," *The British Journal of Educational Psychology*. 37 : 140.
- Start, K.B. (1968). "Rater – Ratee Personality in the Assessment of Teaching Ability," *The British Journal of Educational Psychology*. 38 : 14 – 20.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1012/ 3663

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ กันยายน 2544

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการกองสารวัตรนักเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบทดสอบ

เนื่องด้วย นางอารยา ถาวรสวัสดิ์ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่างสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาในกลุ่ม สังกัดกองสารวัตรนักเรียนกับกลุ่มดีเด่น” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.นวลละอ อสุภาพล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต แก้วนิม เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้สารวัตรนักเรียนที่สังกัดกองสารวัตรนักเรียน และสารวัตรนักเรียน (เครือข่ายดีเด่น) จำนวน 268 คน ทำแบบทดสอบการศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่างสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาในกลุ่ม สังกัดกองสารวัตรนักเรียนกับกลุ่มดีเด่น ในระหว่างเดือนตุลาคม 2544

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางอารยา ถาวรสวัสดิ์ ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยฝ่ายบริหาร

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 664-1000 ต่อ 5726, 5644

โทรสาร. 258-4119

วิมล หิมาพร ๒๕๔๔

วิมล หิมาพร

ที่ ศธ 0506.02/ 1๕10

กองสารวัตรนักเรียน

ถนนพระราม 1 ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

๒5 กันยายน 2544

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วย นางอารยา ถาวรสวัสดิ์ ข้าราชการกองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และได้ทำปฏิญานพนธ์เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่างสารวัตรนักเรียนและนักศึกษาในกลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียน กับกลุ่มดีเด่น จึงมีความประสงค์จะขอเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการทำวิจัยในเรื่องดังกล่าว

กองสารวัตรนักเรียน พิจารณาแล้วเห็นว่า ผลของการดำเนินการวิจัยในเรื่องนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน กำหนดนโยบาย และอัตรากำลังของสารวัตรนักเรียนและนักศึกษา เพื่อรองรับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาได้ เห็นควรให้การสนับสนุนเพื่อให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว กรุณาส่งแบบสอบถามคืนผู้ทำการวิจัย โดยได้แนบจดหมายพร้อมแสตมป์มาเรียบร้อยแล้ว และขอความกรุณาจัดส่งคืน ภายในวันที่ 12 ตุลาคม 2544 ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

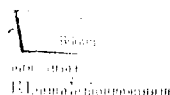
ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม จารุมณี)

ผู้อำนวยการกองสารวัตรนักเรียน

กลุ่มพัฒนาวิชาการ

โทร. / โทรสาร 0 2215 8486

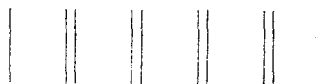
ไปรษณียบัตร

ไปรษณียบัตร

ไปรษณียบัตร

นางอารยา ถาวรสวัสดิ์
กองสารวัตรนักเรียน
กรมพลศึกษา
ปทุมวัน กรุงเทพฯ
10330

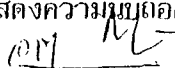

กลุ่มพัฒนาวิชาการ กองสารวัตรนักเรียน
เรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม

ตามที่ทางกองสารวัตรนักเรียน ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการ
ตอบแบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ ระหว่าง
สารวัตรนักเรียนและนักศึกษาในกลุ่มสังกัดกองสารวัตรนักเรียนกับกลุ่มดีเด่น ตั้งแต่
วันที่ 25 กันยายน 2544 นั้น

ทางผู้วิจัยยังไม่ได้รับแบบสอบถามของท่านคืนมา ขอให้ท่านช่วยกรุณา
ตอบแบบสอบถามและส่งคืนทางกองสารวัตรนักเรียนด้วย เพราะข้อมูลจากท่านมี
ความสำคัญมากในการทำงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นางอารยา ถาวรสวัสดิ์)

ผู้ทำวิจัย

(โทร. 02-2140120 ต่อ 1704)

17 ต.ค. 44

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางอารยา ถาวรสวัสดิ์
เกิด	วันที่ 1 เดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2498
สถานที่เกิด	จังหวัดเพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	302 ซอยสบายใจ ถนนสุขุมวิท แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	สารวัตรนักเรียนและนักศึกษา
สถานที่ทำงาน	กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2516	ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนกวิทยาศาสตร์ โรงเรียนสตรีวรนาถ บางเขน
พ.ศ.2520	จบศิลปศาสตรบัณฑิต (เอกการสอนภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัย รามคำแหง
พ.ศ.2544	จบการศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ) จากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ